

Izvještaj o poslovanju

CRNOGORSKOG
ELEKTROPRENOSNOG
SISTEMA AD
ZA **2025.** godinu

Maj 2026. godine

Aleksandar Mijušković
predsjednik odbora direktora CGES

Uvodna riječ

Poštovani akcionari i partneri CGES-a,

Energetski sektor danas prolazi kroz jednu od najvećih transformacija u svojoj istoriji. Razvoj obnovljivih izvora energije, energetska tranzicija i rast potrošnje električne energije mijenjaju način funkcionisanja elektroenergetskih sistema, u složenom globalnom okruženju obilježenom geopolitičkim krizama i pomerećajima na energetske tržištima.

Prema procjenama relevantnih međunarodnih institucija, savremeni energetski sektor suočava se sa značajnim izazovima koji utiču i na cijene i na sigurnost snabdijevanja, kao i na stabilnost tržišta.

U takvim uslovima posebno dolazi do izražaja značaj prenosnog sistema. Pouzdana i razvijena prenosna mreža omogućava siguran rad elektroenergetskog sistema i jedan je od osnovnih preduslova za povezivanje tržišta električne energije, dok njeno dalje unapređenje ostaje ključan uslov energetske tranzicije.

Uloga CGES-a u tom procesu je jasna - da obezbijedi stabilan rad sistema i pouzdan prenos električne energije u svakom trenutku.

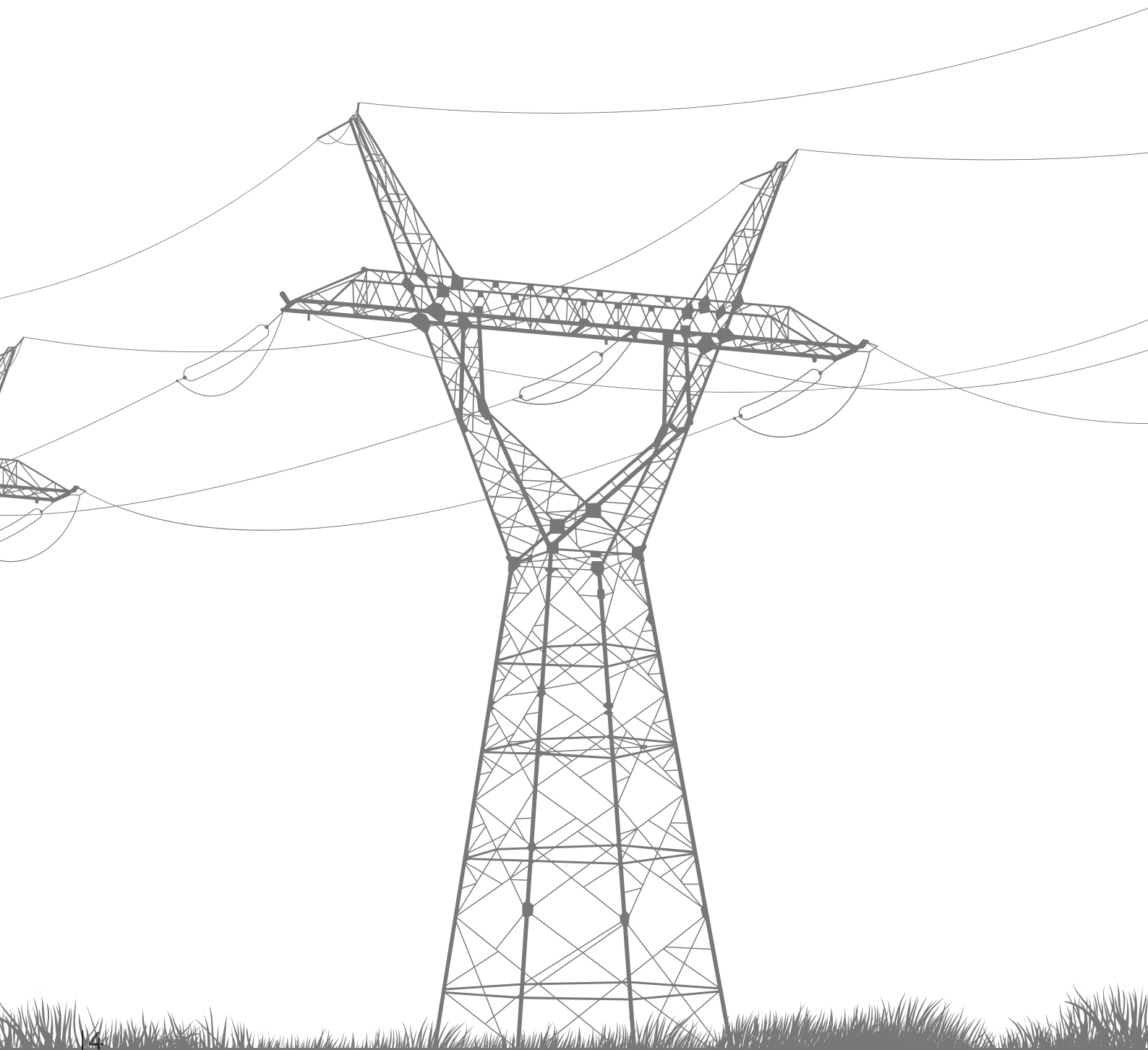
CGES nastavlja razvoj prenosnog sistema i u narednom periodu kroz petogodišnji investicioni plan kojim je predviđena realizacija značajnih infrastrukturnih projekata. Realizacijom navedenih projekata se prvenstveno obezbjeđuje unapređenje 400kV mreže kroz

izgradnju novih interkonekcija sa susjednim prenosnim sistemima i izgradnju novih trafostanica, kao i proširenje kapaciteta postojeće mreže kroz uvećanje propusne moći dalekovoda na 220kV i 110kV nivou. Paralelno radimo na ugradnji prvog šant reaktora u našem prenosnom sistemu kojim će se obezbijediti poboljšanje naponskih prilika, kao i na modernizaciji infrastrukture. Razvoj prati potrebe energetske tranzicije, uz uvažavanje interesa države, akcionara i građana Crne Gore.

Ovakav pristup razvoju potvrđuju i ostvareni rezultati.

U izvještajnom periodu CGES je poslovao stabilno i ostvario neto dobit od 21 milion eura, čime je nastavljen kontinuitet dobrih rezultata. Time potvrđujemo da je moguće istovremeno obezbijediti pouzdanu i kvalitetnu uslugu prenosa po stabilnim tarifama i ostvarivati rast vrijednosti za vlasnike kompanije.

Stabilan rad sistema i pouzdan prenos električne energije ostaju u središtu našeg djelovanja. U tom pravcu, nastavljamo da jačamo ulogu Crne Gore na elektroenergetskoj mapi Evrope kroz snažnije povezivanje regiona sa tržištem Evropske unije, čime stvaramo stabilne temelje za sigurno i pouzdano funkcionisanje elektroenergetskog sistema u godinama koje dolaze.

Ivan Asanović
izvršni direktor

Riječ izvršnog direktora

Poštovani akcionari, poslovni partneri, prijatelji naše kompanije,

Zadovoljstvo mi je da vam predstavim rezultate poslovanja naše kompanije za 2025. godinu – godinu u kojoj smo istovremeno ostvarili snažne investicione iskorake i stabilne finansijske rezultate u interesu naših akcionara.

Energetska tranzicija i razvoj zelene energije nezamislivi su bez pouzdane prenosne mreže. Kao kompanija koja upravlja ključnom elektroenergetskom infrastrukturom, omogućavamo da ulaganja u obnovljive izvore budu održiva, sigurna i dugoročno isplativa.

Tokom 2025. godine realizovali smo značajne investicije u izgradnju novih dalekovoda, kao i u rekonstrukciju i modernizaciju trafostanica. Ove investicije jačaju kapacitete mreže, povećavaju sigurnost sistema i stvaraju stabilnu osnovu za dugoročni rast prihoda i vrijednosti kompanije.

Svi investicioni projekti realizovani su uz očuvanje finansijske stabilnosti. Ostvarena neto dobit od skoro 21 milion eura potvrđuje efikasno upravljanje i odgovoran odnos prema resursima. Takvi rezultati omogućili su nam da, uz nastavak snažnog investicionog ciklusa, dosljedno vodimo računa o interesima akcionara.

Posebno ističem činjenicu da smo u 2025. godini sedmi put nagradili povjerenje akcionara i isplatili dividendu u bruto iznosu od pet miliona eura, što za kompaniju u većinskom državnom vlasništvu predstavlja izuzetan uspjeh i jasan pokazatelj finansijske zrelosti i institucionalne odgovornosti. Naš odnos prema akcionarima zasniva se na transparentnosti, predvidivosti i ravnoteži između ulaganja u razvoj sistema i stvaranja direktne vrijednosti za vlasnike kapitala.

Ovakav pristup obezbjeđuje stabilan i dugoročan povrat na vaša ulaganja, jača vrijednost kompanije i potvrđuje povjerenje koje ste nam ukazali. Naš cilj ostaje jasan - pouzdan prenos električne energije, stabilni finansijski rezultati i kontinuirano stvaranje vrijednosti za akcionare. Ovi rezultati ne bi bili mogući bez naših zaposlenih – našeg najvećeg kapitala i snage sistema. Njihova stručnost, posvećenost i odgovornost temelj su stabilnosti i uspjeha CGES-a.

Hvala vam na povjerenju i podršci!

1. CGES danas	8	Interkonektivni projekti	25
Godina iza nas - rezultati, izazovi i pravci razvoja	8	Inovacije i međunarodni projekti	26
Ko smo i šta radimo	9	Dalji razvoj	27
2. Vizija stabilne i povezane mreže	9	5. Naša mreža - temelj sigurnosti	28
Strateški ciljevi i prioritete	10	Struktura prenosne mreže	28
CGES u brojkama	10	Tehničke karakteristike i kapaciteti	29
3. Korporativno upravljanje	11	Korisnici prenosnog sistema	31
Vlasnička struktura	11	Pouzdanost i raspoloživost sistema	31
Skupština akcionara	12	Unapređenje i modernizacija	32
Odbor direktora	12	6. Upravljanje prenosnim sistemom	33
4. Rezultati koji prave razliku	14	Noviteti upravljanja tokom 2025. godine	33
Poslovni rezultati godine	14	Dispečerski i operativni procesi	33
Pokazatelji uspješnosti	15	Regulacija i stabilnost sistema	34
Ključni projekti	15	Kvalitet usluge prenosa električne energije	34
Društva u kojima CGES ima vlasnički udio	16	Tržište električne energije	
5. Investicije i razvoj prenosne mreže	17	i prekogranični prenosni kapaciteti	36
Investicioni plan za 2025. godinu	17	Elektroenergetski pokazatelji	37
Kapitalni projekti	21	7. Informaciono-komunikacione tehnologije	44
Projekti razvoja prenosne mreže	23		

Optička telekomunikaciona infrastruktura temelj moderne mreže	44	Strateške inicijative i razvoj energetskeg sektora	62
Savremeni informacijski sustavi	48	Međunarodna saradnja	63
Jačanje sajber bezbjednosti i zaštite kritične infrastrukture	49	Priključenje novih kapaciteta iz obnovljivih izvora energije (OIE)	66
8. Normativni i regulatorni okvir	50	Konferencije, forumi, paneli	66
9. Finansijski pregled	53	11. Ljudi iza sistema	68
Bilans uspjeha	53	Ljudski resursi	68
Bilans stanja	55	Obuke i razvoj zaposlenih	71
Neto finansijski dug	56	Vrijednost sredstava po zaposlenom	72
Tokovi gotovine	56	Bezbjednost i zdravlje na radu	72
Članstvo na berzi i akcije CGES-a	57	Zdravlje i timski duh	73
10. Saradnja koja povezuje	58	12. Odgovornost prema društvu i životnoj sredini	74
Stabilna partnerstva, siguran razvoj	58	Društvena odgovornost	74
Saradnja u evropskom elektroenergetskom prostoru i razmjena znanja	58	Zaštita životne sredine	75
Regionalna saradnja i infrastrukturna integracija	61	13. Povjerenje i kontrola	77
		Unutrašnja revizija	77
		Izvještaj nezavisnog revizora	80

1. ČGES danas

Godina iza nas - rezultati, izazovi i pravci razvoja

21 mil. €
Neto dobit

23,907 mil. €
Realizovane investicije

41,913 mil. €
Planirane investicije

5 mil. €
Dividenda isplaćena akcionarima na osnovu ostvarene dobiti u 2024. godini.

Tokom 2025. godine Crnogorski elektroprenosni sistem je nastavio da ulaže u razvoj i unapređenje prenosnog sistema, uz stabilno poslovanje i dobre finansijske rezultate. Najveći dio aktivnosti bio je usmjeren na realizaciju investicionih projekata, modernizaciju infrastrukture, jačanje kapaciteta prenosne mreže i pružanje doprinosa usklađivanju zakonskog okvira sa EU tekovinom kako bi elektroenergetski sistem mogao pouzdano da odgovori na potrebe potrošača i dalje unapređenje energetskega sektora.

Energetski sektor karakteriše intenzivne promjene, prije svega uslovljene rastućim ulaganjima u obnovljive izvore energije i procesom energetske tranzicije. U Crnoj Gori je izraženo interesovanje investitora za izgradnju solarnih i vjetroelektrana, što zahtijeva dodatno jačanje prenosne mreže i njeno prilagođavanje novim proizvodnim kapacitetima. U takvim okolnostima, uloga operatora prenosnog sistema ima poseban značaj. Stabilna i pouzdana mreža predstavlja osnov sigurnog snabdijevanja električnom energijom, kao i važan preduslov za razvoj tržišta i integraciju obnovljivih

izvora energije.

Tokom godine nastavljeni su radovi na velikim infrastrukturnim projektima, izgradnji novih dalekovoda i trafostanica, kao i na rekonstrukciji postojećih objekata prenosne mreže. Paralelno sa tim, pripremane su i nove investicije koje će dodatno unaprijediti povezanost crnogorskog elektroenergetskog sistema sa susjednim zemljama i omogućiti njegovo efikasnije funkcionisanje u regionalnom okruženju.

Značajna pažnja bila je posvećena digitalizaciji i unapređenju sistema upravljanja. Modernizacija informacionih i komunikacionih tehnologija, uz jačanje sajber bezbjednosti, predstavlja važan segment savremenog upravljanja elektroenergetskim sistemom.

Kontinuirano planiranje, ulaganja i saradnja sa relevantnim institucijama i partnerima ostaju ključni elementi razvoja ČGES-a. Dalji razvoj prenosne mreže biće usmjeren na unapređenje pouzdanosti sistema, podršku razvoju tržišta električne energije i integraciju obnovljivih izvora, u skladu sa zahtjevima energetske tranzicije.

Ko smo i šta radimo

CGES je sistem čija je osnovna uloga da obezbijedi siguran, stabilan i efikasan prenos električne energije kroz prenosnu mrežu Crne Gore. Kao operator prenosnog sistema, upravljamo infrastrukturom koja predstavlja okosnicu elektroenergetskog sistema i omogućava pouzdano snabdijevanje potrošača električnom energijom.

Naš posao podrazumijeva svakodnevno upravljanje, održavanje, razvoj i modernizaciju prenosne mreže, kao i stvaranje uslova za sigurno funkcionisanje tržišta električne energije. Posebno važan dio našeg rada odnosi se na integraciju novih proizvodnih kapaciteta, naročito iz obnovljivih izvora energije, koji sve više oblikuju budućnost energetske sektora.

CGES je registrovan kao nezavisno akcionarsko društvo 2009. godine, u skladu sa evropskim pravilima koja uređuju liberalizaciju tržišta električne energije. Iako u ovom obliku posluje skoro dvije decenije, iskustvo na kojem se zasniva rad kompanije mnogo je duže. Razvoj i upravljanje prenosnim sistemom u Crnoj Gori imaju tradiciju dugu više od šest decenija, još od 1957. godine kada je pušten u rad prvi objekat

prenosne mreže.

Tokom tog perioda prenosni sistem Crne Gore se kontinuirano razvijao i modernizovao. Danas CGES upravlja složenom elektroenergetskom infrastrukturom koja povezuje proizvodne objekte, distributivnu mrežu i potrošače, a istovremeno omogućava značajne tranzite električne energije kroz region.

Pored osnovne djelatnosti prenosa električne energije, društvo raspolaže i sopstvenom optičkom telekomunikacionom mrežom dužine oko 1004 kilometara. CGES je registrovan u Registru operatora Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za pružanje usluge zakupa elektronske komunikacione infrastrukture, što dodatno doprinosi jačanju digitalnih kapaciteta sistema.

Rad kompanije odvija se u skladu sa važećim regulatornim okvirom i licencom za obavljanje djelatnosti prenosa električne energije koju izdaje Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti. Posljednja licenca izdata je 26. jula 2024. godine i potvrđuje usklađenost poslovanja CGES-a sa svim tehničkim i regulatornim standardima.

Vizija stabilne i povezane mreže

Vizija poslovanja CGES-a zasniva se na razvoju moderne, tehnološki napredne i regionalno povezane prenosne mreže koja može odgovoriti na sve zahtjeve budućeg energetske razvoja Crne Gore.

Energetska tranzicija i rast proizvodnje iz obnovljivih izvora energije donose nove izazove za elektroenergetske sisteme. Prenosna mreža mora biti dovoljno snažna i fleksibilna da prihvati nove proizvodne kapacitete, omogućiti

siguran prenos energije i obezbijedi stabilnost sistema.

Zbog toga je razvoj prenosne mreže usmjeren na jačanje postojećih kapaciteta, modernizaciju infrastrukture i izgradnju novih interkonektivnih veza sa susjednim zemljama. Ove veze omogućavaju veću razmjenu električne energije, bolju integraciju tržišta i veću sigurnost snabdijevanja.

Kontinuirana ulaganja u

1.586,7
km
Dužina
prenosne
mreže

4.464,5
MVA
Instalisana
snaga
transformacije

30
Trafostanica u
sistemu

364
Zaposlena

**7.881
GWh**
Prenesena
električna
energija

**4.563
GWh**
Tranzit
električne
energije

1,64 %
Gubici u
prenosu

infrastrukturu, digitalne tehnologije i savremene sisteme upravljanja predstavljaju osnovu dugoročnog razvoja prenosnog sistema. Kroz takav pristup CGES doprinosi stabilnosti elektroenergetskog sistema, razvoju obnovljivih izvora energije i jačanju

regionalne energetske povezanosti.

Pouzdana i dobro povezana prenosna mreža ostaje jedan od ključnih faktora razvoja energetske sektora i ukupnog ekonomskog napretka zemlje.

Strateški ciljevi i prioriteta

Strateški razvoj CGES-a usmjeren je na dalju modernizaciju prenosne mreže, povećanje pouzdanosti sistema i stvaranje uslova za stabilno funkcionisanje elektroenergetskog sektora u periodu energetske tranzicije.

U narednim godinama posebna pažnja biće usmjerena na realizaciju investicionih projekata koji jačaju prenosnu infrastrukturu i unapređuju povezanost crnogorskog sistema sa elektroenergetskim sistemima regiona. Ovakvi projekti imaju važnu ulogu u integraciji novih kapaciteta iz obnovljivih izvora energije i razvoju regionalnog tržišta električne energije.

odnosi se i na modernizaciju sistema upravljanja, digitalizaciju procesa i primjenu savremenih tehnoloških rješenja koja omogućavaju efikasnije upravljanje mrežom.

Istovremeno, CGES kontinuirano unapređuje svoje organizacione i stručne kapacitete, kako bi mogao odgovoriti na sve složenije zahtjeve energetske sektora i tehnološkog razvoja.

Kroz ovakav pristup društvo stvara stabilnu osnovu za dugoročni razvoj prenosnog sistema, sigurnost snabdijevanja električnom energijom i dalju integraciju Crne Gore u regionalno i evropsko tržište električne energije.

Važan dio strateških aktivnosti

CGES u brojkama

Finansijski pokazatelji

- 21 mil. € Neto dobit
- 23,907 mil. € Realizovane investicije
- 41,913 mil. € Planirane investicije
- 5 mil. € Dividenda isplaćena akcionarima na osnovu ostvarene dobiti u 2024. godini.

Infrastruktura

- 1.586,7 km Dužina prenosne mreže
- 4.464,5 MVA Instalirana snaga transformacije
- 30 Trafostanica u sistemu
- 364 Zaposlena

Rad sistema i razvoj energetike

- 7.881 GWh Prenesena električna energija
- 4.563 GWh Tranzit električne energije
- 1,64 % Gubici u prenosu

2. Korporativno upravljanje

Korporativno upravljanje u CGES-u zasniva se na principima transparentnosti, odgovornosti i poštovanja regulatornog okvira. Struktura organa upravljanja definisana je Zakonom o privrednim

društvima i Statutom Društva, čime se obezbjeđuje jasno razdvajanje nadležnosti, efikasan sistem odlučivanja i stabilno upravljanje kompanijom.

Vlasnička struktura

Crnogorski elektroprenosni sistem AD Podgorica posluje kao akcionarsko društvo čija je vlasnička struktura definisana u skladu sa važećim zakonodavstvom i pravilima tržišta kapitala.

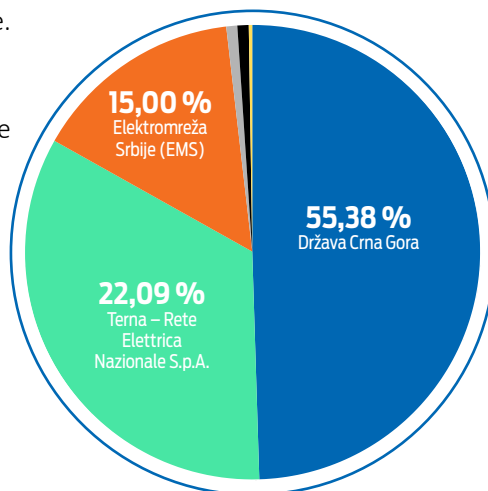
Najveći akcionar Društva je država Crna Gora, dok značajne vlasničke udjele imaju i operatori prenosnih sistema iz regiona i Evrope. Prisustvo međunarodnih partnera doprinosi razmjeni znanja, razvoju tehničkih rješenja i jačanju regionalne saradnje u elektroenergetskom sektoru.

Struktura akcijskog kapitala na dan 31. decembar 2025. godine je sljedeća:

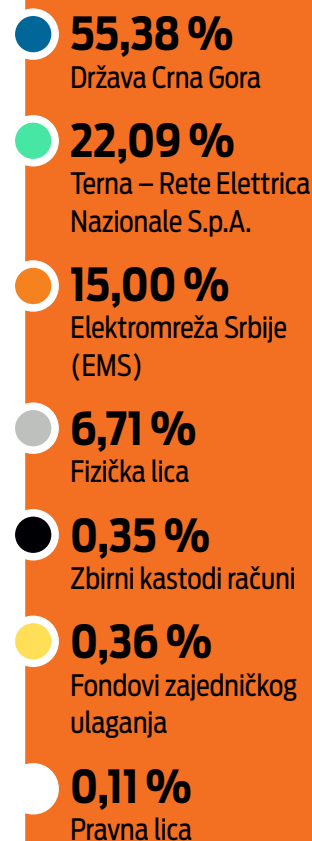
Osnovni kapital CGES-a iznosi **155,108,283.124 eura**, podijeljen je na **146.176.876** akcija nominalne vrijednosti **1,0611 eura**.

Ukupan broj akcionara na dan 31.12.2025. godine bio je **6.768**, uključujući domaća i međunarodna pravna i fizička lica.

Ovakva vlasnička struktura obezbjeđuje stabilnost poslovanja kompanije, uz značajno učešće strateških partnera i otvorenost prema tržištu kapitala.

Vlasnička struktura CGES-a na dan 31.12.2025. godine bila je sljedeća:

XVI redovna Skupština akcionara 25. jun 2025. godine

Skupština akcionara

XVI redovna Skupština akcionara (25. jun 2025. godine)

Skupština akcionara je najviši organ Društva. Preko Skupštine, akcionari donose i odobravaju najvažnije normativne, imovinske, izborne i statusne odluke.

Tokom 2025. godine održana je jedna sjednica Skupštine akcionara - **XVI redovna Skupština akcionara**, 25. juna 2025. godine, na kojoj su donesene najvažnije odluke u vezi sa poslovanjem i korporativnim upravljanjem. Na ovoj redovnoj

sjednici usvojeni su Izvještaj o poslovanju za 2024. godinu, Finansijski iskazi za 2024. godinu sa izvještajem revizora i Odluka o izboru revizora za 2025. godinu. Pored toga, donijeta je i odluka o raspoređivanju ostvarene neto dobiti za 2024. godinu, kojom je predviđena isplata dividende akcionarima. Pravo na dividendu ostvaruju svi akcionari koji su na referentni dan bili upisani u Centralni depozitni registar.

Odbor direktora

Članovi XXIII saziva Odbora direktora

Takođe, izvršen je izbor članova XXIII saziva Odbora direktora, čime je potvrđen kontinuitet i povjerenje u većinu dosadašnjih članova. Reizabrani su:

- **Aleksandar Mijušković**
- **Jelena Matejić**
(EMS AD - Elektromreža Srbije)

- **Maria Rosaria Guarniere**
(Terna – Rete Elettrica Nazionale S.p.A)

- **Slavoljub Todorović**

- **Vučko Fatić**

- **Violeta Vuljaj**

Umjesto **Guida Guide**, kao novi član imenovana je **Nicoletta Buonomo**, predstavница strateškog partnera iz Italije, kompanije Terna.

Aleksandar Mijušković
Predsjednik Odbora
direktora

XXIII
saziva
Odbora
direktora

Maria Rosaria Guarniere
Zamjenica predsjednika
Odbora direktora

Nicoletta Buonomo
Član Odbora
direktora

Jelena Matejić
Član Odbora
direktora

Violeta Vuljaj
Član Odbora
direktora

Slavoljub Todorović
Član Odbora
direktora

Vučko Fatić
Član Odbora
direktora

**Nadležnosti
Odbora direktora**

Odbor direktora je nadležan da upravlja Društvom, daje smjernice izvršnom direktoru u pogledu vođenja poslova društva i vrši nadzor nad poslovanjem Društva. Odbor direktora CGES-a ima sedam članova koji su, nakon razrješenja

dotadašnjeg saziva, izabrani na XVI redovnoj Skupštini akcionara, održanoj 25. juna 2025. godine.

Odborom direktora, koji je upravljao Društvom, je predsjedavao **Aleksandar Mijušković**.

Podmorski energetski kabl između Crne Gore i Italije pušten je u komercijalnu upotrebu 2020. godine.

2009-2019 prosječni prihodi od **alokacije prekograničnih kapaciteta** iznose **4,2 miliona €**, dok prosječna **neto dobit** CGES-a iznosi **4,5 miliona €**.

2020-2025 prosječni prihodi od **alokacije prekograničnih kapaciteta** iznose **36,6 miliona €**, dok prosječna **neto dobit** CGES-a iznosi **22,0 miliona €**.

3. Rezultati koji prave razliku

Poslovni rezultati godine

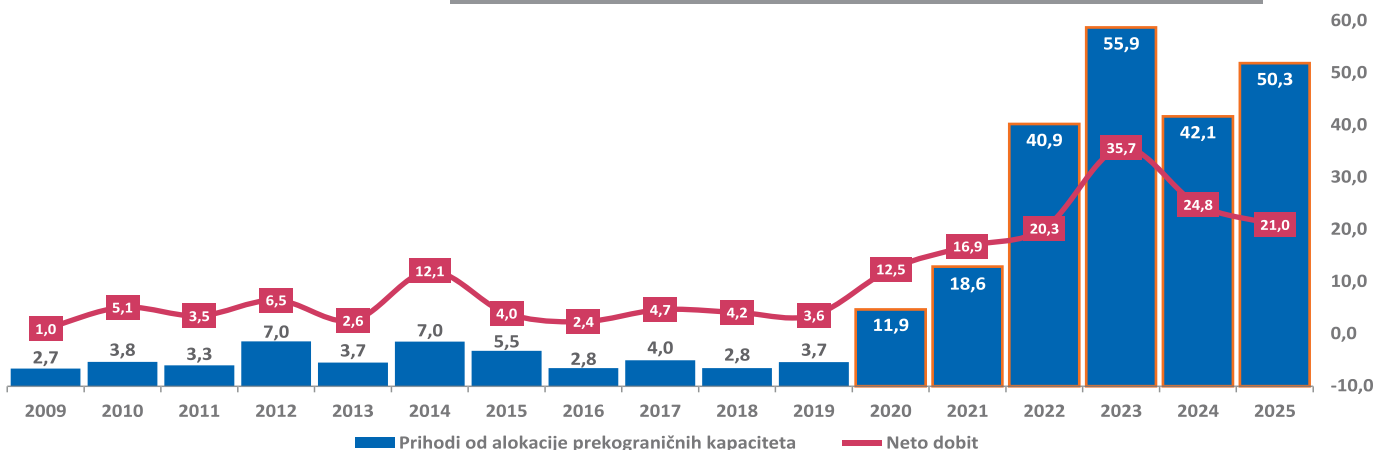
U 2025. godini CGES je ostvario stabilne poslovne rezultate uz nastavak intenzivnog investicionog ciklusa usmjerenog na razvoj i modernizaciju prenosne mreže. Poslovanje kompanije obilježili su odgovorno upravljanje resursima, visoka pouzdanost sistema uz siguran i stabilan prenos električne energije, kontinuirano unapređenje infrastrukture, jačanje regionalne povezanosti elektroenergetskih sistema i realizacija projekata od strateškog značaja za elektroenergetski sistem Crne Gore.

Crnogorski elektroprenosni sistem (CGES) nastavio je pozitivan finansijski trend i u 2025. godini, ostvarivši neto dobit od 21,0 miliona eura. Time je ukupna dobit kompanije u posljednjih pet godina dostigla iznos od gotovo 118,7 miliona eura, čime je postignut istorijski poslovni rezultat od njenog osnivanja.

Dobit po godinama:

- 2021: 16,9 miliona eura
- 2022: 20,3 miliona eura
- 2023: 35,7 miliona eura
- 2024: 24,8 miliona eura
- 2025: 21,0 miliona eura

Trend poslovanja CGES-a u periodu od 2009. do 2025. godine (mil €)

Pokazatelji uspješnosti

Ostvareni rezultati pokazuju stabilnost poslovanja i odgovoran pristup upravljanju kompanijom, uz dosljednu realizaciju planiranih investicija i stalno unapređenje poslovnih procesa. Tokom godine sačuvana je visoka likvidnost i finansijska sigurnost, dok je istovremeno nastavljen snažan investicioni ciklus usmjeren na razvoj i modernizaciju prenosne mreže.

Dobri finansijski rezultati omogućili su CGES-u da u potpunosti ispuni sve regulatorne obaveze definisane pravilima Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, uz istovremeno ostvarivanje konkretnih koristi za krajnje korisnike sistema.

Na osnovu ostvarenih rezultata poslovanja u prethodnom periodu, regulator je utvrdio korekciju

regulatorno dozvoljenog prihoda operatora prenosnog sistema, kojom je predviđeno umanjeње prihoda u iznosu od 9,5 miliona eura u korist korisnika sistema. Ova korekcija primijenjena je kroz tarife za korišćenje prenosnog sistema u 2025. godini.

Primjena navedene korekcije rezultirala je smanjenjem tarifne stavke za prenos električne energije, čime je djelimično ublažen rast ukupne cijene električne energije za krajnje kupce, uključujući domaćinstva.

U skladu sa važećim zakonskim i regulatornim okvirom, po osnovu odstupanja ostvarenih regulisanih prihoda i regulisanih troškova u odnosu na odobrene regulatorne prihode i troškove za 2025. godinu, očekuje se negativna korekcija tarifa

Ključni projekti

- Realizacija **Transbalkanskog koridora**, projekta koji doprinosi povećanju kapaciteta zapadnobalkanske interkonekcije u pravcima istok–zapad i sjever–jug, uz stvaranje uslova za integraciju obnovljivih izvora energije u elektroenergetski sistem,
- **Digitalizacija i modernizacija sistema upravljanja i nadzora**, uključujući realizaciju projekta novog sistema za daljinski nadzor i upravljanje (SCADA), koji omogućava efikasnije praćenje i upravljanje radom prenosnog sistema u realnom vremenu,
- Završna faza realizacije **dalekovoda 400 kV Čevo – Pljevlja**, koji predstavlja važan segment jačanja prenosne mreže i povezivanja elektroenergetskih sistema regiona,
- Realizacija projekta **ugradnje varijabilnog šant reaktora u trafostanici Lastva**, kojim se unapređuje regulacija naponskih prilika u sistemu i doprinosi stabilnosti elektroenergetske mreže u regionu,
- **Jačanje interkonektivnih veza** sa elektroenergetskim sistemima Srbije, Bosne i Hercegovine i Albanije,
- **Razvoj i unapređenje interne prenosne mreže** u cilju omogućavanja priključenja novih proizvodnih kapaciteta, posebno iz obnovljivih izvora energije.

Transbalkanski koridor

Digitalizacija i modernizacija sistema upravljanja i nadzora

Dalekovod 400 kV Čevo – Pljevlja

Izgradnja varijabilnog šant reaktora u trafostanici Lastva

Jačanje interkonektivnih veza

Razvoj i unapređenje prenosne mreže

odnosno regulisanih prihoda Društva koja je na bazi Pravila za korekcije cijena i naknada procijenjena u iznosu od 23,3 miliona EUR. Konačan iznos korekcije i raspoređivanje iste u narednom regulatornom periodu ili više narednih regulatornih perioda biće definisan na osnovu odluke Regulatorne agencije za energetiku i komunalne djelatnosti.

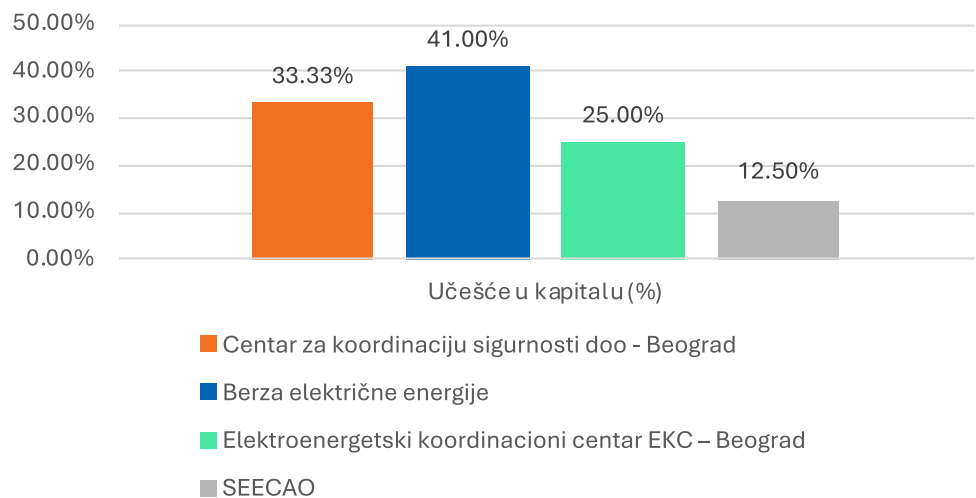
U strukturi ukupnog računa za električnu energiju zabilježeno je smanjenje učešća troška prenosa, što je doprinijelo relativnom rasterećenju potrošača, uprkos istovremenim promjenama u ostalim tarifnim komponentama.

Društva u kojima CGES ima vlasnički udio

CGES ima kontrolu i uticaj na poslovanje i odlučivanje, srazmjerno vlasničkom udjelu u kapitalu sljedećih pravnih lica:

- Centar za koordinaciju sigurnosti doo - Beograd **33.33%**
- Berza električne energije **41%**
- Elektroenergetski koordinacioni centar EKC - Beograd **25%**
- SEECAO **12.50%**

Pravna lica u kojima CGES ima vlasnički udio

4. Investicije i razvoj prenosne mreže

Investicioni plan za 2025. godinu

Investicioni plan za 2025. godinu je predstavljao nastavak snažnog investicionog ciklusa CGES-a, usmjerenog na jačanje sigurnosti rada elektroenergetskog sistema, unapređenje regionalne povezanosti i stvaranje uslova za intenzivniju integraciju obnovljivih izvora energije.

Planom za 2025. godinu bile su obuhvaćene aktivnosti na ukupno 71 investiciji, u iznosu od 41,913 miliona eura. Najveći pojedinačni budžet odnosio se na projekat „Izgradnja DV 400 kV Čevo – Pljevlja“ u iznosu od 8,993 miliona eura, dok je osam projekata i programa imalo budžet veći od 1 milion eura. Za potrebe sigurnosti rada sistema planirana su i sredstva za nepredviđene investicije u iznosu od 1 milion eura.

Zaključno sa krajem 2025. godine realizovano je 23,907 miliona eura, što u apsolutnom iznosu spada u jednu od nekoliko najjačih investicionih godina od izdvajanja CGES-a kao samostalne kompanije. Tehnička realizacija projekata ocjenjuje se kao stabilna i zadovoljavajuća, dok su odstupanja u finansijskoj dinamici dominantno

uzrokovana eksternim faktorima (dugotrajni i složeni postupci eksproprijacije i rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, procedure i rokovi postupanja nadležnih državnih organa, zahtjevi međunarodnih finansijskih institucija, produžene tenderske procedure usljed velikog broja pojašnjenja i žalbi, kao i objektivna ograničenja u isporuci opreme i nepovoljni vremenski uslovi za izvođenje radova).

Struktura ulaganja u 2025. godini potvrđuje kontinuitet strateškog opredjeljenja CGES-a ka jačanju prenosne infrastrukture, povećanju pouzdanosti sistema, unapređenju prekograničnih kapaciteta i stvaranju uslova za integraciju obnovljivih izvora energije. Najznačajniji dio ulaganja odnosio se na izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih trafostanica, kao i na izgradnju i modernizaciju dalekovodne infrastrukture.

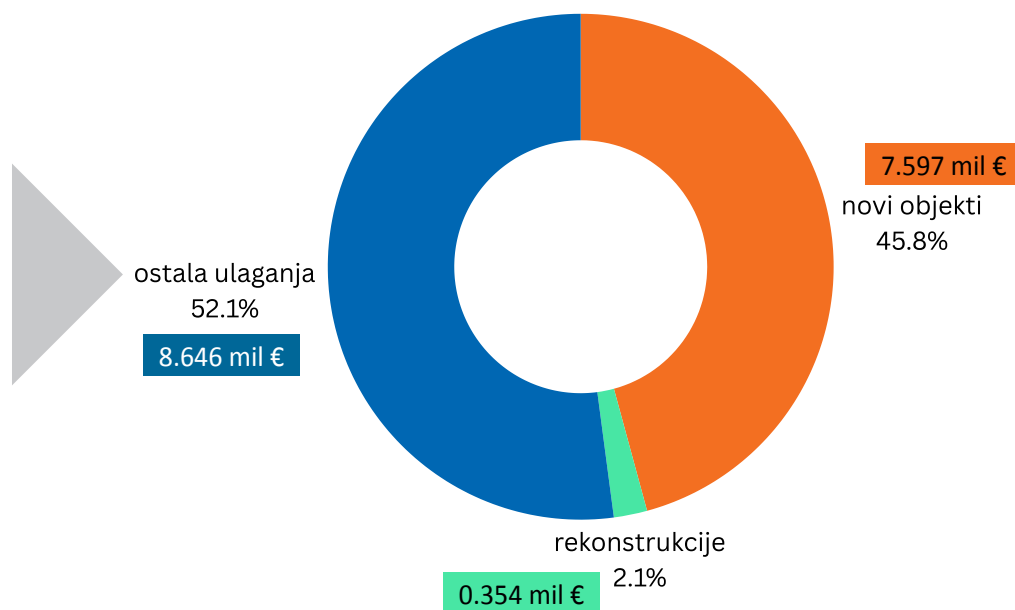
Plan aktivnosti
2025. god.
71 investicija
41,913 mil. eura

2025. god.
realizovano
23,907 mil. eura

Jedna od
nekoliko najjačih
investicionih
godina
CGES-a kao
samostalne
kompanije

Ulaganja u TS u 2025. god. (% , mil €)

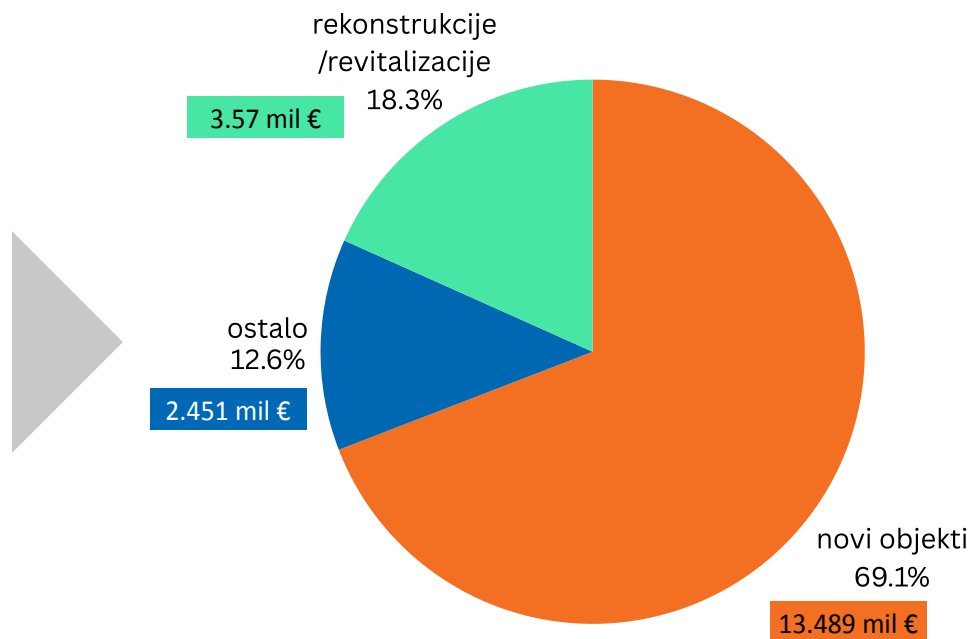
Ugradnja šant reaktora, nabavka autotransformatora, revitalizacija transformatora, nabavka mjernih transformatora, zamjena pogona rastavljača, nabavka, projektovanje i ugradnja VN opreme, građevinski radovi, revitalizacija rasvjete i elektro instalacija, digitalizacija pojedinih sistema...

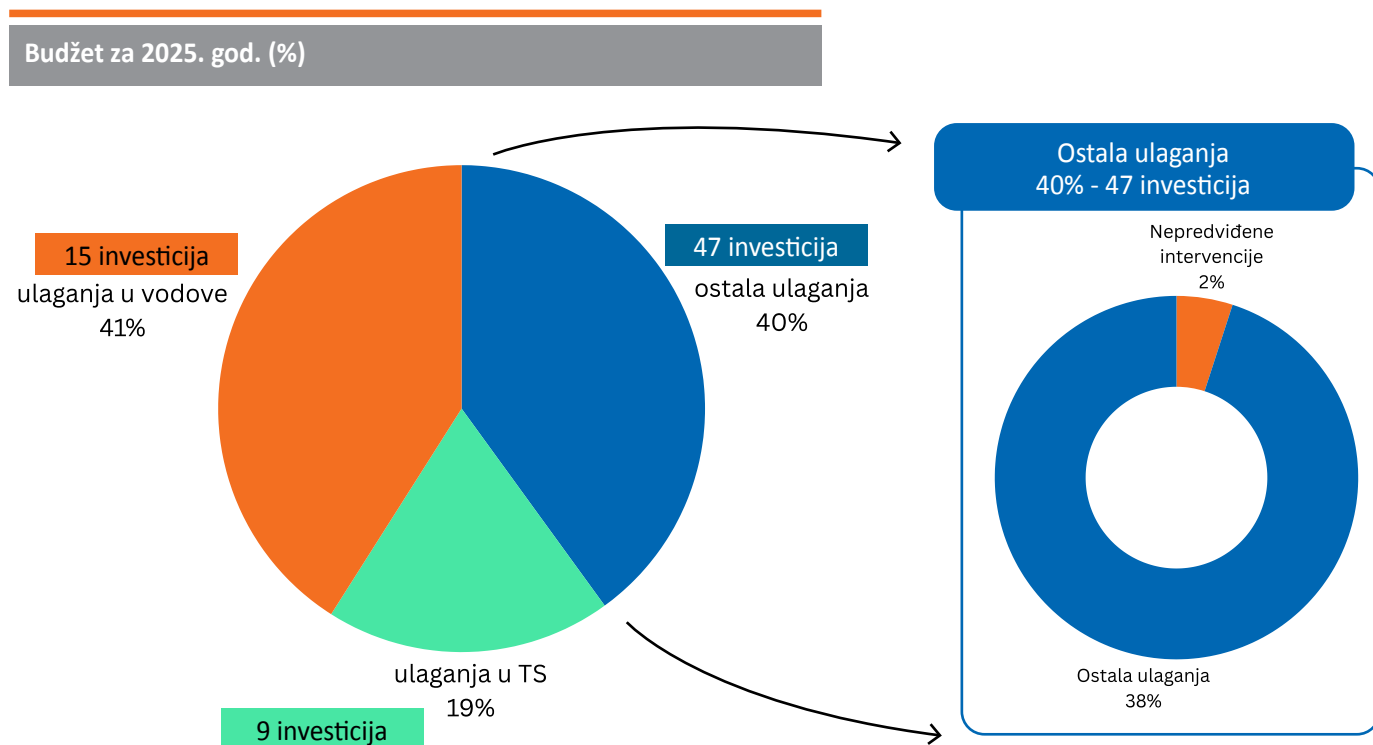
Ulaganje u objekte tipa trafostanice (novi objekti VS rekonstrukcije)

Ulaganja u vodove u 2025. god. (% , mil €)

Označavanje DV, nabavka odvodnika prenapona, zamjena stubova, izrada tehničke dokumentacije, ugradnja više senzora

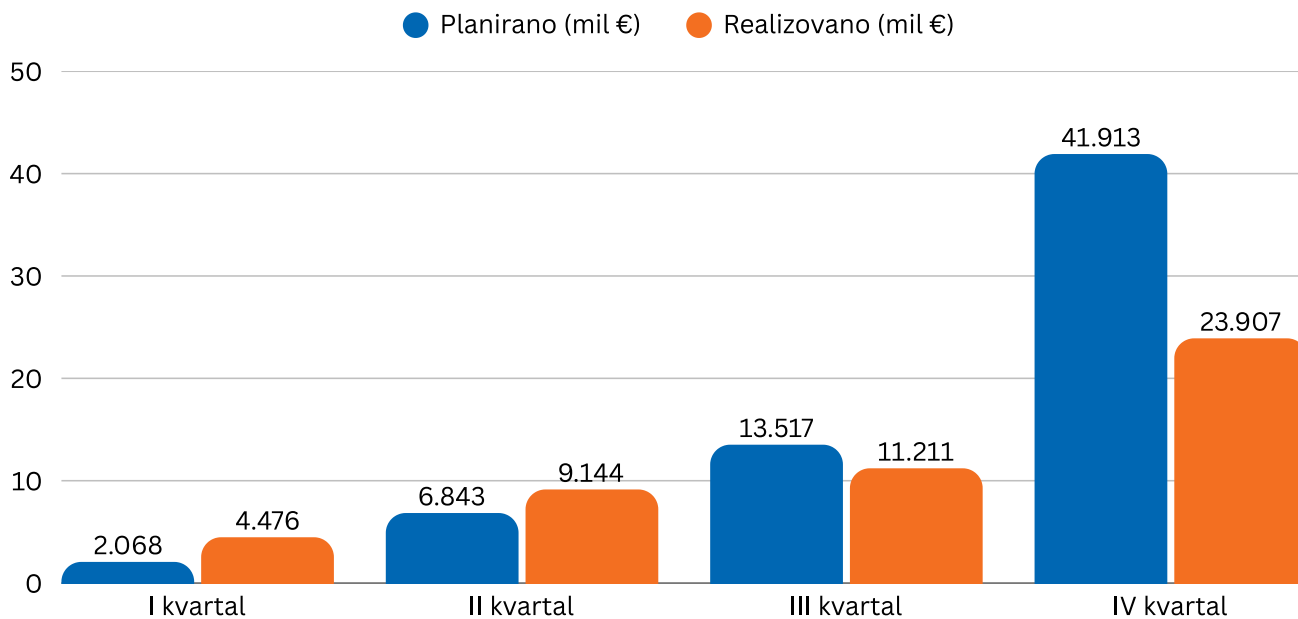
Ulaganje u objekte tipa vodovi – dalekovodi i kablovi (novi objekti VS rekonstrukcije)

Podjela budžeta za 2025. godinu po kategoriji ulaganja

Finansijska realizacija po kvartalima pokazuje izraženiju dinamiku u drugoj polovini godine, što je u skladu sa karakterom građevinskih i elektromontažnih radova na infrastrukturnim projektima.

Realizacija po kvartalima za 2025. god. (mil €)

Realizacija investicija u 2025. godini predstavlja kontinuitet višegodišnjeg investicionog ciklusa i obuhvatila je nastavak realizacije kapitalnih projekata iz oblasti povezane

infrastrukture, Transbalkanskog koridora, internih mrežnih pojačanja, kao i projekata modernizacije i digitalizacije sistema.

Kapitalni projekti

DV 400 kV Čevo-Pljevlja

U 2025. godini nastavljene su aktivnosti na završetku izgradnje DV 400 kV Čevo-Pljevlja kao još jednog segmenta u povezivanju elektroenergetskih sistema Crne Gore i Italije, nadalje kao dijela šireg projekta Transbalkanske interkonekcije koja se proteže od Rumunije do Italije. U pitanju je projekat koji uključuje 449 stubova i 122km trase, od nekoliko dionica dvosistemskog 400+110 kV odnosno jednosistemskog voda 400 kV i 110 kV, koji osim nadzemnih ima i kratke podzemne priključke, koji prolazi kroz Nacionalni park i UNESCO zaštićena područja, 6 opština i pored desetina naseljenih mjesta. Izgradnja ovakvih grandioznih objekata predstavlja veliki izazov jer je potrebno uskladiti ekološke, društvene, finansijske i tehničko-tehnološke zahtjeve, zbog čega je velika većina ovakvih projekata veoma teško izvodljiva ne samo kod nas, već i u svijetu. Uprkos tome, u 2025. godini su napravljeni ključni koraci u pravcu završetka projekta. Dalekovod je izgrađen na nekoliko prethodno spornih lokacija,

a na određenim lokalitetima su primijenjena specijalna tehnička rješenja (poput ugradnje specijalnih provodnika od legura aluminijuma kojima se smanjuje buka koju proizvodi efekat korone), što je doprinijelo boljoj prihvaćenosti dalekovoda od lokalne zajednice.

Dinamika izgradnje dalekovoda Čevo-Pljevlja tokom 2025. godine bila je veoma intenzivna. Definisanjem alternativne trase i postizanjem sporazuma sa afektiranim vlasnicima uspješno su riješeni imovinsko – pravni odnosi u jedinoj preostaloj dionici gdje DV nije bio izgrađen, selo Đurđevića Tara. U skladu sa navedenim, nabavljena je nedostajuća oprema po usaglašenoj varijaciji, urađen glavni projekat i nastavljani su radovi na ovom potezu. Do kraja 2025. godine završeni su svi građevinski radovi i montaža 7 od 10 stubova. Tačan termin završetka preostalih radova tokom 2026. godine je uslovljen vremenskim prilikama, ali se više ne prepoznaju problemi koji mogu uzrokovati prolongiranje završetka projekta.

Ugradnja varijabilnog šant reaktora 250 MVAR u TS Lastva

U toku 2025. godine su nastavljene aktivnosti na realizaciji projekta ugradnje varijabilnog šant reaktora 250 MVAR u TS Lastva. Ugradnja šant reaktora je za naš elektroenergetski sistem posebno značajan projekat jer će se realizacijom istog omogućiti apsorpcija viška reaktivne snage u sistemu, čime će se dati veliki doprinos rješavanju regionalnog problema visokih napona u

regionu Zapadnog Balkana. U toku 2025. godine je završena izrada i revizija glavnog projekta, dobijena građevinska dozvola, te izvedeni građevinski radovi. Varijabilni šant reaktor je isporučen, GIS polje je u potpunosti montirano i mehanički povezano sa postojećim postrojenjem. Ukupan napredak projekta iznosi 90% i očekuje se da će šant reaktor biti u funkciji na proljeće 2026. godine.

Projekti razvoja prenosne mreže

CGES je i u toku 2025. godine nastavio intenzivne aktivnosti na **izgradnji i rekonstrukciji interne prenosne mreže**, kao i usaglašavanju

tehničkih rješenja/izradi studija izvodljivosti za **nove interkonektivne veze**.

TS 110/35 kV Luštica

Vežano za izgradnju i priključenje **TS 110/35 kV Luštica**, u toku je izrada i revizija glavnog projekta za izgradnju TS, sva oprema je naručena i 27.11.2025. godine su počeli pripremni radovi. Vežano za priključenje, odnosno kabal 110 kV, kompletna isporuka je završena u toku 2025. godine, završena je

izrada glavnog projekta i pri kraju je postupak eksproprijacije. U cilju ubrzanja aktivnosti, pribavljena je saglasnost Vlade za izvođenje pripremnih radova na dijelu trase u opštini Tivat, gdje postoji saglasnost Opštine za izvođenje istih do dobijanja građevinske dozvole.

TS 400/110 kV Brezna – II faza

U okviru projekta izgradnje **TS 400/110 kV Brezna – II faza** uspješno je priveden kraju tenderski postupak za nabavku transformatora i pristupilo se fazi pripreme ugovora. Paralelno sa navedenim, realizovan je veći dio tenderske procedure za

PIU konsultanta i u toku je evaluacija finansijskog dijela. Predat je zahtjev za dobijanje UTU i istovremeno se radi na definisanju seta mjera kojim bi se trenutna tehnička rješenja i opravdanost njihove realizacije približili lokalnoj zajednici.

DV 110 kV Budva – Lastva – Tivat

Nakon prve uspješne implementacije visokotemperaturnog kompozitnog provodnika HTLS u prenosnu mrežu na DV 110 kV Perućica-Danilovgrad-Podgorica 1, te prepoznajući ovu mjeru kao najbolje rješenje da se u što kraćem roku odgovori na izazov izraženih sezonskih preopterećenja sistema, dodatno otežanih činjenicom da inicijalno planirane dinamike sveobuhvatne rekonstrukcije primorskih dalekovoda

nemaju odgovarajuću dinamiku, uslovljeno rješavanjem imovinsko – pravnih odnosa, realizovan je tenderski postupak i potpisan ugovor za **ugradnju HTLS užeta na DV 110 kV Budva – Lastva – Tivat**. Uspješno su završena fabrička testiranja sve opreme i ista je isporučena, dok su mogućnost obezbjeđenja beznaponskih stanja i vremenske prilike uslovile da izvođenje radova bude odloženo za 2026. godinu.

Rekonstrukcija TS 110/35 kV Pljevlja 1

U toku 2025. godine, nastavljen je projekat **rekonstrukcije i proširenja TS 110/35 kV Pljevlja 1** koja je u eksploataciji od 1961. godine. Svi radovi su u potpunosti završeni, završen je tehnički pregled i radi se na otklanjanju sitnih nedostataka, nakon čega će biti aplicirano za upotrebnu dozvolu. Realizacijom

ovog projekta će se omogućiti povećanje pouzdanosti napajanja i daljinsko upravljanje predmetnom TS. Takođe, doći će do smanjenja troškova održavanja, a uvođenjem DV 110 kV Žabljak povećaće se sigurnost napajanja distributivnih konzuma opština Pljevlja i Žabljak.

Rekonstrukcija i proširenje postrojenja 220/110 kV HE "Perućica"

Nadalje, u toku je projekat **rekonstrukcije i proširenja postrojenja 220/110 kV HE "Perućica"** koji ima za cilj kompletnu zamjenu zastrajele VN opreme u 110 kV i 220 postrojenju. Izvršiće se i zamjena sabirnica 110 kV i 220 kV, dok će se postrojenje 110 kV proširiti za jedno 110 kV dalekovodno polje i jedno 110 kV trafo polje. Takođe, biće zamijenjen postojeći 110/220 kV autotransformator i ugrađen

još jedan novi autotransformator, ukupne snage 2x200 MVA. Pored zamjene VN opreme, uradiće se i potpuno novi sistem zaštite i upravljanja, gdje će ormari zaštite, upravljanja i mjerenja biti smješteni u relejnim kućicama u postrojenju. U vezi sa ovom investicijom rađeno je na obezbjeđenju finansiranja kod AFD banke, izvršena su geološka istraživanja i u toku je usaglašavanje dispozicije i izrada idejnog rješenja.

Interkonektivni projekti

DV 2x400 kV Pljevlja – granica sa Srbijom

Vežano za interkonektivnu vezu 400 kV sa prenosnom mrežom Srbije (**izgradnja 2x400 kV DV Pljevlja – granica sa Srbijom**), a nakon rješavanja višegodišnjeg problema s usvajanjem planskog dokumenta DPP DV 2x400 kV Pljevlja – granica

sa Srbijom, te pribavljanja UTU, u toku je postupak eksproprijacije za izgradnju DV, dok se uspješno privodi kraju tenderski postupak za izbor izvođača radova za proširenje TS Pljevlja 2 (faza usaglašavanja evaluacionog izvještaja za finansijski dio dobijenih ponuda).

Interkonekcija sa Bosnom i Hercegovinom i Interkonekcija sa Albanijom

U svrhu ostvarenja prave energetske tranzicije, omogućavanja priključenja obnovljivih izvora energije, poboljšanja efikasnosti električne mreže, smanjenja gubitaka električne energije, povećanja prekograničnih kapaciteta i poboljšanja pouzdanosti napajanja, CGES ima jasnu inicijativu u pravcu izgradnje novih interkonektivnih veza, te je u tom smislu u toku 2025. godine nastavljeno sa pripremnim aktivnostima na realizaciji projekata **izgradnje interkonektivnih veza za Bosnom i Hercegovinom (400 kV DV sa izgradnjom TS na Pivskoj planini) i sa Albanijom (110 kV veza).**

Podnesena je aplikacija za uvrštavanje projekta 400 kV interkonektivne veze sa Bosnom i Hercegovinom u ENTSO-E-ov plan razvoja TYNDP 2026.

Realizacijom svojih projekata CGES otvara novu perspektivu ka zelenoj tranziciji, priključenju

obnovljivih izvora i smanjenju emisije ugljen-dioksida. Od velikog je značaja napomenuti da je i u toku 2025. godinu nastavljeno veliko interesovanje za izgradnju i priključenje elektrana na obnovljive izvore energije na prenosnu mrežu – dominantno solarne elektrane. Zaključno sa 2025. godinom potpisano je ukupno 13 ugovora za izgradnju infrastrukture za priključenje i priključenju na prenosnu mrežu ukupne instalisane snage 2.7 GW od čega 11 SE ukupne instalisane snage 2.52 GW, 1 VE instalisane snage 118.8 MW i ugovor za osmi agregat u HE Perućica snage 58.5 MW. Navedeni podaci, ali i činjenica da je do sada 70 elektrana ukupne instalisane snage 8 GW u različitim fazama tehničke i administrativne realizacije jasno upućuju na potrebu unapređenja interne mreže, ojačanja postojećih interkonektivnih veza i izgradnje novih.

Inovacije i međunarodni projekti

Projekat HYPNET

Nastavljajući kontinuirano učešće u međunarodnim razvojnim i istraživačkim inicijativama, CGES dodatno potvrđuje svoju posvećenost inovacijama i energetske tranziciji kroz učešće u projektu **HYPNET**, koji se finansira i realizuje u okviru programa Horizon Europe. HYPNET (Pan-European Interoperable AC-DC Hybrid Electricity Networks – Pan-evropska interoperabilna AC-DC hibridna elektroenergetska mreža), je trogodišnji projekat u kojem CGES učestvuje od 1. oktobra 2024. godine, zajedno sa konzorcijumom od 16 partnera iz Evrope.

Projekat je usmjeren na inovativni razvoj i demonstraciju hibridnih elektroenergetskih sistema koji kombinuju tehnologije naizmjenične (AC) i jednosmjerne struje (DC), sa ciljem stvaranja otpornijeg i održivijeg elektroenergetskog sistema. HYPNET predstavlja značajan

iskorak ka energetski nezavisnijoj Evropi i direktno odgovara na izazove definisane planom Evropske komisije REPowerEU, čiji je cilj povećanje kapaciteta proizvodnje energije iz obnovljivih izvora na 1.236 GW do 2030. godine, kao i ubrzana integracija DC tehnologija u elektroenergetski sektor. Tehnologije jednosmjerne struje imaju ključnu ulogu u povezivanju velikih vjetroelektrana na moru i smanjenju energetske zavisnosti Evrope. U toku 2025. godine je rađeno na razvoju statičkih i dinamičkih modela, uz definisanje mogućnosti i načina realizacije demonstracione faze projekta, koja obuhvata testiranje i validaciju uticaja postojećeg DC podmorskog kabla između Crne Gore i Italije na naš sistem. Na ovaj način će se izvršiti svojevrsno testiranje tehničkih i ekonomskih prednosti DC tehnologija u realnim operativnim uslovima.

Dalji razvoj

Tokom prethodne godine urađen je Ažurirani plan razvoja prenosnog sistema do 2032. godine, u skladu sa odredbama Zakona o energetici i Pravilima za izradu i praćenje desetogodišnjih planova razvoja prenosnog sistema. Isti je odobren Odlukom Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti.

Crnogorski elektroprenosni sistem će u narednih 5 godina u skladu sa svojim biznis planom, u izgradnju i održavanje elektroprenosne mreže uložiti oko 194 miliona eura. U namjeri da se omogući sigurno, pouzdano i kvalitetno napajanje električnom energijom, u planu je niz rekonstrukcija u smislu ojačanja postojeće mreže, ali i izgradnje novih objekata koji će omogućiti priključenje novih korisnika, prije svega elektrana na obnovljive izvore energije. Kao što je prethodno i navedeno, do sada je dobijen veliki broj zahtjeva za izdavanje uslova za priključenje, dominantno solarnih i vjetroelektrana značajne instalisane snage. Sprovedeni proračuni u okviru analiza mogućnosti priključenja pokazuju da stanje prenosne mreže ne omogućava priključenje dodatnih novih elektrana bez određenih uslova, odnosno da će za dalja priključenja biti potrebno uraditi značajna pojačanja u prenosnoj mreži u vidu izgradnje novih interkonektivnih dalekovoda sa zemljama regiona. Imajući u vidu ovakve inpute, operator prenosnog sistema ima u planu realizaciju investicija sa tako definisanom dinamikom realizacije koja će spriječiti situaciju u kojoj bi prenosna mreža postala „usko grlo“ za funkcionisanje sistema. Svi postojeći elementi za koje postoje indicije da će dostići preopterećenje su uvršteni

u dugoročni plan CGES-a. Kao što je i navedeno, bitan segment strateškog razvoja prenosnog sistema i u narednom desetogodišnjem periodu ostaje izgradnja interkonektivnih veza ka susjednim sistemima, prije svega sa Bosnom i Hercegovinom, Srbijom, Kosovom i Albanijom, čime se osigurava visok nivo sigurnosti napajanja potrošača na čitavoj teritoriji Crne Gore u posmatranom periodu. Projekat povezivanja sa BiH i Srbijom novim 400 kV interkonekcijama je dio izgradnje tzv. Transbalkanskog koridora, koji za cilj ima povećanje kapaciteta zapadno-balkanske interkonekcije, u pravcu istok-zapad i sjever-jug, a koji ujedno omogućava i integraciju obnovljivih izvora, prvenstveno u Crnoj Gori i plasman energije ka susjednim državama.

CGES ulaže i u „smart grid“ projekte, odnosno pametne mreže čiji je cilj optimalan rad prenosnog sistema. U tom pogledu već je realizovan niz projekata, a u toku su projekti čijom realizacijom će se obezbijediti daljinski nadzor, upravljanje i regulacija novih objekata uključenjem istih u novi NDC SCADA/EMS sistem, proširiti sistem za daljinski pristup i SGM aplikacije, kao i stara NDC SCADA novim objektima koji budu izgrađeni u narednim godinama. Dodatno, planirana je ugradnja senzora za kontrolu temperature užadi i dodatnog tereta, implementacija sistema za integralno planiranje rada i procjenu pouzdanosti elektroenergetskog sistema, asset management. Takođe, kroz poseban projekat se radi na unapređenju sajber bezbjednosti, što u savremenim uslovima poslovanja, postaje sve zahtjevniji izazov.

Ključni ciljevi daljeg razvoja

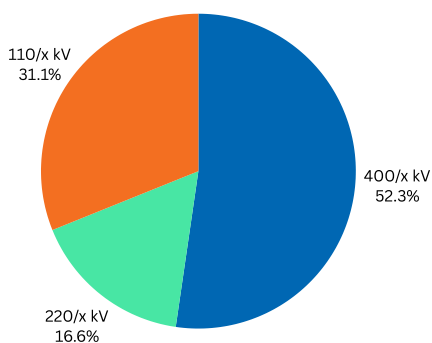
U konačnom, zaključuje se da CGES konstantno radi na održavanju i izgradnji mreže s višestrukim ciljevima među kojima su najznačajniji:

- otklanjanje uočenih nesigurnosti u proteklom periodu;
- doprinos sigurnosti nacionalnog sistema;
- doprinos sigurnosti nesmetane trgovine električne energije u regionu;
- minimizacija kapitalnih investicija u prenosnu mrežu;
- omogućavanje priključenja obnovljivih izvora električne energije i povećanja socio-ekonomske dobiti;
- povezivanje evropskog tržišta električne energije;
- strateški pravci unapređenja i razvoja u cilju zaštite životne sredine.

5. Naša mreža temelj sigurnosti

Struktura prenosne mreže

Snaga transformacije po naponskim nivoima

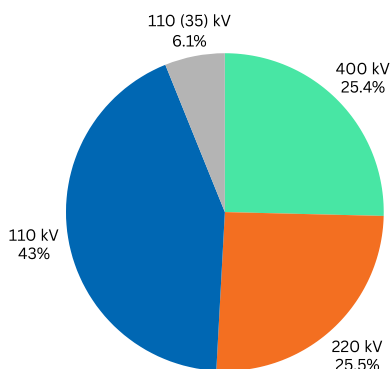

Prenosni sistem u Crnoj Gori, prema Zakonu o energetici čine postrojenja (trafostanice) i vodovi (dalekovodi i kablovi) naponskih nivoa 400 kV, 220 kV i 110 kV.

Crnogorski elektroprenosni sistem AD Podgorica gazduje sa 1586.7 km dalekovoda i to:

- 6 dalekovoda 400 kV, dužine 348.8 km, od kojih 36 km dalekovoda 2x400 kV,
- jednom 400 kV dionicom Čevo-Brezna u dužini od 54 km, koja je u pogonu pod 110 kV naponom,
- 10 dalekovoda 220 kV, dužine 402.2 km,
- 39 dalekovoda 110 kV, dužine 670.2 km, od kojih su tri dalekovoda 2x110 kV dužine 65.3 km,
- 4 dalekovoda 110 kV koji su pogonu pod naponom 35 kV, dužine 97 km,
- 2 podzemna 110 kV kablovska voda, dužine 7.3 km,
- jednim mješovitim vodom 110 kV, dužine 5.15 km (2.48 km dalekovoda i 2.67 km dužine kabla), kao i

Dužine vodova po naponskim nivoima

4464.5 MVA instalisane snage transformacije u:

- 4 trafostanice 400/x (2335 MVA),
- 3 trafostanice 220/x (741 MVA),
- RP Piva 220kV
- 22 trafostanice 110/x (1388.5 MVA).

Tokom prethodne godine CGES je CEDIS-u predao 4 35 kV postrojenja, čime je u potpunosti realizovan proces prenošenja vlasništva nad 35 kV postrojenjima.

Od EMS-a je izvršen otkup djelova DV 110 kV Pljevlja – Potpeć, DV 220 kV Pljevlja 2 – Bistrica i DV 220 kV Pljevlja 2 – Bajina Bašta koji se nalaze na teritoriji Crne Gore, u ukupnoj dužini od 38 km.

CGES upravlja i sa 110 kV postrojenjima u VE Krnovo i VE Možura.

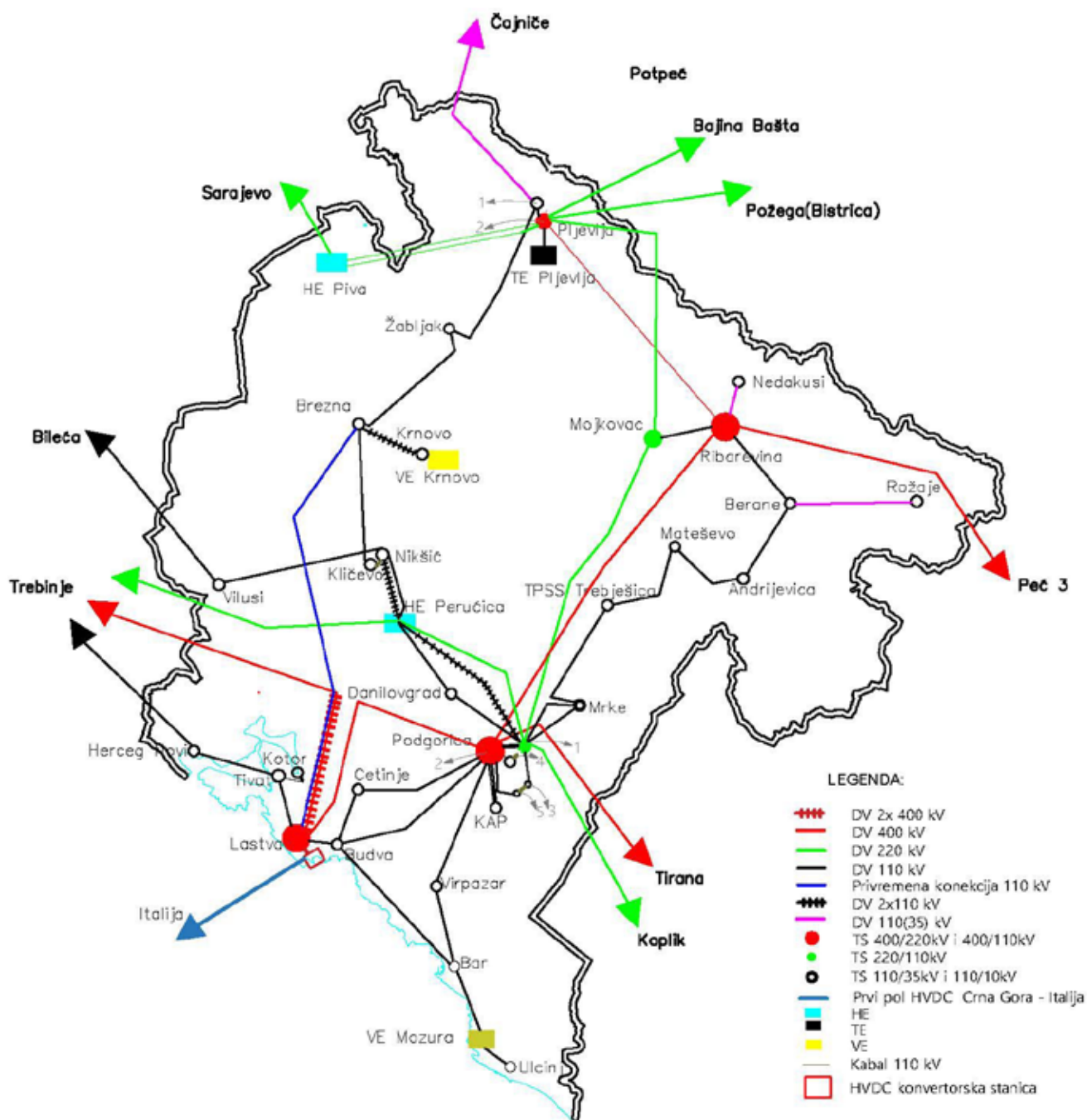
Tehničke karakteristike i kapaciteti

Prenosni sistem Crne Gore ima značajan broj interkonektivnih dalekovoda sa susjednim elektroenergetskim sistemima:

- sa elektroenergetskim sistemom Srbije, prenosna mreža Crne Gore je povezana preko dva DV 220 kV, kao i sa jednim DV 110 kV;
- sa elektroenergetskim sistemom Kosova, prenosna mreža Crne Gore je povezana preko jednog DV 400 kV;
- sa elektroenergetskim sistemom Bosne i Hercegovine, prenosna mreža Crne Gore je povezana preko jednog DV 400 kV, dva DV 220 kV, dva DV 110 kV i jednim DV 110 (35) kV;
- sa elektroenergetskim sistemom Albanije, prenosna mreža Crne Gore je povezana preko jednog DV 400 kV i jednog DV 220 kV dalekovoda;
- sa elektroenergetskim sistemom Italije, prenosna mreža Crne Gore je povezana preko 500 kV HVDC podmorskog kabla.

CGES AD PODGORICA CRNOGORSKI ELEKTROPRENOSNI SISTEM CRNE GORE

Korisnici prenosnog sistema

Na elektroprenosnu mrežu u vlasništvu CGES-a priključene su:

- Hidroelektrane Perućica (instalirane snage 310 MW) i Piva (347 MW);
- Termoelektrana Pljevlja (210 MW);
- Vjetroelektrane Krnovo (72 MW) i Možura (46 MW);
- Direktni potrošači:
 - Kombinat aluminijuma Podgorica,
 - Željezara Nikšić,
 - Željeznička infrastruktura Crne Gore;
- CEDIS koji posredstvom distributivne mreže električnom energijom napaja oko 400.000 registrovanih distributivnih potrošača.

Pouzdanost i raspoloživost sistema

Odjeljenje za održavanje

trafostanica je u prethodnoj godini realizovalo 307 radnih naloga. Od značajnijih poslova se izdvajaju ugradnja transformatora 110/35 kV, 63 MVA u TS Nikšić nakon njegove zamjene. Kompletan posao realizovan je samostalno od strane CGES-ovih timova.

Važno je istaći da je ekipa za održavanje trafostanica uspješno realizovala i izuzetno tehnički zahtjevne poslove na remontu prekidača u polju DV 110 kV Podgorica 2 u TS Cetinje.

Godišnji plan remonta i revizija je realizovan 103%. Realizacija veća od plana je uslovljena vanrednim remontima prekidača u HE Perućica.

Odjeljenje za održavanje

dalekovoda je uspješno završilo 474 radna naloga i u potpunosti realizovalo godišnji plan. Realizovani su remont 13 dalekovoda, što predstavlja realizaciju od 100% u odnosu na plan. Realizovana su 102 pregleda, što predstavlja realizaciju u iznosu od 101% u odnosu na plan. Na dalekovodima je nakon redovnih pregleda izvršeno otklanjanje nedostataka za koje je procijenjeno da mogu uticati na pogonsku sigurnost dalekovoda. Pored redovnih i planiranih poslova izvršeno je i 26 hitnih intervencija. Osim redovnih aktivnosti na realizaciji Plana

održavanja, zaposleni u Odjeljenju za održavanje dalekovoda su u toku godine realizovali i poslove od velikog značaja u okviru investicionih projekata.

Odjeljenje za relejnu zaštitu je u toku prethodne godine realizovalo 210 radnih naloga. Realizacija godišnjeg plana je 97%, a zaštite nisu ispitane samo na elementima za koje u traženim terminima nije bilo moguće obezbijediti beznaponsko stanje.

U odjeljenju za relejnu zaštitu je tokom prethodne godine uspješno završena obuka za dva inženjera pripravnika, koji su radni angažman nastavili nakon Vladinog programa stručnog osposobljavanja. Osim pomenutih aktivnosti, iz Odjeljenja zaštite se uspješno vodi projekat Rekonstrukcije sistema lokalnog upravljanja u TS Pljevlja 2, Ribarevine i Podgorica 2, čija realizacija se očekuje do kraja tekuće godine.

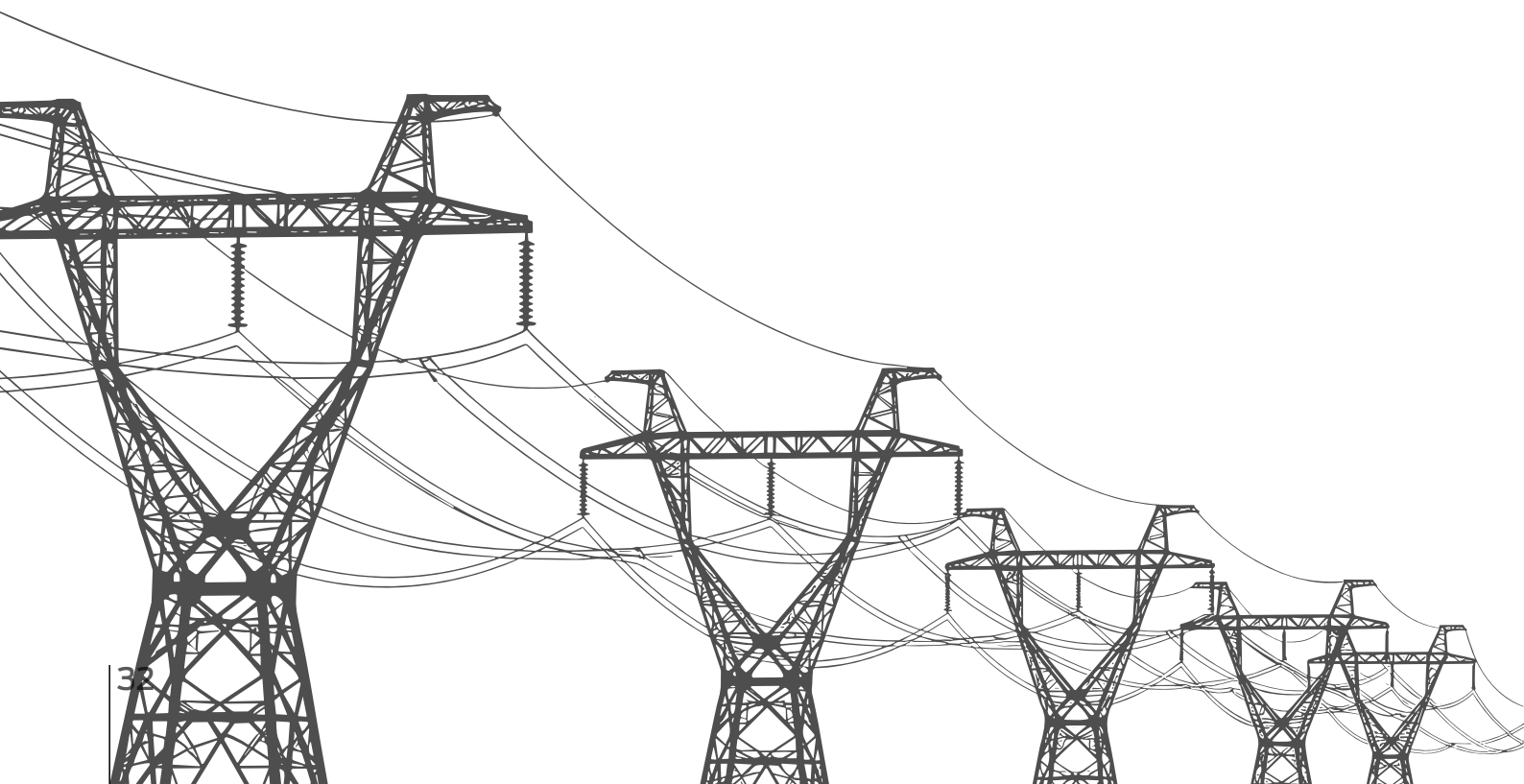
Odjeljenje za ispitivanje je u protekloj godini realizovalo 191 radni nalog i u potpunosti ispunilo godišnji plan.

Unapređenje i modernizacija

U toku prethodne godine, uspješno je realizovana revitalizacija dva energetska transformatora 110/35 kV u Pljevljima i Ribarevinama, kao i redovno godišnje servisiranje regulacionih sklopki. Takođe je uspješno realizovana obuka za uređaj za mjerenje parcijalnih pražnjenja Aquila, što će omogućiti unapređenje u dijagnostici transformatora i primarne opreme.

- Briga o elektroenergetskim objektima podrazumijeva redovno praćenje i ispitivanje stanja opreme, obavljanje redovnih pregleda, revizija i remonata, kao i brzo, efikasno i kvalitetno otklanjanje kvarova i havarijskih situacija, a sve na način da se obezbijedi da vrijeme beznaponskog stanja bilo kojeg korisnika elektroprenosnog sistema ne postoji ili bude minimalno.

- **Služba za gazdovanje, upravljanje i analitiku TS** je u toku 2025. godine bila zadužena za prikupljanje podataka o pogonskim događajima, stanju visokonaponske i druge elektroenergetske opreme, kao i aktivnostima organizovanim u trafostanicama CGES-a. Na osnovu prikupljenih podataka sačinjavani su dnevni izvještaji i obavještavane nadležne službe o uočenim nedostacima, što je doprinijelo povećanju brzine i efikasnosti rješavanja istih. Takođe, u okviru ove Službe je organizovan smjenski rad posade trafostanica, koji su vršili redovne obilaskе, provjere stanja VN opreme, kao i potrebne manipulacije i vodili brigu o pogonskim objektima.

6. Upravljanje prenosnim sistemom

Noviteti upravljanja tokom 2025. godine

CGES, kao osnivač i član ENTSO-E (European Network of Transmission System Operators for Electricity), kontinuirano radi na unapređenju internih pravila i procedura upravljanja prenosnim sistemom, uvažavajući istovremeno zahtjeve

koji važe za sve evropske operatore prenosnih sistema i specifičnosti naše mreže, a sve u cilju obezbjeđenja što kvalitetnije usluge prenosa za korisnike sistema.

Dispečerski i operativni procesi

Iz Nacionalnog dispečerskog centra (NDC) i Rezervnog dispečerskog centra (RDC), korišćenjem SCADA sistema i ostalih savremenijih softverskih alata, vrši se nadzor i upravljanje prenosnim sistemom koje obuhvata planske aktivnosti i aktivnosti koje se obavljaju u realnom vremenu. Pripreme aktivnosti za operativno upravljanje, između ostalog, odnose se na nabavku pomoćnih usluga i usluga balansiranja, izrade planova isključenja, planova rada elektroenergetskog sistema, modela i analize sigurnosti, proračun prekograničnih prenosnih kapaciteta, prognoze proizvodnje iz obnovljivih izvora, gubitaka električne energije u prenosnom sistemu itd. Tokom 2025. godine, usaglašavanje poslovanja sa Paketom za integraciju električne

energije (EIP-om) je dobilo epilog u formalnom uspostavljanju regiona za proračun kapaciteta na granicama Crne Gore. Odlukom ACER-a (Udruženje regulatornih tijela EU) iz Decembra 2025. godine CGES će sprovoditi koordinisani proračun kapaciteta u tri regiona (CCR-a) i to - na pravcima sa Srbijom i Bosnom i Hercegovinom u okviru ECE regiona (East Central Europe), na granicama sa Albanijom i Kosovom u okviru SEE regiona (South-East Europe) i na granici sa Italijom u zasebnom IT-ME regionu.

Što se tiče aktivnosti u realnom vremenu, upravljanje elektroenergetskim sistemom podrazumijeva vođenje sistema

(održavanje frekventne stabilnosti, naponske stabilnosti, primjenu odbrambenih mjera i ponovno uspostavljanje rada nakon poremećaja), nadzor sistema u smislu statičke i tranzijentne stabilnosti, izmjene planova rada. Tokom godine uspostavljene su i redovne operativne dnevne telekonferencije (DOPT) na kojima se razmatraju izvještaji o analizama sigurnosti na nivou dan unaprijed i preduzimaju preventivne mjere.

Pravovremene intervencije kojima su zaustavljeni kaskadni poremećaji regionalnog karaktera slikovito potvrđuju spremnost operativnog osoblja Nacionalnog dispečerskog centra za kvalitetan rad.

Regulacija i stabilnost sistema

Nakon što su 2024. godine uvedena nova pravila, tokom 2025. godine, rad u interkonekciji promijenjen je u dijelu mjerenja kvaliteta regulacije. CGES je, prema prethodnim standardima bio dužan da reguliše snagu razmjene sa susjednim elektroenergetskim sistemima, ograničavajući neželjena odstupanja u opsegu od -20 MW do +20 MW. Međutim, tokom 2025. godine fokus mjerenja kvaliteta regulacije prenesen je na broj vremenskih intervala u kojima se greška sistema nalazila van opsega propisanih za

svaku kontrolnu oblast u ENTSO-E pojedinačno i to na 2 nivoa. Za CGES to znači gotovo dvostruko oštriji prag za mjerenje kvaliteta. CGES je u regionalnim okvirima zadržao poziciju TSO-a sa boljim kvalitetom regulacije, ali dalje najavljeno pooštavanje dozvoljenih nivoa odstupanja, zahtijevaju dužnu pažnju u pogledu obezbjeđenja potrebne systemske rezerve za regulaciju.

Kvalitet usluge prenosa električne energije

CGES, u skladu sa Pravilima o minimumu kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom, evidentira i obrađuje podatke od značaja za procjenu kvaliteta usluge. Cilj ovih pravila je podsticanje operatora prenosnog sistema, operatora distributivnog sistema i snabdjevača na dostizanje

i održavanje nivoa opštih i pojedinačnih pokazatelja minimuma kvaliteta snabdijevanja električnom energijom utvrđenih ovim pravilima.

Podaci o prekidima se evidentiraju kroz mjesečne izvještaje koji se dostavljaju Agenciji i na osnovu kojih se utvrđuju indikatori kvaliteta koji se

odnose na prenosni sistem i to:

- **AIT (Average Interruption Time)** - pruža informacije o prosječnom trajanju prekida napajanja električnom energijom kupaca, djelova distributivnih sistema i zatvorenih distributivnih sistema koji su priključeni na prenosni sistem, izražen u satima na godišnjem nivou;
- **ENS (Energy Not Supplied)** - pruža informacije o neisporučenoj električnoj energiji kupcima, djelovima distributivnih sistema i zatvorenih distributivnih

sistema koji su priključeni na prenosni sistem usljed planiranih i neplaniranih prekida u napajanju električnom energijom, u slučajevima kada je korišćenjem alternativnih pravaca prenosne i distributivne mreže obezbijeđeno napajanje korisnika, izražen u MWh na godišnjem nivou.

Tabela ispod prikazuje indikatore kvaliteta za 2024. i 2025. godinu usljed neplaniranih prekida u napajanju:

Godina	2024	2025
ENS (MWh)	1259	197.03
AIT (h) 3.71	3.71	0.57

Značajno bolji indikatori ukazuju na činjenicu da u toku 2025. godine nije bilo većih poremećaja u napajanju korisnika. Posebno treba istaći da u toku ljetnje sezone nije bilo nijednog prekida u napajanju električnom energijom potrošača u primorskom regionu, prouzrokovanog kvarom u prenosnom sistemu, uprkos rekordnim opterećenjima zabilježenim u tom periodu.

Uzevši u obzir da je propisani rok za izvršavanje obaveza operatora prenosnog sistema 24 sata, ističemo da je u 100% od ukupno 102 zabilježenih događaja ovaj standard bio ispunjen.

Važno je istaći da odnos neisporučene i prenesene električne

energije za 2025. godinu iznosi 0.006%.

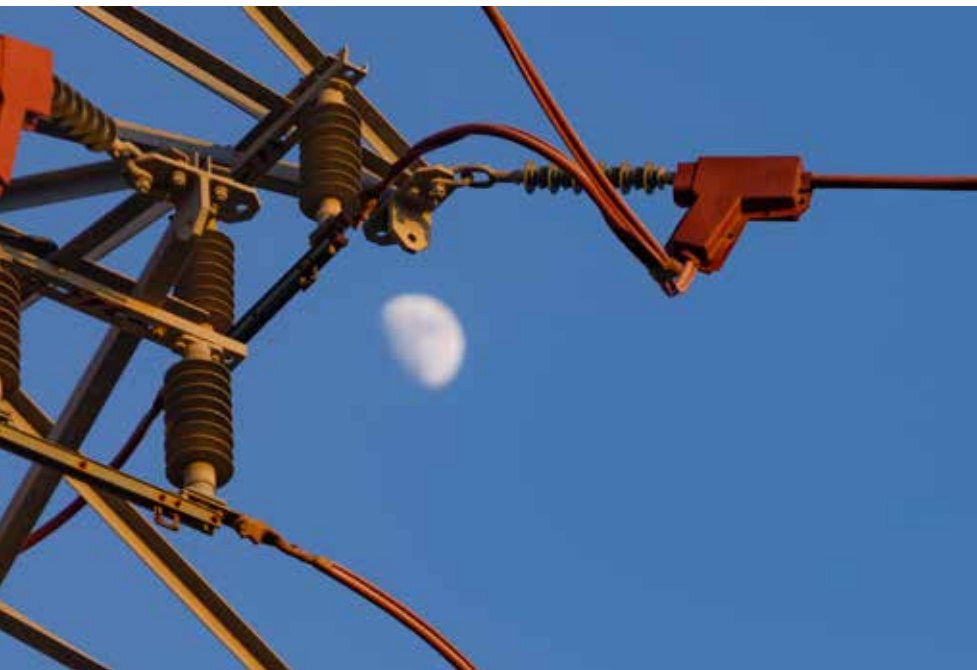
Kroz unapređenje, kako mrežne infrastrukture, tako i operativnih procedura, CGES ulaže kontinuirane napore u cilju poboljšanja indikatora opšteg minimuma kvaliteta prenosa.

Tokom 2025. godine, realizovan je veliki broj planiranih radova na modernizaciji mreže u saradnji sa operatorom distributivnog sistema, prilikom čega su se krajnji kupci napajali iz alternativnih pravaca. Ukupno vrijeme trajanja planiranih, kao i neplaniranih prekida u napajanju za 2025. godinu je znatno manje u odnosu na 2024. godinu, što je prikazano u tabeli ispod:

Ukupno trajanje prekida	Planirani		Neplanirani	
	2024	2025	2024	2025
Ukupno trajanje prekida od početka godine (min)	61,716	17,922	9,759	1,549

Tržište električne energije i prekogranični prenosni kapaciteti

Aktivnosti po pitanju liberalizacije tržišta električne energije, CGES je nastavio i tokom 2025. godine. Da tržišta dan unaprijed i dugoročno funkcionišu na transparentan i pouzdan način, pokazatelj je zainteresovanosti za registraciju učesnika na tržištu kojih je na kraju 2025. godine bilo 30. Naime, posredstvom Berze električne energije d.o.o., čiji je jedan od osnivača CGES, izvršena je trgovina ukupne količine od 773,1 GWh, dok je za potrebe CGES-a na dugoročnom tržištu izvršeno 28 aukcijskih procesa na kojima je izvršen promet 132.5 GWh.

Tokom 2025. godine ostvaren je napredak u procesu integracije tržišta električne energije Crne Gore u jedinstveno evropsko dan-unaprijed i unutarnevno tržište, sa posebnim fokusom na projekat povezivanja sa Italijom. U posljednjem kvartalu 2025. godine, pred početak implementacije CBAM mehanizma otvorio se niz regulatornih i operativnih pitanja u vezi sa prekograničnim tokovima električne energije, što se i odrazilo

na godišnju aukciju za 2026. i mjesečnu aukciju za januar 2026. na granici ME – IT, a koje su održane krajem 2025. CGES je učestvovao u konsultacijama na nivou Energetske zajednice i ENTSO-E, sa ciljem usklađivanja primjene CBAM-a sa procesom integracije tržišta.

CGES je tokom 2025. godine nastavio organizovanje dodjele prekograničnih kapaciteta na godišnjem, mjesečnom i dnevnom nivou preko SEECAO alokacione platforme na svim granicama osim na granici sa EMS-om, gdje se dodjela vršila u skladu sa potpisanim ugovorom o organizovanju zajedničkih aukcija na bilateralnom nivou. EMS je dodjeljivao raspoloživi prekogranični kapacitet na godišnjem i mjesečnom nivou, dok je CGES bio zadužen za dnevne i unutarnevne aukcije. Dodjela na godišnjem, mjesečnom i dnevnom nivou se vršila metodom „marginalne cijene“ – posljednje prihvaćene cijene, dok se unutarnevna dodjela vršila po principu „first come, first served“.

Važno je napomenuti da je CGES, u zadnjem kvartalu 2025. godine pokrenuo aktivnosti sa operatorima prenosnih sistema Italije i Srbije, u cilju dodjele prekograničnih kapaciteta preko Joint auction office (JAO) sa Luksemburga. Aktivnosti su uspješno okončane, tako da će se dodjela kapaciteta za 2026. godinu i dalje, za granice sa Italijom i Srbijom, vršiti preko JAO .

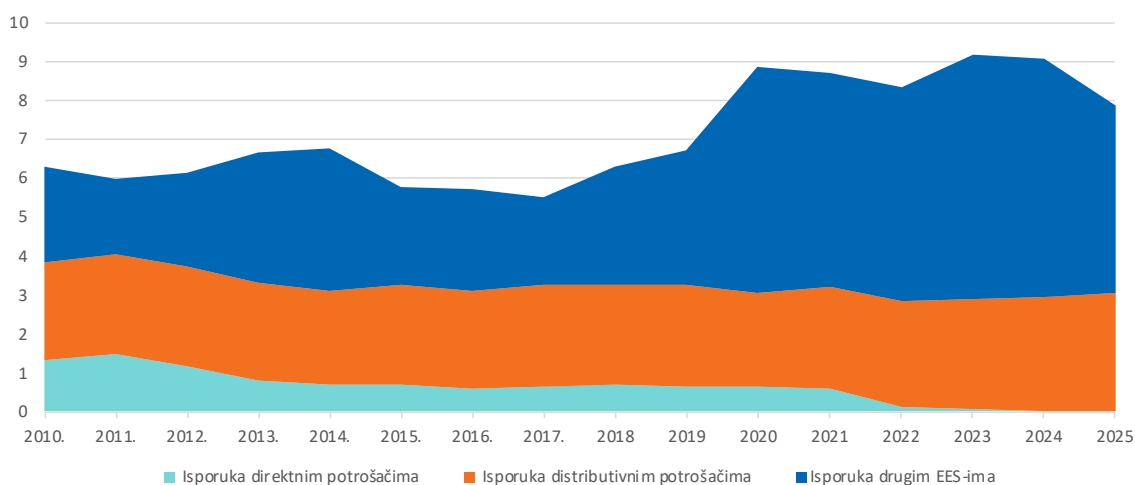
Ukupan broj učesnika sa kojima je CGES potpisao ugovore o balansnoj odgovornosti, registrovanih za učešće na aukcijama koje organizuje CGES u 2025. godini je 75.

Elektroenergetski pokazatelji

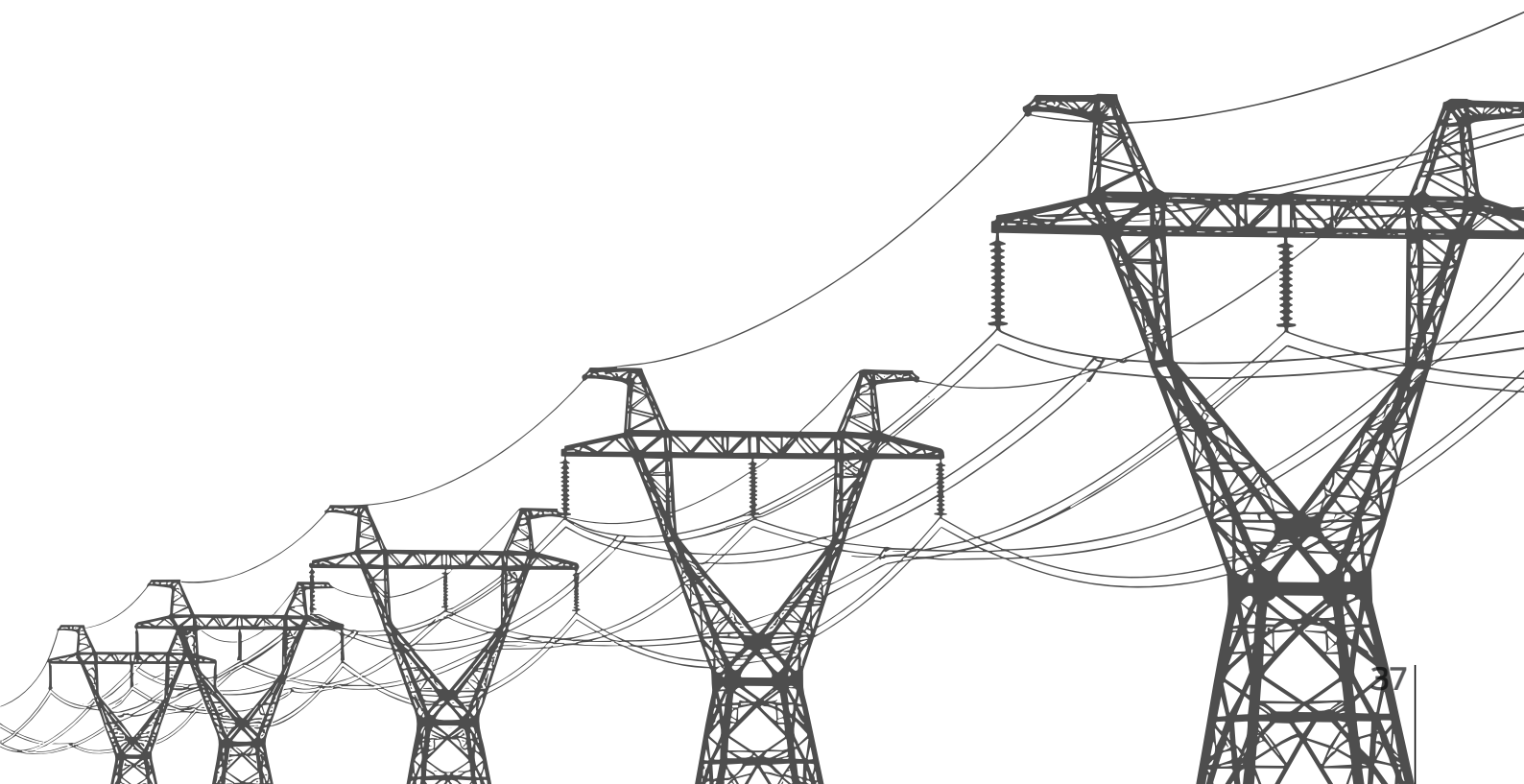
Prenesena električna energija

Preko prenosnog sistema Crne Gore, u 2025. godini prenijeto je ukupno 7.881,42 GWh električne energije za potrebe crnogorskog elektroenergetskog sistema i tranzita električne energije za potrebe drugih sistema i interkonekcije.

Prenesena energija u periodu 2010-2025. (TWh)

U 2025. godini, registrovan je određeni pad prenesene električne energije u odnosu na prethodnu godinu, što je posljedica zastoja u proizvodnji TE Pljevlja u trajanju od 8 mjeseci, kao i smanjenja tranzita.

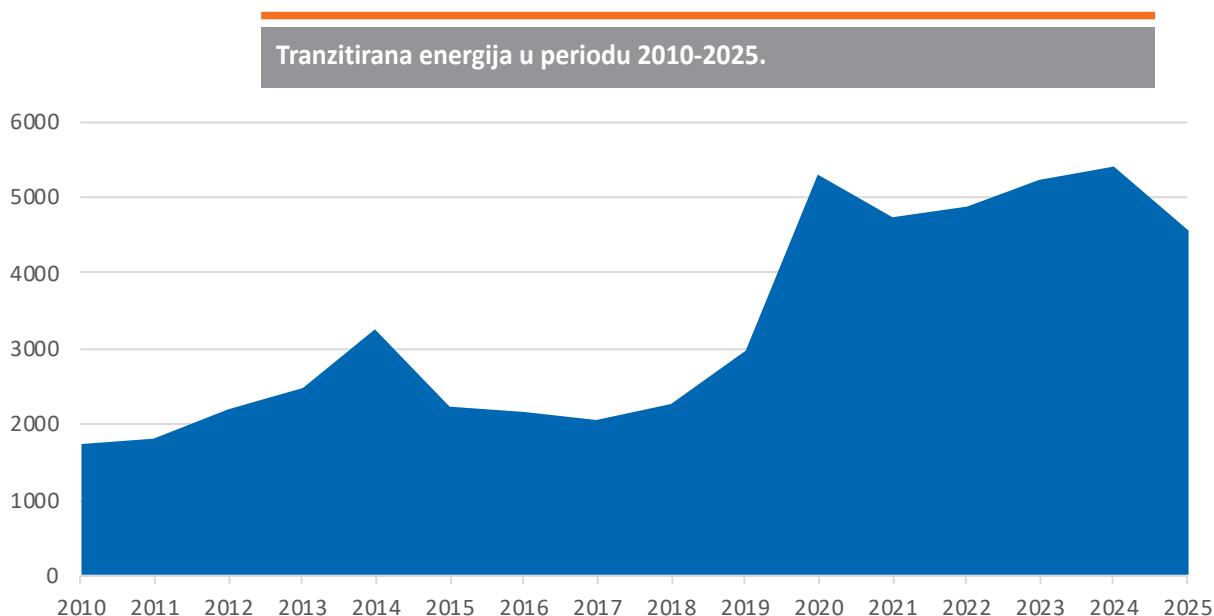

Tranzit električne energije

U tabeli ispod su prikazane vrijednosti tranzita na mjesečnom nivou:

2025	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	JUL	AVG	SEP	OKT	NOV	DEC	SUM
Tranzit (GWh)	463	389	463	464	401	267	335	272	333	338	394	437	4563

Trend povećanja tranzita u periodu nakon puštanja u rada HVDC Monita, donekle je promijenjen, jer je registrovano smanjenje u 2025. godini:

Smanjenje tranzita se objašnjava povećanjem proizvodnje iz OIE u državama u regionu, prvenstveno u EU zemljama u JIE, kao i u državama EU na zapadu kontinenta. U situacijama kada postoji cjenovna razlika tranziti su vrlo izraženi, ali postoje i periodi kad su cijene približne na većini evropskih tržišta, te ne postoji interes za tranzitom. U narednom periodu, usled situacije sa CBAM-om, očekujemo da se trend smanjenja tranzita nastavi.

Stopa gubitaka

Korišćenje mreže najvećeg naponskog nivoa se nastavilo i u 2025. godini, pa je stopa gubitaka u prenosu u odnosu na ukupnu električnu energiju koja je ušla u prenosni sistem iznosila 1,64%, što je nešto više nego u 2024. godini, kada je ista imala vrijednost od 1,56%.

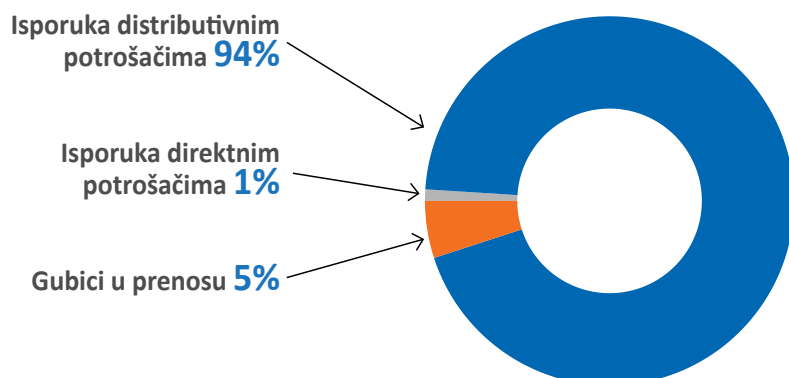
Potrošnja električne energije

Ukupna potrošnja električne energije u Crnoj Gori u 2025. godini iznosila je 3,171.469GWh, što je u odnosu na vrijednosti iz 2024. godine veće za 1,84%.

Potrošnja (GWh)			
Godina	2024.	2025.	Razlika
Isporuka distributivnim potrošačima	2927,554	3001,289	2.52%
Isporuka direktnim potrošačima	43,247	38,760	-10.37%
Gubici u prenosu	143,227	131,420	-8,24%
Ukupno:	3,114.028	3,171.469	1.83%

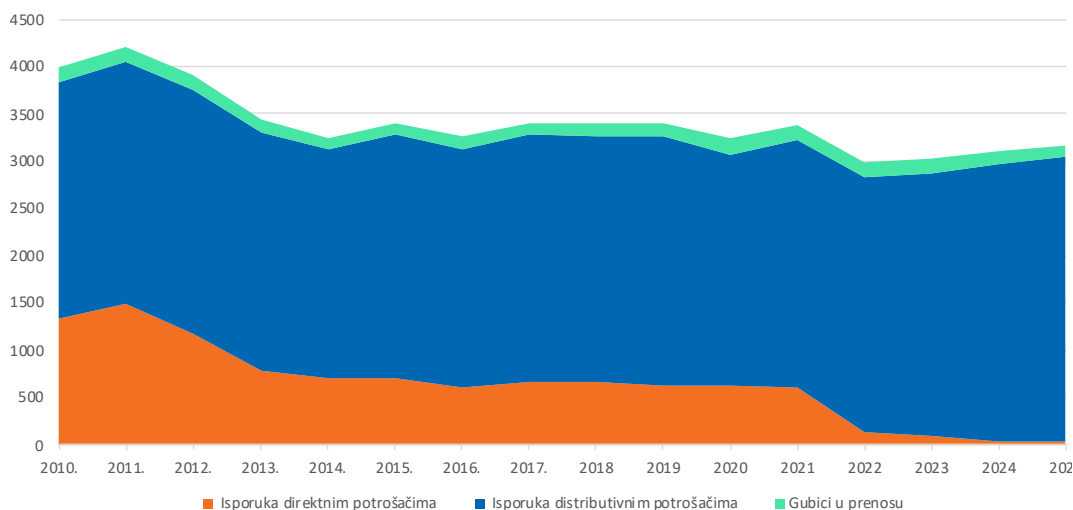
Iz tabele se primjećuje nastavak trenda smanjenja isporuke električne energije direktnim potrošačima i tokom 2025. godine, dok se blagi rast isporuke distributivnim potrošačima bilježi zbog manje proizvodnje električne energije u distributivnoj mreži.

Učešće po tipu potrošnje 2025. godine

Sa dijagrama zaključujemo da se 94% ukupne potrošnje električne energije u Crnoj Gori odnosi na kupce na distributivnom nivou.

Ukupna potrošnja električne energije u periodu 2010-2025. (GWh)

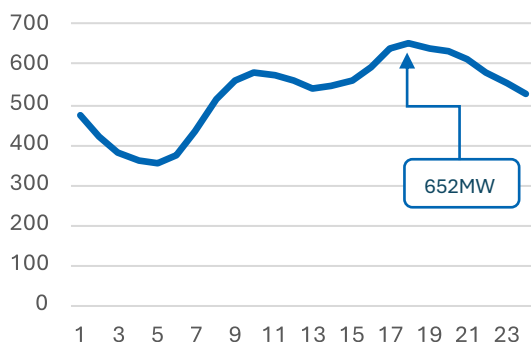
Maksimalno i minimalno opterećenje sistema

Maksimalno opterećenje crnogorske prenosne mreže zabilježeno je 31.12.2025. godine i tom prilikom potrošnja je iznosila 12,665 MWh, pri ostvarenom uvozu od 2,625 MWh i tranzitu od 15,674 MWh. Tog dana je ostvarena i maksimalna vrijednost konzuma u iznosu od 652 MW u 18. satu.

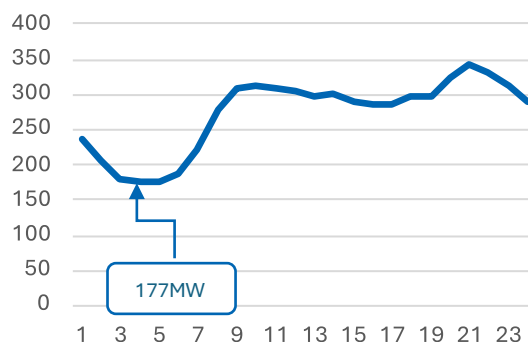
		Maksimalna snaga		Maksimalna dnevna potrošnja	
MW	Sat	Dan	MWh	Dan	
652	18h	31.12.2025.	12,665	31.12.2025.	
		Maksimalna snaga		Maksimalna dnevna potrošnja	
MW	Sat	Dan	MWh	Dan	
177	4	05.05.2025.	5,996	01.05.2025.	

U nastavku je dat prikaz maksimalnog/minimalnog opterećenja sistema, kao i ostvarena maksimalna i minimalna potrošnja na dnevnom nivou u 2025. godini.

Maksimalno opterećenje - 31.12.2025.g.

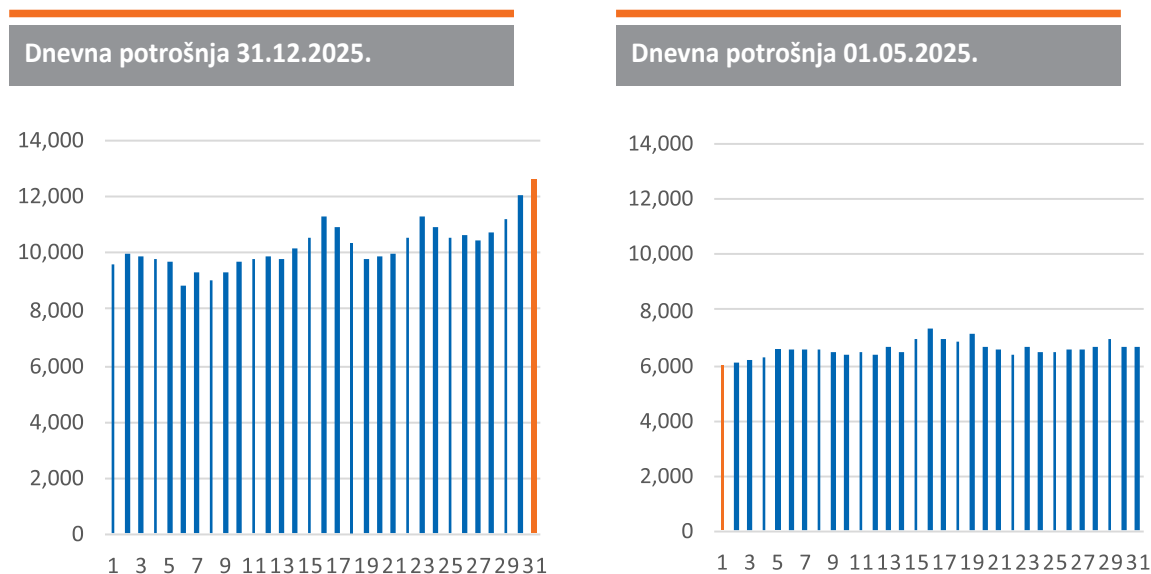
Minimalno opterećenje - 05.05.2025.g.

Minimalna potrošnja od 177 MW zabilježena je u 04. satu dana 05.05.2025. godine.

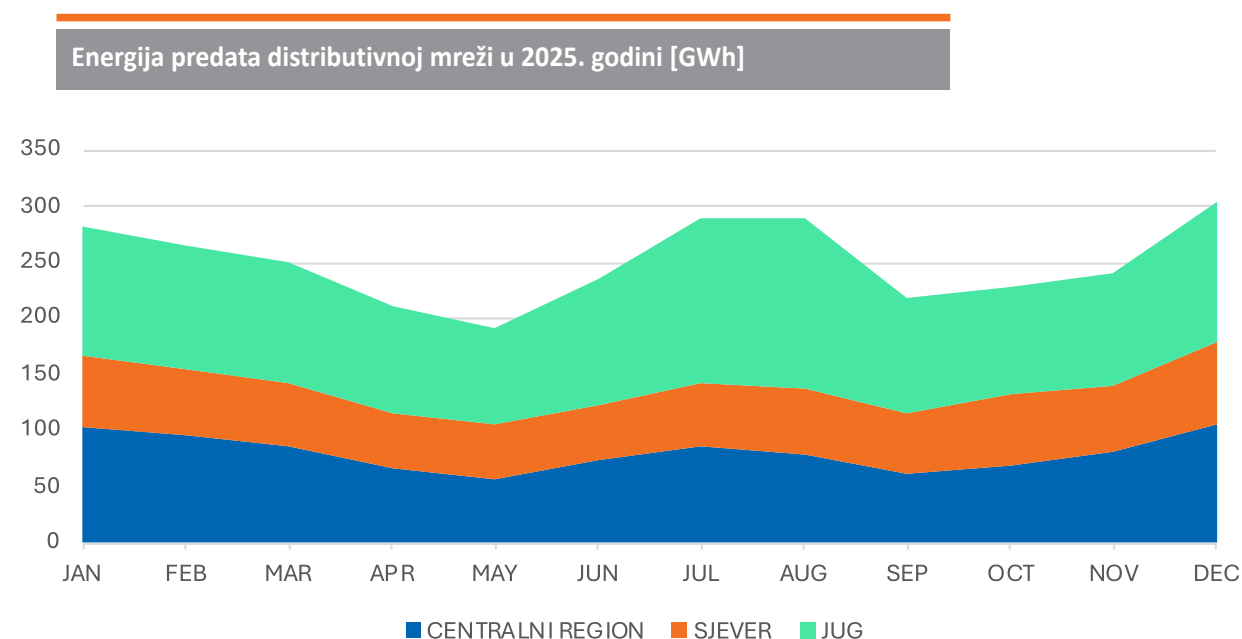
Dnevni konzum

Najveći dnevni konzum zabilježen je 31. decembra, a najniži 01. maja 2025. godine.

Električna energija predata distributivnoj mreži

I u 2025. godini bilježimo uobičajene maksimalne potrošnje na primorju sa karakterističnim „pikom“ u ljetnjem periodu godine. Trend kretanja energije predate distributivnoj mreži predstavljen je na sljedećem dijagramu:

Proizvodnja električne energije

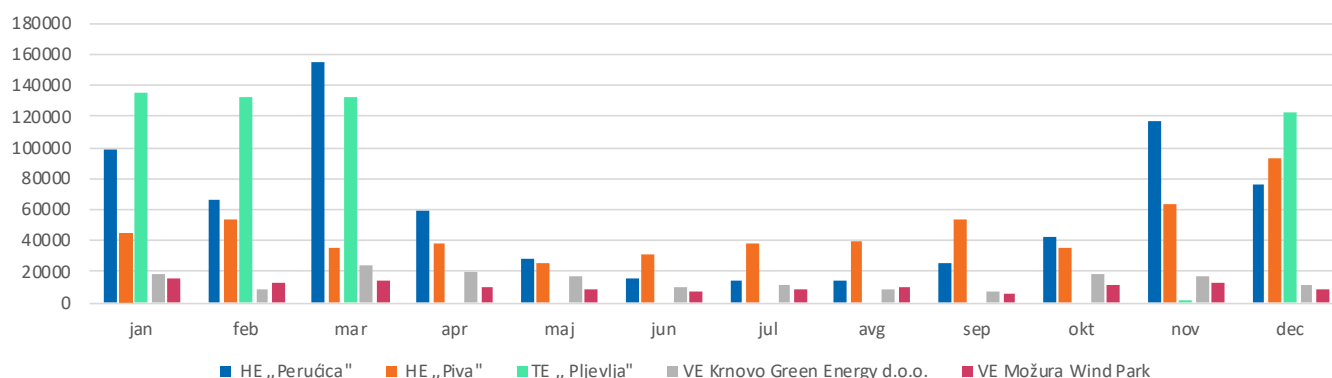
Predata električna energija iz proizvodnih objekata u 2025. godini u prenosni sistem iznosila je 2.2091,48 GWh. Termoelektrana Pljevlja je zbog rekonstrukcije proizvela svega 525,322 GWh, što predstavlja 39% proizvodnje iz 2024. godine. Hidroelektrane priključene na prenosni sistem proizvele su 1.268,047 GWh. Električna energija proizvedena u vjetroelektranama iznosila je 298,105 GWh.

Uporedni prikaz proizvodnje električne energije u 2025. i 2024. godini prikazan je u tabeli ispod:

ELEKTRANE	Proizvodnja električne energije (GWh)		
	2024	2025	Razlika
HE Perućica	854,94	714,472	-16.54%
HE Piva	746,00	553,575	-25.77%
TE Pljevlja	1.337,84	525,322	-60.74%
VE Krnovo Green Energy d.o.o.	172,76	173,021	0.15%
VE Možura Wind Park	118,70	125,084	5.34%
Ukupno:	3.230,24	2.091,48	-35.23%

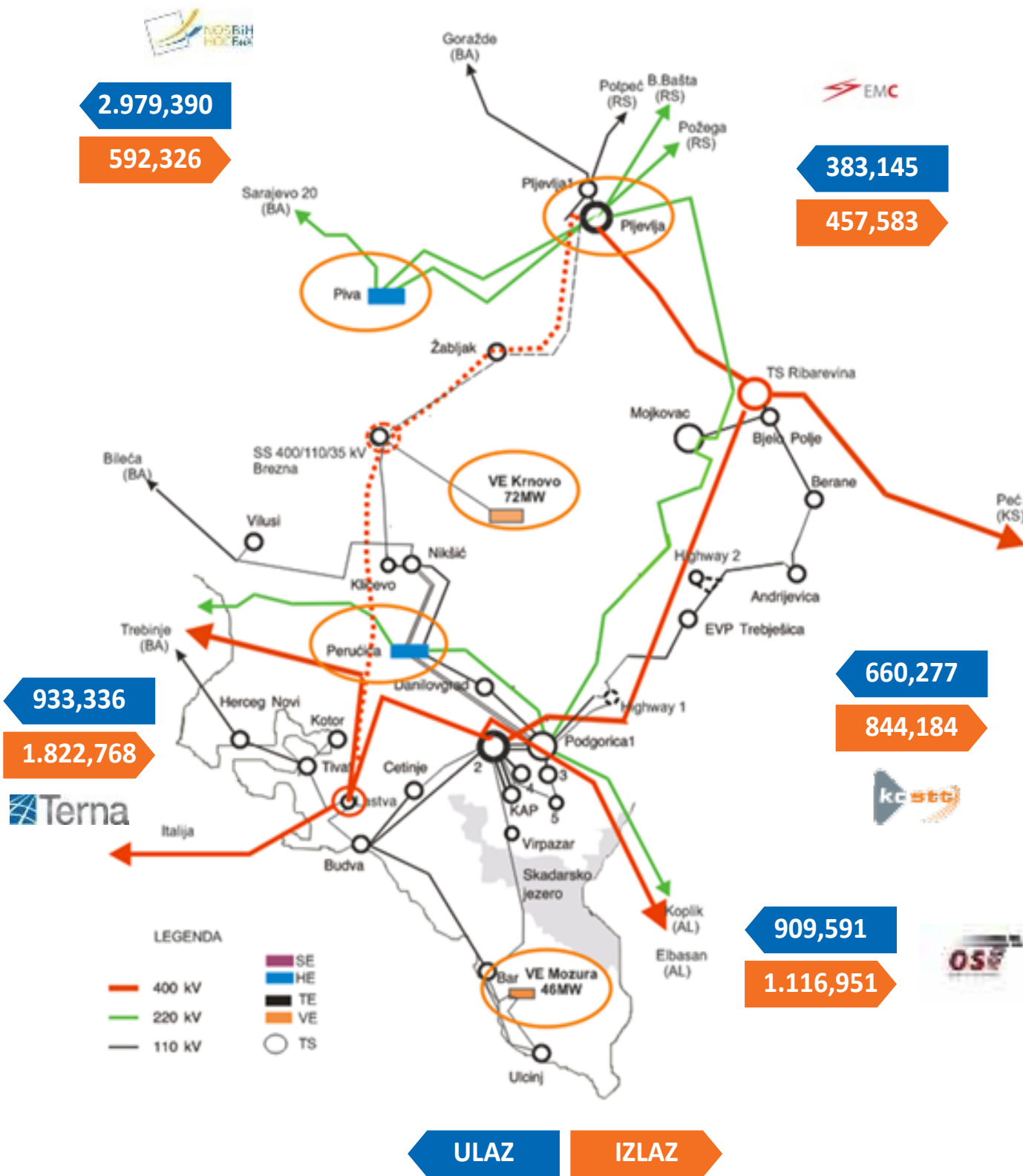
Proizvodnja električne energije po proizvodnim objektima koji su priključeni na prenosni sistem Crne Gore po mjesecima u 2025. godini prikazana je na sljedećem dijagramu:

Proizvodnja električne energije po elektranama u 2025.g.

Razmjena električne energije po granicama

U nastavku je prikazana šema Crnogorskog elektroenergetskog sistema sa prikazom tokova razmjene električne energije po granicama (GWh) u 2025. godini.

7. Informatično-komunikacione tehnologije

Optička telekomunikaciona infrastruktura - temelj moderne mreže

Funkcionisanje modernog operatora prenosnog sistema danas se ne može zamisliti bez savremenih tehnologija u oblasti telekomunikacija, što zahtijeva da se u CGES-u prate savremeni trendovi, kako u oblasti telekomunikacija, tako i u oblasti upravljanja elektroenergetskim sistemima.

Telekomunikaciona mreža povezuje sve objekte CGES-a i služi za prenos podataka koji se odnose na upravljanje, mjerenje, nadzor i razmjenu glasovnih i digitalnih podataka.

U 2025. godini nastavljen je trend modernizacije i implementacije novih tehnologija. Nastavljena je migracija saobraćaja sa starog SDH (Synchronous Digital Hierarchy) TK sistema na novi IP/MPLS (Internet Protocol Multi-Protocol Label Switchin) sistem, započeta 2024. godine, i u potpunosti je završena za kritične servise (SCADA, operativna telefonija, ICCP i TASSE linkovi ka proizvodnim objektima). Migracija nekritičnih servisa se i dalje odvija paralelno a proces migracije se u potpunosti odvija sopstvenim snagama CGES-a i predstavlja primjer međusobne koordinacije i saradnje među sektorima.

Završen je projekat zamjene telekomunikacionih napajanja u svim čvorištima CGES-a čime se postigla

uniformnost opreme i znatno je olakšano održavanje. Stara TK napajanja su demontirana, a ugrađena su nova koja se nadziru u realnom vremenu sa centralne lokacije u NDC-u.

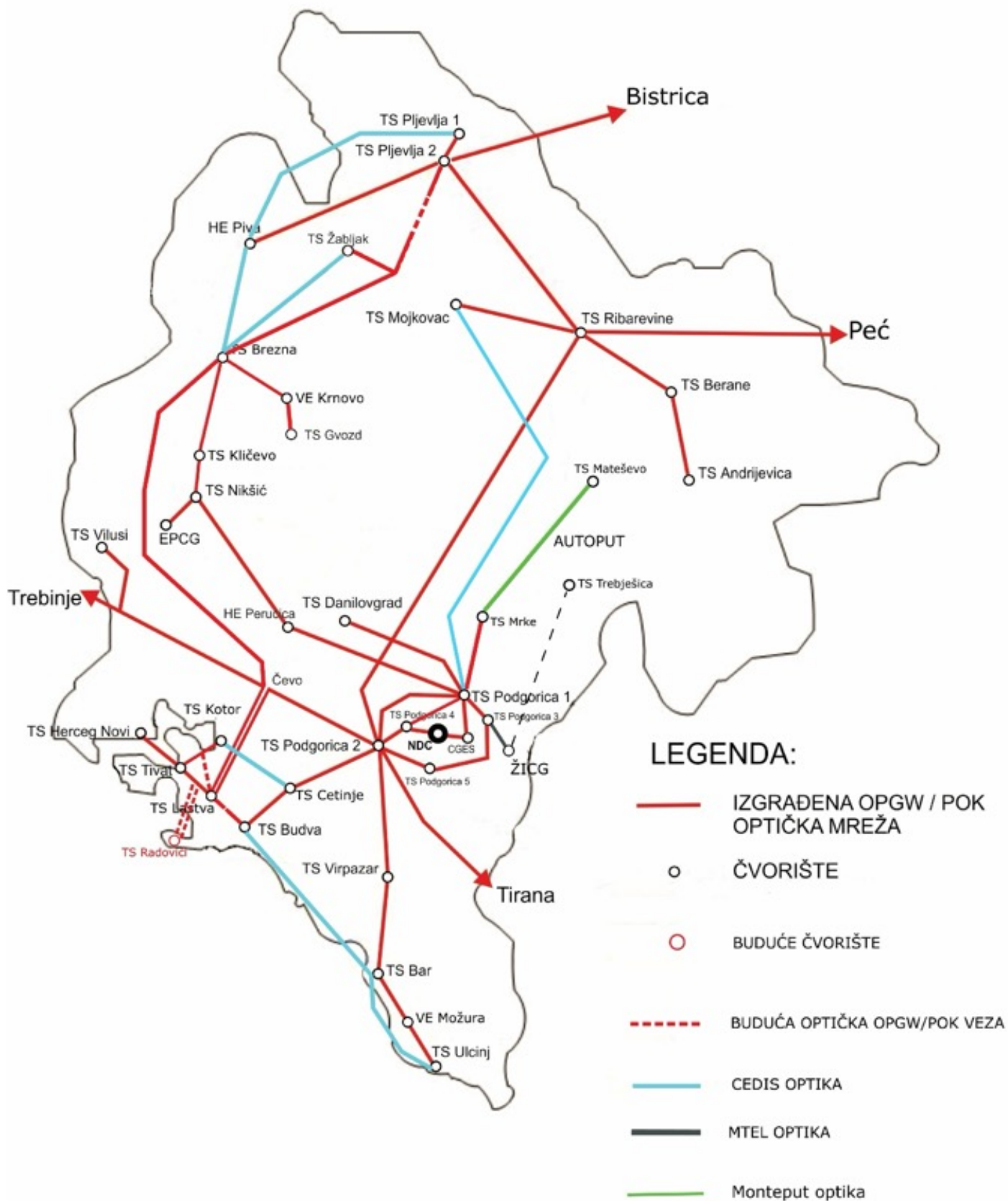
Takođe, završen je projekat ugradnje automatizovanog sistema za nadzor optičkih vlakana. Na strateškim lokacijama ugrađene su automatizovane mjerne stanice, koje konstantno prate kontinuitet optičkih vlakana na trasama. Ovim sistemom omogućeno je da se u realnom vremenu, osoblje CGES-a obavještava o stanju kompletne optičke mreže.

U saradnji sa CEDIS-om, trafostanicama TS Žabljak i TS Mojkovac obezbijedeni su redundantni optički pravci. Preko raspoložive optičke infrastrukture nadograđena je IP/MPLS mreža i povećana je pouzdanost cijelog TK sistema.

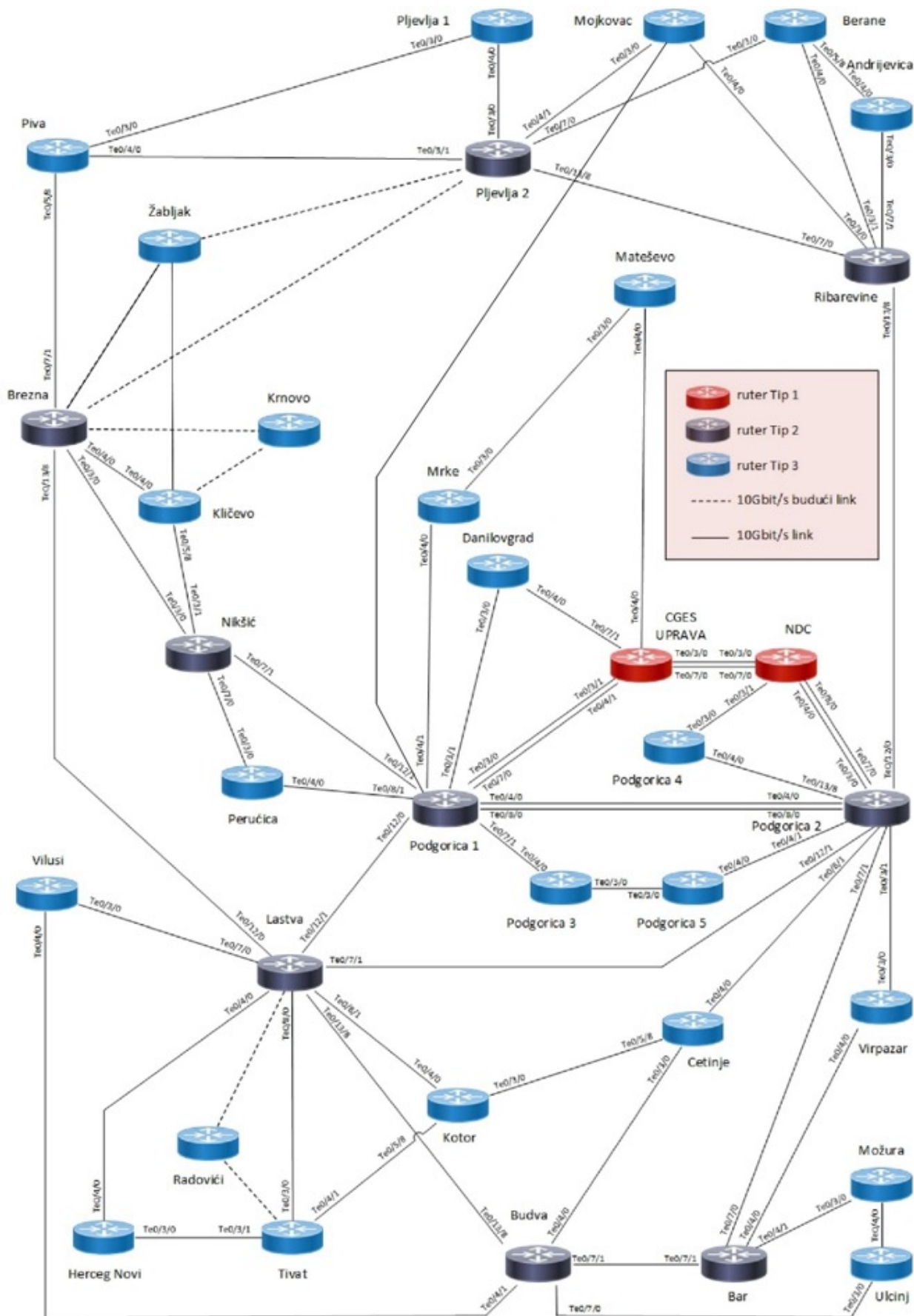
Sistem IP telefonije je nastavio da se uspješno eksploatiše i planirane su nove nadogradnje i proširenja.

Telekomunikacioni sistem CGES-a čine pasivna optička kablovska mreža, pretežno realizovana OPGW (Optical Ground Wire) tehnologijom, prenosni sistem zasnovan na IP/MPLS tehnologiji, SDH i PDH multiplekseri, IP/Ethernet oprema, kao i IP telefonija za poslovne i operativne potrebe.

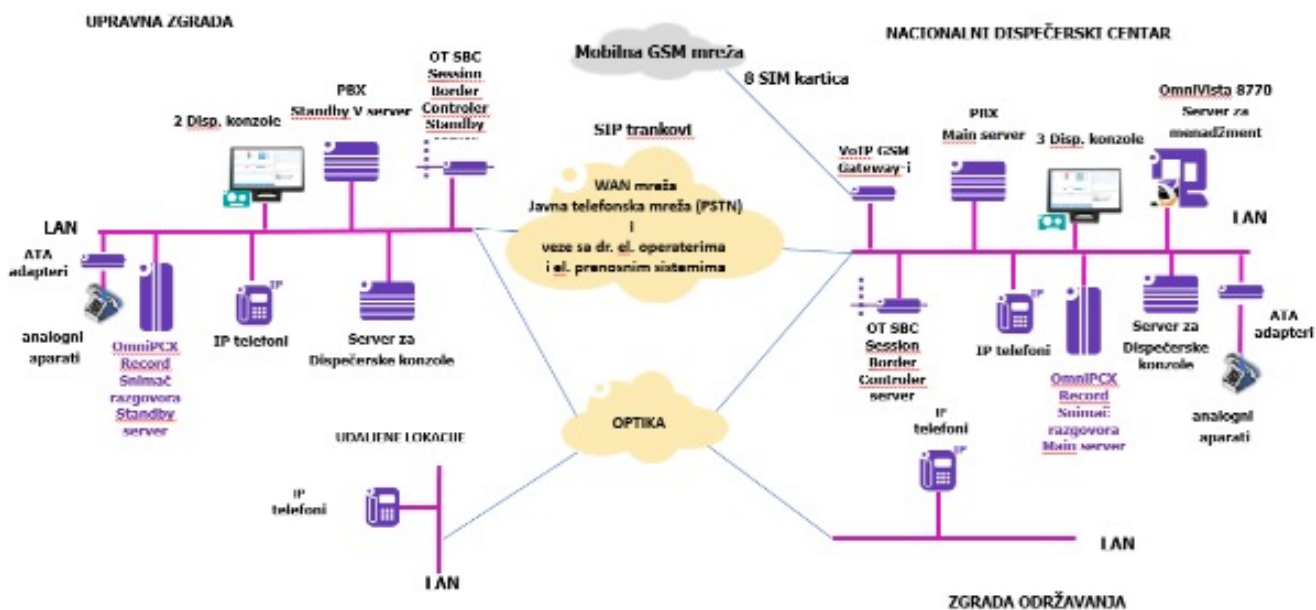
Optička mreža CGES-a

Prenosni sistem zasnovan na IP/MPLS tehnologiji

IP telefonija za poslovne i operativne potrebe

Na taj način omogućeno je povezivanje svih objekata od interesa za CGES, visokonaponskih trafostanica, hidroelektrana, vjetroelektrana, poslovnih zgrada sa centrima upravljanja u Podgorici (Nacionalni dispečerski centar – NDC i upravna zgrada CGES-a), kao i razmjenu operativnih podataka sa domaćim partnerima EPCG, CEDIS i ŽICG. Time su zadovoljene sopstvene potrebe kompanije koje se tiču upravljanja elektroenergetskim sistemom.

Telekomunikaciona mreža se koristi i za razmjenu podataka o radu elektroenergetskih sistema evropskih zemalja u realnom vremenu u cilju obezbjeđivanja sigurnosti rada elektroenergetskog sektora u Evropi. Razvoj optičke mreže CGES-a je usaglašen sa razvojem mreža susjednih operatora prenosnog sistema.

Ova infrastruktura omogućava povezivanje CGES-a sa susjednim sistemima, a preko njih i sa svim operatorima prenosnih sistema u ENTSO-E, vršeci razmjenu podataka

u realnom vremenu koristeći PCN mrežu.

Implementacija savremenih digitalnih tehnologija u oblasti upravljanja i nadzora elektroenergetskog sistema, kao i usaglašavanje sa međunarodnim praksama i partnerima, povećavaju zahtjeve po pitanju tehnologija, digitalnog protoka i kapaciteta aktivne telekomunikacione opreme.

Optička mreža prenosa svojom konfiguracijom i kapacitetima, s jedne strane, zadovoljava postojeće potrebe u pogledu prenosa informacija složenog tehničkog i poslovnog sistema CGES-a, dok s druge strane, predstavlja potencijalni komercijalni resurs na telekomunikacionom tržištu Crne Gore. CGES je operator registrovan za pružanje usluge iznajmljivanja optičkih vlakana i trenutno daje pod zakup optiku u dužini od oko 1000 km.

U 2025. godini nastavljena je uspješna saradnja sa drugim telekomunikacionim operaterima u Crnoj Gori. CGES već ima ugovorom definisane odnose po pitanju

iznajmljivanja TK vodova i kablovske kanalizacije, kao i davanja pod zakup optičkih vlakana sa velikim telekomunikacionim operaterima kao što su Crnogorski Telekom i MTEL.

Takođe, na polju telekomunikacija nastavljena je uspješna saradnja sa našim partnerskim kompanijama u energetskom sektoru EPCG i CEDIS.

Savremeni informacioni sistemi

Informacione tehnologije (IT) i njeni sistemi u CGES-u igraju ključnu ulogu u modernizaciji poslovanja i predstavljaju osnovu za pouzdanost, efikasnost i sigurnost u funkcionisanju elektrorenosnog sistema Crne Gore. U 2025. godini fokusirali smo se na implementaciju najsavremenijih softverskih rješenja i mrežnih tehnologija, unaprjeđenje postojećih informacionih resursa, kao i digitalizaciju kroz upotrebu naprednih tehnologija koje omogućavaju automatizaciju poslovnih procesa, upotrebu naprednih IKT sistema i povećanje sajber sigurnosti. Uporedo sa tim, CGES je investirao u obuku zaposlenih, osiguravajući da IT timovi posjeduju potrebna znanja za rad sa savremenim IT tehnologijama.

Modernizovana je storidž infrastruktura u cilju dugoročne pouzdanosti, efikasnosti i skalabilnosti IT sistema, kao i smanjenju operativnih troškova, minimiziranju rizika od zastoja i povećanju ukupne sigurnosti i stabilnosti informacionog sistema. Benefiti unaprjeđenja su povećanje performansi, povećana pouzdanost i stabilnost, produženje životnog vijeka infrastrukture i optimizacija resursa.

Nabavka novih NGFW (Next-Generation Firewall) uređaja tokom 2025. godine predstavlja ključnu mjeru u jačanju sigurnosti tehničkog informacionog sistema, posebno u kontekstu zaštite postojeće SCADA infrastrukture. Nabavkom firewall uređaja, tehnički informacioni sistem je značajno unaprjeđen, a SCADA infrastrukturi je povećan

nivo zaštite unutrašnjih i spoljašnjih mrežnih prijetnji, sa ciljem osiguranja kontinuiteta rada, povećanja otpornosti na napade i obezbjeđenja stabilnog funkcionisanja sistema.

U 2025. godini izrađena je sveobuhvatna tehnička dokumentacija za nabavku i nadogradnju SCADA i EMS sistema u CGES-u.

Implementiran je MDM (Mobile Device Management) softver namijenjen zaštiti i upravljanju mobilnim uređajima. Centralizovanim nadzorom i administracijom mobilnih uređaja koji pristupaju IT sistemima povećava se sigurnost podataka, standardizuje korišćenje mobilnih tehnologija i olakšava upravljanje u poslovnom okruženju koje se oslanja na mobilne telefone.

Tokom godine implementirana su dva komplementarna rješenja u oblasti zaštite informacija – softver za klasifikaciju i označavanje informacija, kao i DLP sistem za sprječavanje curenja osjetljivih podataka putem mreža, uređaja i cloud servisa. Njihova strateška svrha je jačanje informacione sigurnosti i upravljanja podacima, zaštita povjerljivih informacija, usklađivanje sa regulatornim zahtjevima, smanjenje rizika, povećanje povjerenja korisnika i partnera, te podrška procesu digitalne transformacije.

Krajem godine inoviran je web sajt Društva koji donosi moderniji izgled, jednostavniju navigaciju i brži pristup informacijama. Kreiran je da bude bliži korisnicima, da olakša

komunikaciju i da transparentno predstavi naše usluge, projekte i vrijednosti. CGES nastavlja da ulaže u digitalnu transformaciju kako bi građanima i partnerima pružio pouzdane informacije i savremenu podršku.

Redovna održavanja, nabavka i isporuka računarske opreme samo su dio procesa izvršenih protekle godine.

ERP (Enterprise Resource Planning) i DMS (Document Management System) sistemi se kontinuirano unapređuju kroz nadogradnju novih funkcionalnosti i implementaciju

poslovnih procesa. Tokom protekle godine pokrenut je postupak nabavke unaprjeđenja ERP sistema, čime će se izvršiti prelazak na najnoviju verziju sa svim postojećim funkcionalnostima i integracijama. Istovremeno, u DMS sistemu sprovedena je implementacija novih poslovnih procesa, uz uvođenje dodatnih i unaprjeđenje postojećih funkcionalnosti.

Ovim rješenjima unaprijeđeni su ključni administrativni i operativni procesi, uz veći stepen efikasnosti i transparentnosti u radu.

Jačanje sajber bezbjednosti i zaštite kritične infrastrukture

CGES kao operator kritične infrastrukture u obavezi je da štiti svoju kritičnu infrastrukturu. Tokom 2024. godine usvojen je novi Zakon o informacionoj bezbjednosti koji CGES prepoznaje kao ključni subjekat koji primjenjuje informaciono-komunikacione tehnologije od posebnog značaja za funkcionisanje države. Kao ključni subjekat u obavezi je da štiti povjerljivost, cjelovitost, dostupnost podataka, kao i da primjenjuje sve mjere zaštite, a što dokazuje posjedovanjem sertifikata o ispunjenosti uslova u skladu sa važećim crnogorskim standardom za upravljanje informacionom bezbjednošću MEST ISO/IEC 27001.

U cilju pripreme svih preduslova za sertifikaciju CGES je tokom 2025. godine nastavio da radi na unapređenju sistema za sajber zaštitu i sproveo tranziciju na novu verziju ISO standard 27001:2022 (Standard za upravljanje informacionom bezbjednošću) ažuriranjem svih usvojenih politika, procedura i dokumentovanih informacija iz oblasti informacione bezbjednosti prema novim terminima

i zahtjevima standarda ISO/IEC 27001:2022.

Kao i prethodnih godina, sprovedena je eksterna revizija uspostavljenog ISMS (Sistema za upravljanje bezbjednošću informacija) u skladu sa ENTSO-E OPDE MVS sporazumom i OPDE Security planom. Sprovedena je i eksterna revizija usklađenosti sa ENTSO-E CN MLA i CN Security planu u cilju obezbjeđenja bezbjednog korišćenja CN infrastrukture (Communication Networks panevropski skup telekomunikacijskih sistema koje koristi ENTSO-E zajednica).

Sve preduzete aktivnosti unaprijeđuju informacionu (sajber) bezbjednost CGES-a i stvaraju preduslove za bezbjedno upravljanje kritičnim sistemima. Informaciona (sajber) bezbjednost zahtijeva konstantnu identifikaciju i klasifikaciju rizika u cilju utvrđivanja kritičnih ranjivih tačaka u informacionoj arhitekturi CGES-a, pa je kao i prethodnih godina, sprovedena obavezna godišnja procjena i analiza rizika i definisan plan tretmana prepoznatih rizika za 2025. godinu.

8. Normativni i regulatorni okvir

Crnogorski elektroprenosni sistem (CGES) ima važnu ulogu u unapređenju normativnog i regulatornog okvira Crne Gore u cilju usklađenosti nacionalnog zakonodavstva sa evropskom pravnom tekovinom, a posebno u svjetlu odluke Ministarskog savjeta Energetske zajednice, koji je krajem 2022. godine usvojio paket adaptiranih propisa koji, pored prilagođene Uredbe o električnoj energiji (Regulativa EU 2019/943) i Uredbe o Agenciji EU za saradnju energetske regulatora (Regulativa EU 2019/942), uključuje i pet mrežnih pravila EU.

Naime, CGES je u toku 2025. godine bio angažovan na pripremi više zakonskih i podzakonskih propisa, među kojima posebno treba izdvojiti Zakon o energetici, Zakon o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa i Zakon o prekograničnim energetske infrastrukturnim projektima.

Zakon o energetici je usvojen od strane Skupštine Crne Gore 19.03.2025. godine dok su Izmjene i dopune Zakona o energetici usvojene su 31. decembra 2025. godine. Navedenim zakonom

usklađen je nacionalni pravni okvir sa paketom adaptiranih propisa Energetske zajednice iz 2022. godine, uključujući prilagođenu Regulativu (EU) 2019/943 i Direktivu (EU) 2019/942. Navedenim zakonom se uvode pojmovi poput aktivnog kupca, energetske zajednice građana i agregacije, proširuju nadležnosti operatora sistema i regulatornih tijela, kao i omogućavaju dinamičke cijene električne energije.

Pored Zakona o energetici, CGES je bio uključen u pripremu nacrtu Zakona o prekograničnoj razmjeni električne energije i prirodnog gasa, kojim se transponuju ključne regulative EU, uključujući Regulativu (EU) 2019/941 o pripravnosti za rizike, Regulativu (EU) 2019/942 o Agenciji za saradnju energetske regulatora, Regulativu (EU) 2019/943 o unutrašnjem tržištu električne energije, te pet mrežnih pravila (2015/1222, 2016/1719, 2017/2195, 2017/2196 i 2017/1485). Ovim zakonom je uspostavljen pravni okvir za integraciju crnogorskog elektroenergetskog sistema u jedinstveno evropsko tržište (market coupling). Navedeni zakon usvojen je od strane Skupštine Crne Gore 31.12.2025. godine.

CGES je takođe učestvovao u izradi nacarta Zakona o prekograničnim energetske infrastrukturnim projektima, dodatno potvrđujući svoju posvećenost razvoju infrastrukture i međunarodnoj saradnji. Cilj izrade nacarta navedenog zakona jeste transponovanje Regulative (EU) 2022/869 kojom se uređuje postupak, uslovi i način realizacije prekograničnih energetske infrastrukturnih projekata od posebnog značaja za Crnu Goru, prekogranična raspodjela troškova i podsticaji koji se dodjeljuju za ove projekte, kao i druga pitanja od značaja za njihovu realizaciju. Projekti od posebnog značaja za Crnu Goru jesu projekti koji se nalaze na listi projekata od interesa za energetske zajednicu i/ili na listi projekata od uzajamnog interesa. Vlada Crne Gore 25.12.2025. godine utvrdila je Predlog zakona o prekograničnim energetske infrastrukturnim projektima.

Gore navedeni propisi postavili su temelj za modernizaciju elektroenergetskog sektora, povećanje sigurnosti snabdijevanja i integraciju crnogorskog tržišta električne energije u jedinstveno evropsko tržište.

Kada je u pitanju poslovanje kompanije, CGES je privredni subjekt koji obavlja djelatnost od javnog interesa i čiji regulisani prihodi se utvrđuju u transparentnom postupku od strane Agencije. Naime, Agencija utvrđuje ukupni iznos dozvoljenog regulatornog prihoda sa ciljem da ograniči iznos prihoda koje kompanija ostvaruje na iznos dovoljan za pokrivanje rashoda i troškova relevantnih za pružanje usluga prenosa i omogućujući odgovarajući povrat na sredstva kako bi kompanija mogla da investira u povećanje kvaliteta i efikasnosti pruženih usluga.

U skladu sa regulatorno-normativnim okvirom, definisanim Zakonom o

energetici i drugim podzakonskim aktima, regulatorno dozvoljeni prihod CGES-a se sastoji od operativnih troškova, amortizacije i povrata na regulatornu osnovu sredstava.

Povrat na sredstva je dio prihoda koji se ostvaruje po osnovu uloženog kapitala i izračunava se kao proizvod stope povrata na kapital i regulatorne osnove sredstava. Stopa povrata na kapital utvrđuje se za regulatorni period kao ponderisani prosjek troška kapitala, koji uključuje trošak vlasničkog kapitala i trošak pozajmljenog kapitala, ponderisanih prema njihovom udjelu u ukupnom kapitalu operatora. Regulatorna osnova sredstava je vrijednost sredstava u odnosu na koju se računa povrat na sredstva za regulatornu godinu i sastoji se od osnovnih sredstava, investicija i radnog kapitala.

Amortizacija za regulatorne svrhe se utvrđuje na osnovu vrijednosti osnovnih sredstava, korisnog vijeka upotrebe osnovnih sredstava i primjene proporcionalnog metoda amortizacije. Korisni vijek upotrebe osnovnih sredstava određuje se na osnovu tehničkog i ekonomskog vijeka upotrebe različitih grupa osnovnih sredstava, koji je korišćen u posljednjoj procjeni prihvaćenoj od strane Agencije.

Troškovi poslovanja za energetske djelatnosti se priznaju ukoliko su tehno-ekonomski opravdani i u funkciji obavljanja prenosne djelatnosti. Za potrebe utvrđivanja prihoda i radi stvaranja uslova za povećanje efikasnosti, troškovi poslovanja se dijele na:

1. troškove poslovanja na koje se može uticati;
2. troškove poslovanja na koje se djelimično može uticati;
3. troškove poslovanja na koje se ne može uticati.

Krajem 2022. godine, Odlukom Agencije utvrđen je regulatorno dozvoljeni prihod za period 01.01.2023 – 31.12.2025. godine u iznosu od 150,3 miliona €, odnosno

u iznosu od 49,3 miliona € za 2023. godinu, 49,5 miliona € za 2024. godinu i 51,5 miliona € za 2025. regulatornu godinu. U odnosu na prethodni regulatorni period 2020-2022, utvrđeni prihodi za period 2023-2025. godine veći su za 41,1 miliona € ili za 37,6%, uz istovremeno pozitivan uticaj na krajnje korisnike koji plaćaju niže cijene i tarife za korišćenje prenosnog sistema.

Ovakav rast prihoda, koji ne opterećuje korisnike sistema, predstavlja ne samo impresivan poslovni rezultat u jednoj godini ili regulatornom periodu, već stabilnu

i čvrstu osnovu za obezbjeđivanje dugoročne ekonomske i finansijske održivosti kompanije.

Potrebno je naglasiti da se uloga CGES-a u okviru energetske tranzicije i procesa pristupanja Evropskoj uniji ogleda prvenstveno u obavezi usklađivanja nacionalnog elektroenergetskog okvira sa zahtjevima Trećeg i Četvrtog energetskog paketa. Imajući u vidu kompleksnu dinamiku, te veliki broj novih obaveza koje proističu iz novousvojenih zakona, Zakon o energetici je predvidio odlaganje novog regulatornog perioda kako bi se precizno definisali svi parametri dozvoljenog prihoda operatora, naročito u okolnostima izražene volatilnosti cijena električne energije na referentnim berzama. Ovakvim pristupom se neposredno minimizuje rizik od utvrđivanja neadekvatnih tarifa koje bi mogle narušiti finansijsku održivost sistema ili nametnuti neopravdan trošak krajnjim korisnicima u jeku integracije novih kapaciteta iz obnovljivih izvora. U tom smislu, Agencija je novembru 2025. godine, u skladu sa Zakonom o energetici, donijela odluku da cijene za korišćenje prenosnog sistema u 2026. godini ostanu na nivou utvrđenom za 2025. godinu.

Konačno, u skladu sa zakonskim nadležnostima, Agencija je i u 2025. godini vršila nadzor nad poslovanjem CGES-a, kroz redovne kontrole različitih segmenata poslovanja, od kvaliteta usluge do realizacije planiranih investicija, uz kontinuirano praćenje ostvarenja energetske i ekonomske veličine na osnovu kojih je i utvrđen regulatorno dozvoljeni prihod.

9. Finansijski pregled

Bilans uspjeha

Finansijski izvještaji za 2025. godinu prikazuju dobit od 21,0 miliona €.

Prihodi iznose 95,4 miliona € i uglavnom se odnose na prihode od dodjele prekograničnih kapaciteta (50,3 miliona €), prihode od usluga balansiranja i sistemskih usluga (23,5 miliona €), prihode od naknada za pokrivanje gubitka u prenosu (15,5 miliona €), korišćenje prenosne mreže (2,7 miliona €) i ostale prihode (3,4 miliona €).

Troškovi poslovanja ostvareni su u iznosu od 58,8 miliona € i uglavnom se odnose na troškove usluga balansiranja i sistemskih usluga (24,1 miliona €), gubitke u prenosu (14,0 miliona €), troškove zarada (9,0 miliona €) i ostalih troškova, uključujući troškove materijala i usluge trećih lica (11,6 miliona €).

EBITDA (dobit prije oporezivanja, kamata i amortizacije) iznosi 36,6 miliona € sa maržom od 38%.

Bilans uspjeha			
€ mil	2025	2024	2025 vs. 2024
Prihodi od korišćenja prenosne mreže	2.7	9.3	(6.6)
Prihodi od naknada za gubitke	15.5	22.0	(6.5)
Prihodi od dodjele prekograničnih kapaciteta	50.3	42.1	8.3
Prihodi od balansiranja i sistemskih usluga	23.5	20.5	3.0
Ostali prihodi	3.4	6.5	(3.1)
Ukupni prihodi	95.4	100.4	(5.0)
Zarade	9.0	8.9	0.1
Materijal	0.3	0.2	0.1
Usluge trećih lica	3.8	3.1	0.7
Trošak balansiranja i sistemskih usluga	24.1	20.8	3.3
Ostalo	7.5	6.9	0.7
Gubici u prenosnoj mreži	14.0	18.8	(4.8)
Ukupni troškovi	58.8	58.6	0.2
EBITDA	36.6	41.8	(5.2)
Marža	38%	42%	-3%
EBITDA prilagođena	35.8	38.8	(3.1)
Amortizacija	11.0	10.6	0.4
EBIT	25.6	31.2	(5.6)
Marža	27%	31%	-4%
Neto finansijski trošak	0.6	1.3	(0.7)
Finansijski prihodi	0.7	0.3	0.3
Finansijski troškovi EBRD Lastva-Pljevlja	0.4	0.6	(0.3)
Finansijski troškovi EBRD (TS Brezna)	0.1	-	0.1
Finansijski troškovi KfW Lastva-Pljevlja	0.0	0.1	(0.0)
Finansijski troškovi KfW Luštica	0.0	0.0	(0.0)
Finansijski troškovi otkup infrastrukture	0.7	0.7	(0.1)
Finansijski troškovi ostala zaduženja	0.1	0.2	(0.1)
EBT	25.0	29.9	(4.9)
Porezi	4.0	5.1	(1.0)
Neto dobit	21.0	24.8	(3.8)

Prihodi od korišćenja prenosne mreže:

Prihodi od distribucije: iznose 1,9 miliona € i manji su u odnosu na 2024 godinu (-4,8 miliona €);

Prihodi od proizvođača: iznose 0,8 miliona € i manji su od ostvarenih u 2024. godini (-1,8 miliona €) usljed manje aktivne energije.

Naknada za gubitke u prenosnoj mreži: manja u odnosu na ostvarene u 2024. godini (-6,5 miliona €) najvećim dijelom usljed manjih prihoda od naknada za pokrivanje gubitaka (-4,3 miliona €) i manjih ITC prihoda (-2,3 miliona €)

Prihodi od zagušenja: veći su u odnosu

na ostvarene u 2024. godini (+8,3 miliona €) usljed većih prihoda na skoro svim interkonekcijama i to: Srbijom (+3,6 miliona €), BiH (+3,1 miliona €), Kosovom (+1,9 miliona €) i Albanijom (+1,1 miliona €), uz ostvarene manje prihode na granici sa Italijom (-1,4 miliona €). Povećanje prihoda od zagušenja u odnosu na 2024. godinu, posljedica je povećanog interesovanja učesnika za prekograničnim kapacitetima, a kao posledica volatilnosti cijena na spot tržištima električne energije i potreba regiona za energijom, sa periodima rasta tokom ljeta i zime (marginalna cijena zakupa prekograničnih kapaciteta korespondira prvenstveno sa cijenama fjučersa i anticipacijom cijena na spot tržištima).

Prihodi od usluga balansiranja i sistemskih

usluga: veći u odnosu na ostvarene u prethodnoj godini (+3,0 miliona €), najvećim dijelom zbog većih cijena na berzama električne energije.

Troškovi poslovanja: veći u odnosu na prethodnu godinu +0,2 miliona € (+0,3%), uglavnom usljed razlika u sljedećim stavkama:

- troškova zarada (+0,1 miliona €);
- troškova materijala, usluga trećih lica i ostalo (+1,5 miliona €);
- pomoćnih, sistemskih i usluga balansiranja (+3,3 miliona €);
- gubitaka u prenosnoj mreži (-4,8 miliona €).

Amortizacija: trošak veći u odnosu na

prethodnu godinu (+0,4 miliona €).

Neto finansijski troškovi: manji u odnosu na kraj 2024. godine (-0,7 miliona €).

Porez na dobit: je obračunat prema progresivnoj stopi u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Ostvarenje je manje u odnosu na prethodnu godinu (-1,0 milion €) kao posljedica manje poreske osnovice.

Neto dobit: ostvarena neto dobit kompanije iznosila je 21,0 miliona € i manja je u odnosu na prethodnu godinu (-3,8 miliona €) najvećim dijelom kao rezultat manjih prihoda od korišćenja prenosne mreže i manjih naknada za pokrivanje gubitaka.

Bilans stanja

Bilans stanja			
€ mil	2025 Ostvarenje	Kraj 2024 Ostvarenje	2025 u odnosu na ostvarenje 2024
Osnovna sredstva	299.6	286.7	12.9
Obrtni kapital	(30.6)	(26.8)	(3.9)
Fondovi	8.8	8.0	0.8
Neto investirani kapital	260.1	251.9	8.2
Akcijski kapital	275.0	260.0	15.0
Uplaćeni kapital	155.1	155.1	-
Injektiranje kapitala (dokapitalizacija)	-	-	-
Rezerve	-	-	-
Preneseni rezultati	119.9	104.9	15.0
Neto dobit iz prethodnih godina	104.9	90.0	14.8
Tekuća neto dobit	21.0	24.8	(3.8)
Dividende	(5.0)	(10.0)	5.0
Korekcija neraspoređene dobiti	(1.0)	-	(1.0)
Otkupljene sopstvene akcije	-	-	-
	-	-	-
Neto dugovanja	(14.9)	(8.1)	(6.8)
Gotovina	55.3	57.4	(2.1)
Dugoročna dugovanja	40.4	49.3	(8.9)
EBRD (Lastva-Pljevlja)	22.4	28.9	(6.5)
EBRD (Brezna)	-	-	-
KfW (Lastva)	(0.0)	1.1	(1.1)
KfW (Luštica)	3.4	2.4	1.0
Revolving kreditiranje	-	-	-
Ostala zaduženja	1.5	2.4	(0.9)
Otkup infrastrukture	13.2	14.6	(1.4)
Kratkoročna dugovanja	-	-	-
Dividende	-	-	-
Ukupno	260.1	251.9	8.2

Neto finansijski dug

Ostvarenje u 2025. godini u odnosu na kraj 2024. godine je niže za 6,8 miliona € zbog manjeg duga (-8,9 miliona €) usljed otplate po osnovu EBRD, KfW kredita, Svjetske banke i NLB (-13,6 miliona €) i povlačenja sredstava za Lušticu i varijabilnu prigušnicu (+4,8 miliona €), dok je nivo ukupne gotovine manji (-2,1 miliona €) u odnosu na 2024. godinu.

Tokovi gotovine

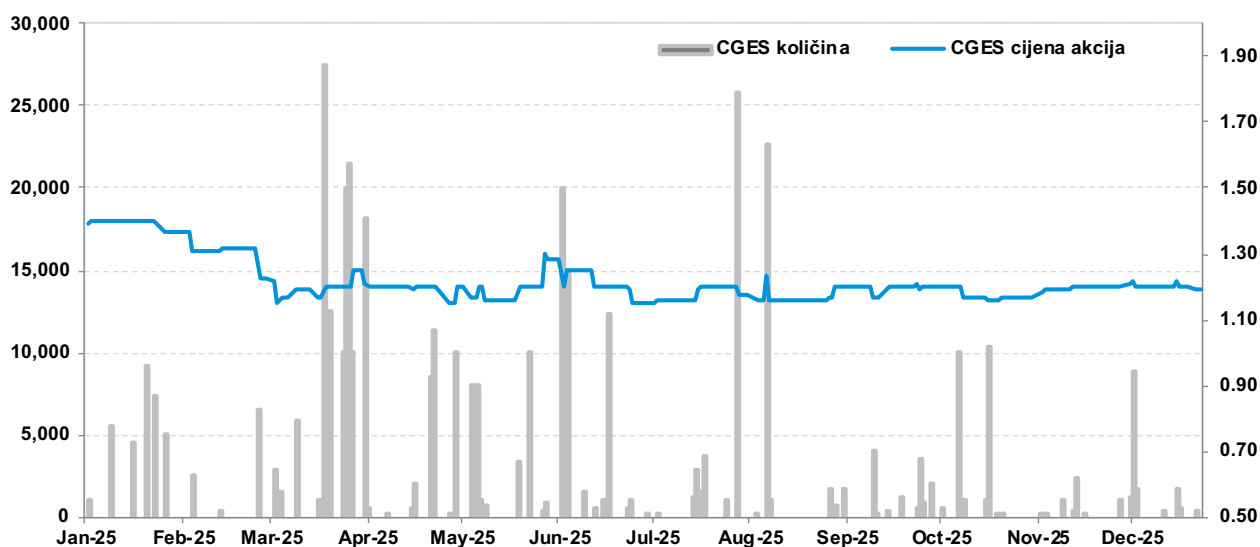
Tokovi gotovine		
€ mil	2025	2024
Početno stanje	57.4	59.2
EBIT	25.6	31.2
Porezi	(4.0)	(5.1)
Amortizacija	11.0	10.6
Promjena - Obrtni kapital	3.9	0.3
Promjena - Fondovi	0.8	0.7
Promjena - Investicije	(23.9)	(25.2)
Ukupno aktivnosti iz poslovanja	13.3	12.6
Finansijski troškovi	(0.6)	(1.3)
EBRD kredit (Lastva-Pljevlja)	(6.5)	(0.4)
EBRD kredit (SS Brezna)	-	-
KfW kredit (SS Lastva)	(1.1)	(2.8)
KfW (Luštica)	1.0	2.4
Otkup infrastrukture	(1.4)	(1.4)
Revolving kreditiranje	-	-
Ostala zaduženja	(0.9)	(0.9)
Ukupno aktivnosti finansiranja	(9.5)	(4.4)
Injektirani kapital		
Dividende	(5.0)	(10.0)
Korekcija nerasporedjene dobiti	(1.0)	-
Otkupljene sopstvene akcije	-	-
Injektirani kapital	(6.0)	(10.0)
Ukupno	(2.1)	(1.8)
Konačni bilans	55.3	57.4

Članstvo na berzi i akcije CGES-a

Akcije CGES-a se kotiraju na Prime tržištu Montenegroberze, što je potvrda kvaliteta same hartije od vrijednosti, a posredno i niza preduslova koje kompanija ispunjava u pogledu korporativne kulture i ostvarenih uspješnih rezultata poslovanja u kontinuitetu.

Kriva u nastavku prikazuje trend kretanja akcija kompanije, koji ukazuje na blagi pad cijene s početka 2025. godine od 1,39 € do 1,20 € po akciji na kraju 2025. godine.

Trend kretanja akcija CGES-a

10. Saradnja koja povezuje

Stabilna partnerstva, siguran razvoj

Uspješan razvoj i stabilno poslovanje nezamislivi su bez snažnih i pouzdanih partnerstava, kako na nacionalnom tako i na međunarodnom nivou. Tokom izvještajnog perioda nastavili smo da unapređujemo saradnju sa brojnim partnerima kroz intenzivan dijalog, susrete na visokom nivou i aktivno učešće na relevantnim forumima, konferencijama, skupovima. Posebnu pažnju posvetili smo jačanju međusobnog povjerenja kroz konkretne aktivnosti – od

organizovanja sastanaka i posjeta, do potpisivanja značajnih sporazuma i ugovora o saradnji. Ovakvi susreti doprinose razmjeni znanja i iskustava, ali i stvaraju nove mogućnosti za pokretanje zajedničkih inicijativa i projekata. Vjerujemo da se kvalitetna partnerstva grade kroz otvoren dijalog, kontinuiranu saradnju i zajedničku posvećenost ostvarivanju dugoročnih ciljeva.

Saradnja u evropskom elektroenergetskom prostoru i razmjena znanja

Delegacija CGES-a u posjeti italijanskom TSO Terna

Delegacija CGES-a, predvođena predsjednikom Odbora direktora, Aleksandrom Mijuškovićem i izvršnim direktorom, Ivanom Asanovićem, boravila je u zvaničnoj posjeti italijanskom operatoru prenosnog sistema Terna. Ova posjeta predstavlja nastavak dugogodišnje uspješne saradnje dvije kompanije, koja se ogleda u realizaciji projekta povezivanja elektroenergetskih sistema Crne Gore i Italije

putem podmorskog HVDC kabela. Delegaciju su činili još i direktorica Elektroprenosa Leda Minić, direktorica Sektora za regulatorne, pravne i poslove međunarodne saradnje Milica Deretić, direktor Nacionalnog dispečerskog centra Ranko Redžić, direktor Sektora za razvoj i investicije Dragan Perunović i šef Kabineta izvršnog direktora, Aleksa Knežević.

ENTSO-E Skupština, Kopenhagen 22. oktobar 2025

Skupština ENTSO-E održana je 22. oktobra 2025. godine u Kopenhagenu, uz učešće predstavnika nacionalnih operatora prenosnih sistema. Delegaciju Crnogorskog elektroprenosnog sistema činili su predsjednik Odbora direktora Aleksandar Mijušković i izvršni direktor Ivan Asanović.

U fokusu Skupštine bile su ključne strateške inicijative za razvoj evropske elektroenergetske mreže, uključujući planiranje razvoja sistema, implementaciju EU Grid Action Plan-a, primjenu HVDC tehnologija i integraciju obnovljivih izvora energije. Poseban akcenat stavljen je na sigurnost kritične infrastrukture i jačanje prekogranične saradnje, kao i na ukupne pravce razvoja sistema u uslovima ubrzane energetske tranzicije.

Atinski energetski forum 2025

Trideseti Atinski energetski forum, kome su u ime CGES-a prisustvovali predsjednik Odbora direktora Aleksandar Mijušković i izvršni direktor Ivan Asanović, održan je 4. i 5. juna 2025. u organizaciji Sekretarijata Energetske zajednice

Ispred Terne, delegaciju su dočekali zamjenica predsjednika Odbora direktora CGES-a Maria Rosaria Guarniere i član Odbora direktora Guido Guida.

Razmjena znanja i iskustava u okviru ove posjete dodatno su učvrstili saradnju CGES-a i Terne i unaprijedili poslovne procese CGES-a.

Značajan dio diskusije bio je posvećen daljoj integraciji obnovljivih izvora energije i primjeni savremenih tehnologija, uključujući vodonik i sisteme za skladištenje energije. Učesnici su istakli da prenosna infrastruktura ima ključnu ulogu u obezbjeđivanju stabilnosti i fleksibilnosti sistema, posebno u kontekstu sve većeg udjela varijabilnih izvora energije.

Skupština je potvrdila značaj koordinisanog djelovanja operatora prenosnih sistema u cilju efikasne integracije tržišta električne energije i podrške procesu dekarbonizacije. Zaključeno je da će dalji razvoj mreže, uz unapređenje regulatornog okvira i regionalne saradnje, biti jedan od ključnih preduslova za ostvarenje energetske ciljeva na nivou Evropske unije i šireg regiona.

i pod predsjedavanjem Evropske komisije. Forum je bio posvećen integraciji tržišta, operativnoj sigurnosti i uslovima za masovnu integraciju OIE. Program je otvoren obraćanjima predstavnika Evropske Komisije, Grčke i Sekretarijata Energetske zajednice, uz uvodno pozicioniranje regionalne koordinacije kao preduslova tržišne

integracije i sigurnosti rada sistema.

Ključne sesije bile su posvećene saradnji operatora prenosnih sistema, načinu na koji se regionalno planiraju i raspoređuju prekogranični kapaciteti, kao i povezivanju tržišta električne energije i jačanju njegove konkurentnosti. U tom kontekstu razmatrani su i naredni koraci za pridruživanje jedinstvenom evropskom tržištu električne energije, kao i rokovi definisani planom integracije tržišta.

Poruke CGES rukovodstva na marginama foruma sažimaju se kroz nekoliko ključnih pravaca djelovanja

- istaknuta je potreba da se ubrza integracija tržišta električne energije između Crne Gore i Evropske unije, preko granice Crna Gora – Italija kao i na jačanje prenosne mreže kroz investicije i unapređenje operativnih kapaciteta, a razvoj fleksibilnosti sistema, uvođenje skladištenja energije i unapređenje regionalne koordinacije prepoznati su kao ključni uslovi za stabilno uključivanje većeg broja obnovljivih izvora energije u elektroenergetski sistem.

20 godina Energy Community -Jačanje regionalne saradnje i put ka integraciji u energetska tržišta EU

U Atini je obilježena 20. godišnjica Energetske zajednice (Energy Community), organizacije koja već dvije decenije ima važnu ulogu u povezivanju energetska tržišta jugoistočne i istočne Evrope sa Evropskom unijom. Svečanost, kojoj su prisustvovali predsjednik Odbora direktora CGES-a Aleksandar

Mijušković i izvršni direktor Ivan Asanović, održana je 18. jula 2025. godine i okupila visoke predstavnike iz čitave Evrope.

Na svečanosti je naglašeno da je tokom proteklih 20 godina, Energy Community pomogla državama članicama da usklade svoje zakonodavstvo sa standardima Evropske unije, modernizuju energetske sisteme i razviju infrastrukturu potrebnu za integraciju u jedinstveno evropsko tržište energije.

Posebno je istaknut značaj regionalnog povezivanja, pri čemu je istaknuto da energetika predstavlja temelj šire saradnje koja obuhvata i transportnu i digitalnu infrastrukturu. Takav pristup doprinosi jačanju ukupnog jedinstva evropskog prostora, uz dodatno ukazivanje na potrebu daljeg povezivanja tržišta i usklađivanja klimatskih politika kao ključnih koraka ka održivoj i sigurnoj energetska budućnosti.

Delegacija CGES-a u posjeti njemačkom TSO 50Hertz

Predsjednik Odbora direktora, Aleksandar Mijušković i izvršni direktor, Ivan Asanović, zajedno sa najbližim saradnicima Ledom Minić, direktoricom Elektroprenosa i Aleksom Kneževićem, šefom Kabineta, boravili su u zvaničnoj posjeti njemačkom operatoru prenosnog sistema 50Hertz.

Tokom posjete, delegacija se upoznala sa ključnim aspektima funkcionisanja TSO sistema, uključujući regulatorni okvir i finansiranje, razvoj mreže sa visokim učešćem obnovljivih izvora, kao i primjenu Modularnog kontrolnog centra (MCCS), koji omogućava integraciju 100% obnovljive energije.

Ova posjeta dodatno je ojačala saradnju između CGES i 50Hertz, otvarajući prostor za razmjenu znanja i iskustava u cilju daljeg unapređenja elektroprenosne mreže Crne Gore.

Evropski parlamentarci u posjeti CGES-u

Projekti koje realizuje CGES već dugi niz godina privlače pažnju EU, što potvrđuje i kontinuirani interes za naše infrastrukturne inicijative. Posjeta poslanika Evropskog parlamenta trafostanici 400/110

kV „Podgorica 2“, samo je jedan od dokaza kako naša predanost razvoju energetske infrastrukture ne ostaje nezapažena na evropskom nivou.

Regionalna saradnja i infrastrukturna integracija

CGES i EMS potpisali Ugovor o otkupu elektroenergetske infrastrukture

Crnogorski elektroprenosni sistem (CGES), i Elektromreža Srbije (EMS), potpisali su Ugovor o otkupu elektroenergetske infrastrukture, čime je potvrđena dugogodišnja saradnja i zajednička posvećenost razvoju stabilnog i pouzdanog regionalnog elektroenergetskog sistema. Ugovor su potpisali direktori

dvije kompanije, Ivan Asanović i Jelena Matejić.

Predmet ugovora je otkup dijela 220 kV i 110 kV interkonektivnih dalekovoda, koji su u vlasništvu EMS-a, a nalaze se na teritoriji Crne Gore, koji će, u skladu sa postignutim dogovorom, preći u vlasništvo CGES-a.

Razlog za ovakav aranžman proistekao je iz činjenice da je održavanje i eksploatacija dalekovoda koji se nalaze na teritoriji druge države složeno i zahtjevno, kako sa tehničkog, tako i sa pravnog aspekta.

CGES na regionalnom skupu elektroprenosa u Beogradu

Predstavnici CGES-a učestvovali su na regionalnom skupu elektroprenosa u Beogradu, gdje su stručnjaci iz CGES-a, Eles-a, HOPS-a, EMS-a, MEPS-a i NOS BiH razmjenjivali znanja i iskustva u cilju jačanja saradnje u oblasti elektroenergetike. Poseban fokus bio je na temama održavanja, digitalizacije i razvoja kadrova, uz posjetu Dispečerskom centru EMS-a kao primjeru savremenih rješenja u praksi.

Strateške inicijative i razvoj energetskeg sektora

U skladu sa razvojnim prioritetima i dugoročnim ciljevima Crnogorskog elektroprenosnog sistema, tokom 2025. godine posebna pažnja bila je posvećena jačanju strateške i investicione saradnje sa relevantnim nacionalnim i međunarodnim partnerima. Kroz intenzivan dijalog sa institucijama, investitorima i operatorima prenosnih sistema, CGES je aktivno doprinio stvaranju stabilnog i podsticajnog okvira za dalji razvoj energetskeg sektora.

Saradnja sa Ministarstvom energetike i rudarstva realizovana je kroz niz sastanaka usmjerenih na unapređenje zakonodavnog okvira i usklađivanje sa evropskim standardima, kao i na definisanje prioritarnih investicionih aktivnosti.

Poseban akcenat stavljen je na primjenu CBAM regulative, jačanje investicionog ciklusa i razvoj prenosne infrastrukture, kao ključnih preduslova za dalju integraciju tržišta i sigurnost snabdijevanja.

U kontekstu **razvoja obnovljivih izvora energije i privlačenja investicija**, ostvarena je i saradnja sa međunarodnim partnerima, uključujući kompaniju Masdar, gdje su razmatrane mogućnosti realizacije projekata koji doprinose energetskeg tranziciji i održivom razvoju. Istaknuta je važnost daljeg jačanja prenosne mreže kako bi se obezbijedili uslovi za priključenje novih proizvodnih kapaciteta i stabilno funkcionisanje sistema.

Regionalna dimenzija saradnje dodatno je unaprijeđena kroz **radne sastanke sa predstavnicima operatora sistema iz Bosne i Hercegovine**, sa fokusom na razmjenu iskustava i unapređenje operativne sigurnosti prenosnih sistema, čime se doprinijelo jačanju međusobnog povjerenja i efikasnijem odgovoru na zajedničke izazove u procesu energetske tranzicije.

Kroz navedene aktivnosti, CGES potvrđuje svoju ulogu pouzdanog partnera u razvoju energetskog sektora, aktivno doprinoseći jačanju investicionog ambijenta, unapređenju regionalne saradnje i stvaranju uslova za održiv i dugoročan razvoj elektroenergetskog sistema Crne Gore.

Međunarodna saradnja

CGES uspješno ostvaruje i kontinuirano unaprjeđuje međunarodnu saradnju, kako na regionalnom tako i na evropskom nivou. Tako je međunarodna saradnja u 2025. godini predstavljala jedan od stubova strateškog razvoja CGES-a i bila je usmjerena na dalju integraciju Crne Gore u evropsko tržište električne energije, jačanje institucionalne pozicije CGES-a u okviru ENTSO-E i drugih međunarodnih tijela, kao

i na unaprjeđenje prekogranične operativne koordinacije.

Kroz aktivno učešće u evropskim i regionalnim inicijativama, u radu međunarodnih tijela ENTSO-E, Med-TSO, radnim grupama Energetske zajednice, SMM bloku, nizu projekata i inicijativa CGES je dodatno učvrstio svoju poziciju pouzdanog operatora prenosnog sistema i relevantnog partnera u okviru evropskog elektroenergetskog prostora.

Saradnja u okviru ENTSO-E

Tokom 2025. godine CGES je nastavio aktivno učešće u radu ENTSO-E i njegovih stručnih tijela, čime je obezbijeđeno usklađivanje sa prilagođenim evropskim mrežnim pravilima (Network Codes i Guidelines), unaprjeđenje procesa operativnog upravljanja sa posebnim fokusom na postupke u vanrednim situacijama, jačanje transparentnosti

i tržišnih mehanizama, doprinos razvoju regionalnih i evropskih planova razvoja mreže.

Predstavnici CGES-a učestvovali su u radu Skupštine ENTSO-E, Komiteta za upravljanje sistemom (SOC – System Operation Committee), Komiteta za razvoj sistema (System Development Committee), Komiteta za istraživanje,

razvoj i inovacije (Research, Development and Innovation Committee), Tržišnog komiteta (Market Committee), Komiteta za informaciono-komunikacione tehnologije (Information and Communication Technologies Committee) i brojnih grupa i tijela koje funkcionišu u okviru ENTSO-E.

CGES je kroz ENTSO-e radna tijela doprinio postizanju dogovora oko privremenog načina koordinacije proračuna prekograničnih kapaciteta, otklanjanju problema previsokih napona u JIE i koordinisanom zauzimanju stava evropskih OPS-ova u dijalogu sa Evropskom komisijom o tehničkim i regulatornim aspektima primjene CBAM-a na električnu energiju.

Posebno raduje priznanje „Mi smo ENTSO-E“ koje slavi timski rad između članova i Sekretarijata u realizaciji ključnih inicijativa za Udruženje i zajednicu operatora prenosnog sistema. Ovom nagradom je odato priznanje CGES-u za vrijedan doprinos Radnoj grupi Energetske zajednice i Timu za izradu odluke o određivanju regiona za proračun kapaciteta.

Ove aktivnosti doprinose smanjenju regulatornih rizika, jačanju kredibiliteta Društva, stabilnosti poslovnog okruženja, a unaprjeđuju i samu sigurnost snabdijevanja.

Saradnja u okviru Med-TSO

Asocijacija operatora prenosnih sistema zemalja Mediterana (Med-TSO) bavi se koordinacijom planiranja razvoja mreže, definisanjem zajedničkih tehničkih pravila i promovisanjem interkonekcija u regionu Mediterana. Kroz razmjenu stručnog znanja i harmonizaciju regulatornih okvira, Med-TSO aktivno radi na olakšavanju energetske

tranzicije, integraciji obnovljivih izvora energije i jačanju interkonekcija među državama članicama, čime se direktno doprinosi stabilnosti snabdijevanja i održivom ekonomskom razvoju cijelog regiona. CGES, kao jedan od osnivača Med-TSO asocijacije koja ima 20 članova iz 20 zemalja Mediterana, nastoji da doprinese ostvarivanju ciljeva i radu ove asocijacije.

Realizaciji gore navedenih ciljeva Med-TSO-a. predstavnici CGES-a su

tokom 2025. godine pored Skupštine Med-TSO, davali aktivan doprinos kroz rad Tehničkog komiteta za regulaciju i institucije, Tehničkog

komiteta za operacije, kao i kroz rad Tehničkog komiteta za ekonomske studije i scenarije.

Saradnja u okviru Energetske zajednice

Energetska zajednica, osnovana potpisivanjem sporazuma između Evropske Unije i zemalja jugoistočne Evrope i Crnomorskog regiona, u oktobru 2005. godine u Atini, je međunarodna organizacija koja se bavi energetsom politikom. Osnovni cilj Energetske Zajednice je da unutrašnje tržište električne energije proširi iz Evropske unije na zemlje jugoistočne Evrope i Crnomorskog regiona na bazi pravno obavezujuće regulative.

Predstavnici CGES-a su tokom 2025. godine učestvovali u radu niza radnih grupa u okviru Energetske zajednice, a fokus je bio na radu u okviru Radne grupe za projekte od interesa

za Energetsku zajednicu i projekte od zajedničkog interesa u oblasti energetike (PECI/PMI Electricity Working Group), Radne grupe za alokaciju kapaciteta i upravljanje zagušenjem - zajednički stručni tim (Capacity Allocation and Congestion Management - joint expert team EnC – CACM PCG JET EnC), kao i Radne grupa za informacionu bezbjednost u okviru Energetske zajednice.

Aktivno učešće CGES-a u radnim grupama i saradnja sa Energetskom zajednicom predstavlja značajan okvir i podršku za usklađivanje rada CGES-a da pravnom tekovinom EU u oblasti energetike (mrežna pravila, pravila vezana za povezivanje tržišta, pravila koja se odnose na transparentnost, balansiranje i upravljanje zagušenjima).

Povezivanje tržišta električne energije Crne Gore i Italije

Sa ciljem realizacije projekta povezivanja tržišta električne energije Crne Gore i Italije, u 2025. godini timovi Terne i CGES-a su intenzivno radili na pripremi regionalnih uslova i metodologija u skladu sa EIP-m, kao i realizaciji i praćenju obaveza koje proizilaze iz usvojenih propisa.

Kroz niz grupa i radnih tijela, prije

svoga Italian Border Working Table – IBWT koji predstavlja ugovorni okvir za upravljanje lokalnim projektima povezivanja tržišta u okviru kojeg smo 2025. godine pristupili IBWT Operativnom sporazumu i Market Coupling Steering Committee – MCSC u kojem imamo status posmatrača, CGES je sa partnerima sprovodio aktivnosti koje će omogućiti integraciju tržišta električne energije Crne Gore u jedinstveno evropsko tržište (SDAC i SIDC).

Grupa za rad SMM bloka

CGES upravlja ENTSO-E kontrolnom oblašću Crna Gora. Kontrolna oblast Crna Gora, zajedno sa kontrolnim oblastima Srbije i Makedonije, čini kontrolni blok SMM. Koordinaciju SMM bloka obavlja

operator prenosnog sistema Srbije (EMS), saradujući sa CGES-om i makedonskim operatorom prenosnog sistema (MEPSO). Od strane operatora prenosnih sistema SMM bloka formirana je Stalna radna grupa zadužena za analizu i unapređenje operativnog rada u istom.

Saradnja sa međunarodnim finansijskim institucijama

Tokom 2025. godine ostvarena je intenzivna saradnja sa međunarodnim finansijskim institucijama EBRD, AFD i KfW čime se stvaraju uslovi za pristup povoljnim

izvorima finansiranja, tehničku podršku i ekspertizu, smanjenje investicionih i operativnih rizika.

Na ovaj način se dodatno ojačava investiciona sposobnost i dugoročna stabilnost Društva.

Ostale međunarodne aktivnosti

Prateći međunarodne aktivnosti, CGES je tokom 2025. godine učestvovao u radu HYNET (Pan-European interoperable AC-DC hybrid electricity networks), ostvario saradnju sa GIZ-m (German Federal

Ministry for Economic Cooperation and Development - BMZ) koji se u regionu WB6 bavi aktivnostima u vezi sa energetsom tranzicijom, dekarbonizacijom i jačanjem kapaciteta energetskega sektora.

Priključenje novih kapaciteta iz obnovljivih izvora energije (OIE)

U okviru aktivnosti usmjerenih na proširenje prenosne mreže i integraciju obnovljivih izvora energije, tokom 2025. godine u Podgorici je potpisan ugovor o izgradnji infrastrukture za priključenje i priključenju solarne elektrane „Rudine“ na prenosni sistem. Ugovor su potpisali izvršni direktor CGES-a, Ivan Asanović, i Stefan Klikovac, u ime kompanije Qair Montenegro.

Planirana solarna elektrana instalisane snage 50,13 MW predstavlja značajan doprinos povećanju udjela energije iz obnovljivih izvora, dok realizacija ovog projekta dodatno potvrđuje opredijeljenost CGES-a ka razvoju prenosne infrastrukture koja omogućava pouzdano priključenje novih proizvodnih kapaciteta.

Konferencije, forumi, paneli

Učešćem na konferencijama, forumima i panelima, CGES kontinuirano koristi prilike za razmjenu iskustava, ideja i stručnih znanja, kao i za unapređenje saradnje u oblastima od značaja za rad operatora prenosnog sistema.

Tokom 2025. godine Crnogorski elektroprenosni sistem aktivno je učestvovao na brojnim međunarodnim i regionalnim skupovima, potvrđujući svoju

ulogu relevantnog aktera u razvoju elektroenergetskog sektora i procesu energetske tranzicije. Kroz ove aktivnosti dodatno je osnažena razmjena znanja, sagledavanje savremenih izazova i definisanje pravaca daljeg razvoja energetskega sistema.

Predstavnici CGES-a učestvovali su na **Investicionoj konferenciji EU-Crna Gora**, koja je okupila ključne domaće i međunarodne aktere sa ciljem

ubrzanja investicija i podrške zelenoj tranziciji, čime je dodatno potvrđena uloga CGES-a u razvoju investicionog ambijenta i realizaciji strateških projekata.

Značajno učešće zabilježeno je i na **Belgrade Energy Forumu 2025**, gdje je izvršni direktor Ivan Asanović učestvovao na panelu posvećenom integraciji tržišta električne energije Zapadnog Balkana u jedinstveno evropsko tržište, ukazujući na važnost regionalne saradnje i modernizacije prenosne infrastrukture.

Poseban doprinos CGES je dao i na **7. Međunarodnom samitu „Energija Balkana“**, gdje je nastupio kao strateški partner. Kroz učešće u panelima i stručnim prezentacijama dodatno je naglašen značaj prenosne mreže u procesu zelene energetske tranzicije, kao i potreba za snažnijom regionalnom koordinacijom i kontinuiranim investicionim aktivnostima.

Na **Konferenciji OIE Srbija 2025**, održanoj u Vrdniku, predsjednik Odbora direktora Aleksandar Mijušković učestvovao je na panelu posvećenom izazovima priključenja novih kapaciteta u prenosnim i distributivnim mrežama. Tom prilikom ukazao je na intenzivan rast interesovanja za projekte obnovljivih izvora energije u Crnoj Gori, naglašavajući da zahtjevi za priključenje višestruko premašuju trenutne potrebe sistema, kao i značaj infrastrukturnih projekata poput dalekovoda 400 kV Lastva-Pljevlja za jačanje prenosne mreže.

Na **EPCG NET konferenciji u Budvi** predstavnici CGES-a govorili su o izazovima integracije obnovljivih izvora energije i potrebi daljeg jačanja prenosne mreže. Istaknuto je da kompanija realizuje značajan investicioni ciklus, uz primjenu savremenih rješenja koja doprinose sigurnosti i stabilnosti elektroenergetskog sistema.

Stručni doprinos CGES-a potvrđen je na **IX Savjetovanju Crnogorskog komiteta CIGRE**, gdje su u fokusu bili izazovi sigurnosti i stabilnosti sistema, digitalizacije i integracije obnovljivih izvora energije. Značajan doprinos se najviše ogleda u pripremi i izradi 19 radova u kojima su predstavnici CGES-a učestvovali kao autori ili koautori i kroz učešće 12 kolega u svojstvu recenzenta, jednog paneliste i četiri delegata.

Na **Međunarodnom forumu o energiji za održivi razvoj (IFESD-14) u Skoplju**, CGES je učestvovao u diskusijama o energetske povezanosti, otpornosti i sigurnosti snabdijevanja, doprinoseći razmatranju ključnih pitanja energetske tranzicije na regionalnom i globalnom nivou.

Kroz aktivno učešće na ovim događajima, CGES potvrđuje svoju stručnost, proaktivnu ulogu i posvećenost razvoju pouzdanog, održivog i tehnološki naprednog elektroenergetskog sistema, u skladu sa savremenim evropskim i globalnim trendovima.

11. Ljudi iza sistema

Energetski sektor prolazi kroz radikalnu i brzu transformaciju: zahtjevi prema operatoru prenosnog sistema se razvijaju, izazovi se povećavaju, a naši načini rada i vještine koje su nam potrebne se mijenjaju. U tom kontekstu, naši

Ljudski resursi

Uzevši u obzir plan kompanije da, valorizujući svoje potencijale sa fokusom na razvoj prenosnog sistema, bude prepoznata po uslugama najboljeg kvaliteta i spremna da odgovori izazovima u procesu energetske tranzicije, kontinuirano nastojimo da posebnu pažnju posvetimo unapređenju politike ljudskih resursa. CGES je tokom 2025. godine nastavio da ostvaruje značajne rezultate

zahvaljujući posvećenosti, stručnosti i angažmanu zaposlenih. Iako su tehnološke inovacije i unapređenje infrastrukture ključni faktor, naš uspjeh ne bi bio moguć bez izuzetnog doprinosa tima koji svakodnevno upravlja svim operacijama, održava mrežu i osigurava nesmetan rad sistema. Zaposleni na svim nivoima, svojim angažmanom i timskom saradnjom čine da naša kompanija ne samo zadovoljava, već i premašuje visoke standarde poslovanja.

Ljudski resursi su od vitalnog značaja za prihvatanje izazova trenutne energetske tranzicije, a samim tim i za rast i razvoj naše kompanije. Nijedna promjena se ne može desiti ako je ne pokreću ljudi.

Potrebe za radnim angažovanjem zaposlenih se analiziraju i planiraju vodeći računa o širokom spektru odgovornosti operatora prenosnog sistema i strateškim ciljevima Društva.

Tokom 2025. godine, akcenat je stavljen na unapređenje ljudskih resursa u cilju obezbjeđenja preduslova za adekvatan odgovor na zakonske obaveze iz nadležnosti kompanije, zahtjeve Evropske mreže operatora prenosnih sistema električne energije (ENTSO-E), sa zadatkom uspostavljanja adekvatne eksploatacije i upravljanja infrastrukturom, koja je rezultat implementacije projekata odobrenih od Regulatorne agencije za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti.

Imajući u vidu ciljeve Društva i prepoznate potrebe za unapređenjem poslovnih procesa kroz definisanje novih organizacionih

jedinica i precizniju podjelu zaduženja, kao i preporuke internog revizora, donesen je novi Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

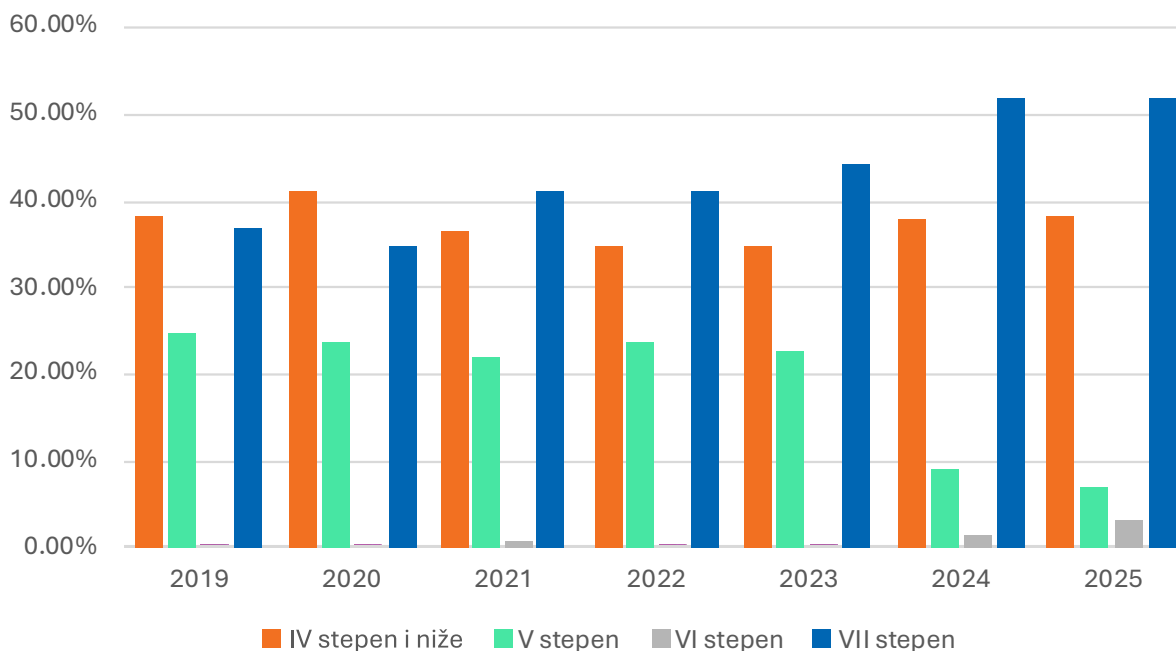
Istim su definisani poslovi Jedinice za unutrašnju reviziju, u cilju usklađivanja sa važećom zakonskom regulativom. Uspostavljena je nova organizaciona jedinica za odnose sa javnošću u cilju unaprijeđenja ovog segmenta poslovanja u budućnosti i jasnog razgraničenja odgovornosti u dijelu internih i eksternih komunikacija.

Pored toga, poslovni procesi poput zaštite kritične infrastrukture i

upravljanja magacinima organizovani su, shodno potrebama kompanije i zakonskoj regulativi na drugačiji način.

Očekuje se da pomenuta unapređenja značajno doprinesu optimizaciji poslovnih procesa i opštoj efikasnosti kompanije. Iz navedenog razloga, bilježimo rast broja zaposlenih i promjene u kadrovskoj i starosnoj strukturi. Na dan 31.12.2025. godine, ukupan broj zaposlenih u CGES-u iznosio je 364. Od ukupnog broja zaposlenih, ugovor o radu na neodređeno vrijeme imalo je 338, a na određeno 26 zaposlenih.

Kvalifikaciona struktura zaposlenih za period 2019-2025. (%)

Važno je napomenuti da je u prethodnom periodu, značajan dio novozaposlenih posredstvom Agencije za privremeno ustupanje zaposlenih bio angažovan na različitim poslovima u Društvu, pa sa zadovoljstvom konstatujemo da je prilika za zasnivanje radnog odnosa pružena kandidatima koji su zahvaljujući prethodnom vrijednom radnom iskustvu bili spremni da

adekvatno odgovore povjerenim zadacima.

Kao dio naše dugoročne posvećenosti razvoju ljudskih resursa i doprinosu zajednici, već dvanaestu godinu zaredom, kompanija aktivno podržava Vladin program stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem. Izvršni direktor CGES-a, Ivan Asanović, zajedno sa svojim najbližim

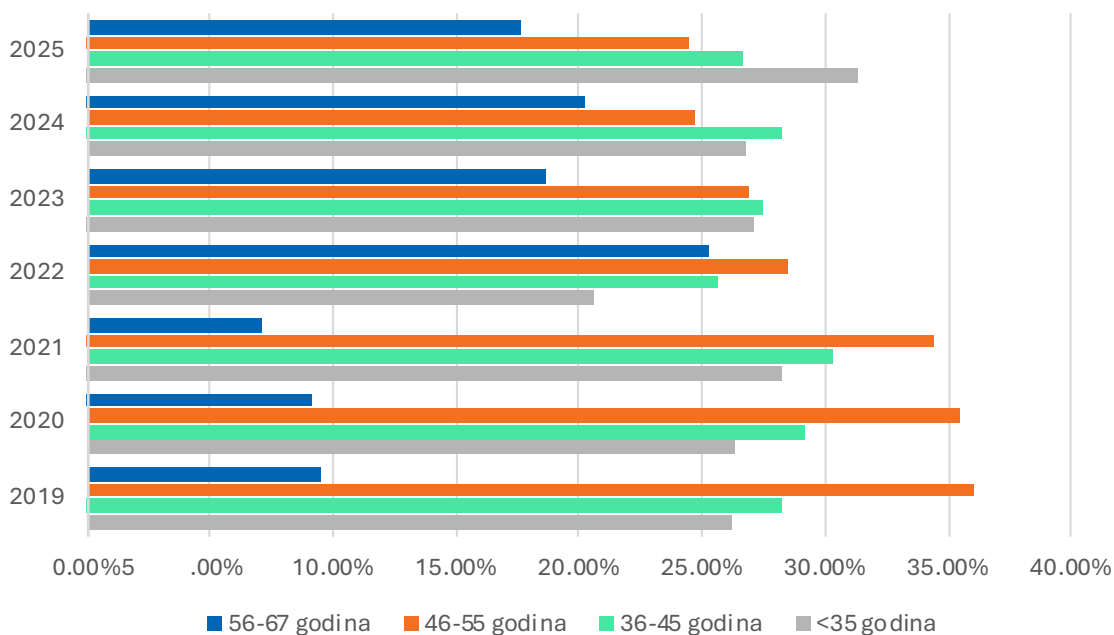
saradnicima, dočekaao je nove pripravnike, poželjevši im uspješan početak. Tokom 2025. godine, kroz ovaj program, u našoj kompaniji obučeno je 8 korisnika, koji su prošli kroz različite sektore i stekli praktično znanje. Ovaj program ne samo da omogućava mladima da steknu nova praktična iskustva, već i kompaniji donosi novu energiju i svjež pogled na izazove i prilike u energetsom sektoru.

Tokom izvještajnog perioda, kompanija je potpisala Memorandum o saradnji sa Univerzitetom Crne Gore, kojim je uspostavljen program stipendiranja tri najbolja studenta Elektrotehničkog fakulteta. Pored finansijske podrške, studentima će biti omogućena stručna praksa i profesionalno usavršavanje u okviru kompanije, sa ciljem razvoja kvalitetnog kadra za potrebe energetsog sektora i jačanja

saradnje između akademske zajednice i privrede.

Pored saradnje sa Univerzitetom CG, CGES posvećuje posebnu pažnju i obrazovanju učenika srednjih škola. Kroz tehničku saradnju sa Srednjom elektrotehničkom školom „Vaso Aligrudić” omogućena je realizacija stručne prakse za učenike, sa ciljem sticanja konkretnih znanja i vještina potrebnih za rad u energetsom sektoru i lakšu integraciju mladih na tržište rada. Osmonedeljna stručna praksa učenika realizovana u CGES-u zaokružena je posjetom Nacionalnom dispečerskom centru, gdje su učenici imali priliku da se upoznaju sa načinom upravljanja prenosnim sistemom Crne Gore.

Starosna struktura zaposlenih za period 2019-2025. (%)

Obuke i razvoj zaposlenih

Kompanija je i u 2025. godini nastavila da ulaže u obuke i razvoj zaposlenih, smatrajući da su oni ključni faktor koji doprinosi dugoročnom uspjehu i inovacijama. U tom kontekstu, naši zaposleni su imali priliku da proširuju svoja profesionalna znanja i vještine kroz brojne obrazovne inicijative i stratešku saradnju sa vodećim svjetskim kompanijama. Ova ulaganja ne samo da su poboljšala operativnu efikasnost i sigurnost sistema, već su značajno povećala i motivaciju zaposlenih, čineći ih još angažovanijima i posvećenijima svojim zadacima. Zaposleni CGES-a su učestvovali na brojnim međunarodnim i regionalnim konferencijama, samitima i stručnim forumima posvećenim energetici, sajber bezbjednosti, digitalizaciji i komunikacijama, čime su stekli uvid u najnovije trendove, tehnologije i najbolje prakse. Poseban akcenat stavljen je na teme energetske tranzicije, integracije obnovljivih izvora energije, bezbjednosti sistema, digitalne transformacije i primjene vještačke inteligencije u energetskom sektoru, kao i unapređenje IT infrastrukture.

Poseban značaj imalo je učešće zaposlenih i menadžmenta kompanije na skupovima i radnim posjetama koje su omogućile razmjenu iskustva sa međunarodnim i regionalnim partnerima, kao i uvid u savremene tehnologije i prakse u oblasti upravljanja prenosnim sistemom. Stečena znanja i iskustva doprinijela su unapređenju stručnih kompetencija zaposlenih, jačanju inovativnog pristupa radu i kvalitetnijem strateškom planiranju, čime je dodatno osnažena sposobnost kompanije da odgovori na tehnološke i regulatorne izazove.

U oblasti upravljanja ljudskim

resursima, pokrenut je razvojni program za menadžment, osmišljen kao podrška profesionalnom razvoju zaposlenih na rukovodećim pozicijama, jačanju liderskih vještina i usklađivanju pristupa u vođenju timova.

U cilju jačanja organizacione kulture i unapređenja radnog okruženja, kompanija je tokom izvještajnog perioda sprovela istraživanje organizacione kulture, čiji će rezultati poslužiti kao osnova za dalje unapređenje HR politika i upravljačkih praksi.

Naša posvećenost edukaciji i stručnoj obuci igra ključnu ulogu u održavanju visokih standarda naše kompanije omogućavajući nam da uvijek budemo u korak sa globalnim trendovima i tehničkim inovacijama.

Kompanija se, kao i uvijek, oslanja na svoje ljudske resurse kao najvažniji kapital i najvrijedniji resurs. Njihova posvećenost, stručnost i želja za napredovanjem oblikuju našu budućnost i ključni su faktor koji nas vodi ka novim uspjesima.

U 2026. godini, nastavićemo da ulažemo u razvoj zaposlenih i da stvaramo radno okruženje koje podstiče inovacije, sigurnost i timsku saradnju jer vjerujemo da je upravo ljudski faktor temelj našeg uspjeha.

Vrijednost sredstava po zaposlenom

Vodeći računa o značaju energetskeg sektora za ukupnu stopu zaposlenosti u zemlji, s jedne strane, ali i neophodnosti optimizacije svih troškova osnovne djelatnosti, pa i troškova zarada, s druge, Uprkos kontinuiranom rastu kompanije, uspijevamo da očuvamo visoku

vrijednost osnovnih sredstava po zaposlenom, paralelno povećavajući broj zaposlenih u skladu sa razvojem, što potvrđuje održiv i uravnotežen model rasta zasnovan na snažnim investicijama i efikasnom upravljanju resursima.

Bezbjednost i zdravlje na radu

Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu („Službeni list Crne Gore“, br. 034/14 od 08.08.2014, br. 044/18 od 06.07.2018, br. 084/24 od 06.09.2024.) propisano je da se zaštita i zdravlje na radu obezbjeđuje i sprovodi primjenom savremenih tehničko-tehnoloških, organizacionih, zdravstvenih, socijalnih i drugih mjera i sredstava zaštite u skladu sa ovim zakonom, drugim propisima, ratifikovanim i objavljenim međunarodnim ugovorima. Shodno

djelatnosti koju vrši, CGES nastoji da u svakom trenutku obezbijedi adekvatne mjere zaštite na radu svojih zaposlenih, odnosno uslove na radu koji ne dovode do povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom i koji stvaraju pretpostavke za punu fizičku i psihičku zaštitu zaposlenih. Shodno pomenutom zakonu, zaštita i zdravlje na radu je djelatnost od javnog interesa.

Tokom 2025. godine, izvršene su brojne aktivnosti iz oblasti zaštite i zdravlja na radu:

- obavljani su periodični specijalistički ljekarski pregledi zaposlenih na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada, na zahtjev zaposlenih ili poslodavca;
- ispitana su postojeća VN sredstva kolektivne zaštite na radu;
- organizovano je i osposobljavanje za bezbjedan rad za zaposlene na radnim mjestima sa povećanim rizikom i zaposlene koji su promijenili radno mjesto, a sve u skladu sa Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu;
- ažurirane su evidencije iz oblasti zaštite i zdravlja na radu;
- izvršena je obuka zaposlenih za pružanje prve pomoći;
- obezbijedena su sredstva lične zaštite na radu prema Normativu sredstava i opreme lične zaštite na radu;
- obezbijedena su sredstva kolektivne zaštite na radu za sve objekte CGES-a shodno Normativu sredstava i opreme kolektivne zaštite na radu;
- prisustvo Savjetovanju na temu: Unapređenje kvaliteta u sprovođenju ZZNR - važan korak ka članstvu u EU;
- svim zaposlenima su poslate preporuke za rad na otvorenom prostoru pri ekstremno visokim spoljnim temperaturama;
- izvršen je kontrolni inspekcijski pregled od strane Inspekcije rada, Odsjek za zaštitu na radu.

Zdravlje i timski duh

Zaposleni CGES-a uzeli su učešće na trci Montenegro Business Run, događaju koja okuplja veliki broj kompanija i njihovih zaposlenih kroz sportsko druženje i rekreaciju. Ovakvi događaji pružaju priliku za promociju zdravih životnih navika, dodatno jačanje timskog duha i međusobnih odnosa među kolegama.

Predstavnici CGES-a učestvovali su i na XII sportskim susretima elektroprenosnih kompanija Jugoistočne Evrope, koji su održani u Albeni, gdje su domaćini bili predstavnici Bugarske. Na susretima su se okupili zaposleni i predstavnici menadžmenta iz kompanija koje se bave prenosom električne energije širom regiona, a događaj je još jednom potvrdio značaj ovakvih okupljanja za jačanje profesionalnih i međuljudskih odnosa. Kroz takmičenja u duhu fer pleja, poput fudbala, odbojke, šaha i stonog tenisa, učesnici su pokazali snagu zajedništva i timskog duha na međunarodnom nivou.

Poseban doprinos događaju dalo je druženje kolega iz različitih država kroz sportske aktivnosti i večernje programe, što dodatno podstiče razmjenu iskustava i unapređenje saradnje u regionu.

Zaposlene u Crnogorskom elektroprenosnom sistemu (CGES) učestvovala su ove godine u humanitarnoj trci Race for the Cure, najvećem evropskom pokretu posvećenom borbi protiv raka dojke. Učešćem u ovoj inicijativi pružena je podrška ženama koje se suočavaju sa ovom bolešću, onima koje su je pobijedile, kao i sjećanje na one koje, nažalost, više nisu sa nama.

Sa ove trke, koja okuplja hiljade učesnika širom Evrope i povezuje kompanije, zajednice i pojedince u zajedničkom cilju - podizanju svijesti i borbi protiv raka dojke je poslata snažna poruka solidarnosti, zajedništva i podrške, uz poseban naglasak na značaj prevencije i ranog otkrivanja raka dojke.

12. Odgovornost prema društvu i životnoj sredini

Društvena odgovornost

U skladu sa strateškim ciljevima i vrijednostima Crnogorskog elektroprenosnog sistema, koji odgovorno poslovanje prepoznaje kao sastavni dio svog korporativnog identiteta, CGES je tokom 2025. godine nastavio sa realizacijom sveobuhvatnog programa donacija, sponzorstava, jednokratnih pomoći i stipendija. Za ove aktivnosti opredijeljen je budžet od 300.000 eura, raspoređivan u skladu sa jasno definisanim kriterijumima, internim procedurama i principima transparentnosti, ravnopravnosti i odgovornosti.

U posebnom fokusu bila je podrška

inkluziji i jednakim mogućnostima kroz sport. Nastavljena je saradnja sa Paraolimpijskim komitetom Crne Gore, koju je CGES dodatno osnažio kroz sponzorsku podršku u iznosu od 35.000 eura. Ovim je još jednom potvrđena dugogodišnja posvećenost kompanije razvoju paraolimpijskog sporta i stvaranju društva jednakih šansi.

Značajan dio aktivnosti bio je usmjeren na obrazovanje i razvoj mladih. Donacijom Gimnaziji „Stojan Cerović“ iz Nikšića, unaprijeđeni su uslovi za nastavu kroz opremanje kabineta savremenom opremom, dok je Elektrotehnički fakultet Univerziteta Crne Gore podržan kroz razvoj laboratorije energetske pretvarača. Kompanija je doprinijela i unapređenju obrazovne infrastrukture u lokalnim zajednicama, kroz podršku rekonstrukciji Osnovne škole „Šćepan Đukić“ u Lijevoj Rijeci, čime su poboljšani uslovi za učenike

i nastavno osoblje. Dodatno, potpisivanjem Memoranduma o saradnji sa Univerzitetom Crne Gore učvršćena je veza između akademskog i privrednog sektora, uz obezbjeđivanje stipendija za najbolje studente Elektrotehničkog fakulteta i stvaranje osnove za razvoj stručnog kadra u energetici.

Podrška sportu i mladim talentima realizovana je i kroz saradnju sa istaknutim sportistima. CGES je i tokom 2025. godine bio uz crnogorskog automobilistu Filipa Kunčera, kao i uz olimpijca u jedrenju Milivoja Dukića, potvrđujući opredijeljenost da podrži vrhunske rezultate i afirmaciju sportskih vrijednosti. Istovremeno, CGES je kroz partnerstvo na Lovćen Osiguranje Basket kampu omogućila djeci iz cijele Crne Gore da razvijaju sportski duh, timski rad i zdrave životne navike.

CGES je nastavio da ulaže u inicijative koje doprinose razvoju zajednice

i jačanju društvenih vrijednosti. Podrškom radu Dječijeg saveza Nikšić afirmisane su vrijednosti dječije kreativnosti i izražavanja, dok je donacijom Domu starih Podgorica dodatno unaprijeđen kvalitet boravka i zdravstvene zaštite korisnika ove ustanove. Poseban segment saradnje sa obrazovnim institucijama predstavljala je i organizovana stručna praksa za učenike Srednje elektrotehničke škole „Vaso Aligrudić“, kroz koju su se upoznali sa radom elektroenergetskih objekata i stekli praktična znanja, čime je dodatno ojačana veza između obrazovanja i energetskog sektora.

Kroz sve ove aktivnosti, CGES dosljedno potvrđuje da društvena odgovornost predstavlja integralni dio poslovne politike i dugoročne strategije razvoja, sa jasnim ciljem stvaranja trajne vrijednosti za zajednicu.

Zaštita životne sredine

Crnogorski elektroprenosni sistem AD Podgorica (u daljem tekstu CGES AD) je kompanija sa visoko razvijenom sviješću o značaju zaštite životne sredine, što se reflektuje u svim aspektima poslovanja, od procesa planiranja razvoja prenosnog sistema, eksploatacije elektroprenosnih objekata i održavanja prenosnog sistema.

U okviru permanentnih aktivnosti Društva na obezbjeđenju zaštite životne sredine izvršene su brojne aktivnosti:

- Periodična mjerenja nivoa elektromagnetnih zračenja obavljena su od strane akreditovanih institucija na dalekovodima: 400 kV Ribarevine – Pljevlja, DV 220 kV Podgorica
- Mojkovac, DV 220 kV Perućica
- Trebinje, DV 2x110 kV Perućica
- Podgorica i DV 110 kV Virpazar
- Bar, kao i u postrojenjima 220 kV i 110 kV u sklopu objekta HE Perućica.
- Upravljanje otpadom se obavlja u skladu sa principima održivog razvoja, odnosno efikasnijeg korišćenja resursa koje podrazumijeva sprečavanje nastanka otpada kad god je to moguće, pravilno skladištenje otpada (naročito opasnog), pripremu postojećeg otpada za ponovnu upotrebu, recikliranje ili dobijanje energije. Najveći dio proizvedenog otpada se reciklira. CGES postupa sa otpadom u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom

i prema Planu upravljanja otpadom CGES AD na koji saglasnost daje Agencija za zaštitu životne sredine. Zbog velikih investicionih ulaganja u zamjenu visokonaponske opreme, pored tekućeg održavanja opreme, bilježi se porast proizvedenog otpada u periodu nakon 2023. godine godini u odnosu na period prije 2023. godine.

- Agenciji za zaštitu životne sredine dostavljeni su: Godišnji izvještaj o otpadu za 2024. godinu i podaci o instaliranoj opremi sa SF6 gasom u 2024. godini u cilju ažuriranja sveobuhvatnog inventara emisija gasova u vazduh.
- MONSTAT-u su dostavljeni podaci o proizvedenom otpadu u 2024. godini.

U cilju evidentiranja, praćenja emisija gasova sa efektom staklene bašte (GHG), kao i u identifikacije mogućnosti za njihovo smanjenje, CGES AD je tokom 2024. godine uspostavio osnove za sistem praćenja GHG emisija. Naime, izradom Izvještaja o karbonskom otisku za 2023. godinu, identifikovani su ključni

izvori GHG emisija koje se vežu za poslovanje CGES-a. Shodno tome, za potrebe praćenja emisija GHG, 2023. godina se smatra baznom godinom.

Ukupne emisije kompanije u 2024. godini iznosile su **77.266,73 tCO₂eq**, dok najveće učešće u ukupnim emisijama imaju scope 2 emisije, sa udjelom od 89,94% ukupnih emisija, i to dominantno usljed gubitaka koji nastaju prenosom električne energije. Scope 3 emisije čine 8% ukupnih emisija, gdje najveći procenat emisija otpada na nabavku i dodatno ulaganje u osnovna sredstva i to 3,56%, kao i emisije nastale sječom šume koje predstavljaju 4,19% ukupnih emisija CO₂eq. Emisije koje pripadaju scope 1 imaju učešće sa 2,06% ukupnih emisija.

U odnosu na baznu 2023. godinu, CGES AD je zabilježio smanjenje emisija GHG, preračunatih u CO₂eq za 6.249,10 tCO₂eq ili -7,48%, čime je kompanija potvrdila svoju posvećenost održivom poslovanju i zaštiti životne sredine.

13. Povjerenje i kontrola

Unutrašnja revizija

Unutrašnja revizija CGES-a, kao nezavisna i objektivna funkcija, tokom 2025. godine obavljala je svoje aktivnosti s ciljem pružanja usluga uvjeravanja i savjetodavnih usluga koje doprinose unapređenju

upravljanja, upravljanja rizicima i unutrašnjih kontrola.

S tim u vezi, tokom 2025. godine, sprovedene su sljedeće aktivnosti:

Realizacija Plana unutrašnje revizije za 2025. godinu

Planiranjem rada unutrašnja revizija postiže ostvarivanje ciljeva, utvrđivanje prioriteta i obezbjeđivanje efikasnog i efektivnog korišćenja resursa, kao i:

1. adekvatnu procjenu budućih potreba za resursima;
2. standard u odnosu na koji se može mjeriti stvarna uspješnost u radu;
3. prihvatanje poslova koje obavlja unutrašnja revizija od strane rukovodstva;
4. stalnu evidenciju faktora koji su uzeti u obzir prilikom utvrđivanja plana, kao i donesenih odluka.

Planom unutrašnje revizije za 2025. godinu bilo je predviđeno:

1. sprovođenje tri revizije (interni pregled i primopredaja novoizgrađenih ili rekonstruisanih dalekovoda i trafostanica, zaštita životne sredine i zaštita i zdravlje na radu);
2. pružanje dvije značajne savjetodavne usluge (oblasti mapiranja poslovnih procesa i korporativnog upravljanja i organizacione komunikacije).

Tokom 2025. godine, sprovedene su dvije revizije (zaštita i zdravlje na radu i interni pregled i primopredaja novoizgrađenih ili rekonstruisanih dalekovoda i trafostanica) i realizovan jedan značajni savjetodavni angažman (unapređenje korporativnog upravljanja i organizacione komunikacije).

Realizovane su planirane aktivnosti iz Strateškog plana unutrašnje revizije za period 2024. – 2026. godina:

Tokom 2025. godine obezbjeđeno je sprovođenje planiranih aktivnosti iz Strateškog plana unutrašnje revizije za period 2024 – 2026. godina. Predmetne aktivnosti predstavljaju glavne aktivnosti koje je bilo potrebno realizovati, a koje će značajno uticati na postizanje ključnih faktora uspjeha, odnosno misije i vizije unutrašnje revizije.

Procenat realizacije planiranih aktivnosti za 2025. godinu iz Strateškog plana je na nivou oko 92%.

Obezbijedeno je praćenje sprovođenja preporuka unutrašnje revizije

U skladu sa Poveljom unutrašnje revizije, Rukovoditeljka Jedinice za unutrašnju reviziju pratila je sprovođenje prihvaćenih preporuka i informisala Odbor direktora o njihovom statusu na sjednicama održanim u februaru i oktobru 2025. godine.

U revizijama sprovedenim tokom 2025. godine, utvrđene su 24 preporuke u okviru akcionih planova. Sve preporuke date u reviziji oblasti internog pregleda i primopredaje novoizgrađenih ili rekonstruisanih dalekovoda i trafostanica imaju rok za realizaciju tokom 2026. godine (13 preporuka). Što se tiče preporuka datih u reviziji oblasti zaštite i zdravlja na radu, 7 preporuka je realizovano, a za 4 je realizacija u toku.

Takođe, što se tiče preporuka iz prethodnog izvještajnog perioda, čiji je rok za realizaciju kraj 2025. godine, od ukupno 12 njih, 8 je realizovano, dok je za 4 preporuke realizacija u toku i/ili se očekuje njihovo sprovođenje u narednom periodu.

Donešena je nova Povelja unutrašnje revizije

Globalni standard unutrašnje revizije 6.2 (Povelja unutrašnje revizije) nalaže da Rukovodilac Jedinice za unutrašnju reviziju razvija i održava Povelju unutrašnje revizije koja specificira, u najmanju ruku, funkcije unutrašnje revizije:

- Svrhu unutrašnje revizije;
- Posvećenost poštovanju Globalnih standarda unutrašnje revizije;
- Mandat, uključujući obim i vrste usluga koje treba pružiti, kao i odgovornosti Odbora direktora i očekivanja u vezi sa podrškom menadžmenta funkciji unutrašnje revizije (u skladu sa Standardom 6.1 – Mandat unutrašnje revizije) i
- Organizacioni položaj i odnose izvještavanja (u skladu sa Standardom 7.1 – Organizaciona nezavisnost).

Novom Poveljom unutrašnje revizije su definisani:

- Svrha unutrašnje revizije;
- Etika i profesionalnost;
- Primjena standarda unutrašnje revizije;
- Nezavisnost i objektivnost unutrašnje revizije;
- Mandat funkcije unutrašnje revizije;

- Odgovornosti i obaveze Rukovodioca jedinice za unutrašnju reviziju;
- Odgovornosti i obaveze Odbora direktora i Izvršnog direktora u vezi sa funkcijom unutrašnje revizije;
- Priroda usluga unutrašnje revizije;
- Izvještavanje prema Odboru direktora;
- Program obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta rada unutrašnje revizije;
- Profesionalno usavršavanje i
- Saradnja sa Revizorskim odborom i Direktoratom za centralnu harmonizaciju i razvoj unutrašnjih kontrola Ministarstva finansija.

Ista je usvojena na IV sjednici Odbora direktora, održanoj u decembru 2025. godine.

Donesen je Plan kontinuiranog profesionalnog usavršavanja Rukovodioca Jedinice za unutrašnju reviziju za 2026. godinu i obezbijeđeno stručno usavršavanje tokom 2025. godine

Postupajući u skladu sa Globalnim standardima unutrašnje revizije 3.1 (Kompetencija) i 3.2 (Kontinuirano profesionalno usavršavanje), članovima 30 i 38 Zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru i Poveljom unutrašnje revizije, donesen je Plan kontinuiranog profesionalnog usavršavanja Rukovodioca Jedinice za unutrašnju reviziju za 2026. godinu.

Na taj način je Rukovoditeljki Jedinice za unutrašnju reviziju omogućeno da unaprijeđuje svoje znanje, vještine i ostale sposobnosti kroz kontinuirano profesionalno usavršavanje.

Tokom 2025. godine, Rukovoditeljka Jedinice za unutrašnju reviziju pohađala je više obuka u organizaciji Direktorata za centralnu harmonizaciju i razvoj unutrašnjih kontrola Ministarstva finansija. Obuke su se dominantno odnosile na primjenu novih Globalnih standarda unutrašnje revizije i primjenu novog Pravilnika o metodologiji rada unutrašnje revizije, načinu i rokovima čuvanja dokumentacije unutrašnje revizije. Takođe, učestvovala je i na dvodnevnoj radionici „PAR and PFM reforms: Implementation of Global internal audit standards for Internal Auditors in Montenegro“, radi sticanja praktičnih znanja i vještina za planiranje, izvršenje i izvještavanje o angažmanima unutrašnje revizije, usklađenim sa domenima III, IV i V novih Globalnih standarda unutrašnje revizije.

Usvojen je Plan unutrašnje revizije za 2026. godinu

U skladu sa Globalnim standardom unutrašnje revizije 9.4 (Plan unutrašnje revizije), članom 7 stav 1 tačka 14, članom 32 stav 1 tačka 2 i članom 38 stav 1 tačka 4 Zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru, Pravilnikom o metodologiji rada unutrašnje revizije, načinu i rokovima čuvanja dokumentacije unutrašnje revizije u javnom sektoru i Poveljom unutrašnje revizije, Rukovoditeljka Jedinice za unutrašnju reviziju je pripremila i predložila Odboru direktora Plan unutrašnje revizije za 2026. godinu. Isti je usvojen na IV sjednici Odbora direktora, održanoj u decembru 2025. godine.

Izvještaj nezavisnog revizora

EY

**Building a better
working world**

Izveštaj nezavisnog revizora

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARIMA AKCIONARSKOG DRUŠTVA CRNOGORSKI ELEKTROPRENOSNI SISTEM A.D.,
PODGORICA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih iskaza Akcionarskog društva "Crnogorski elektroprenosni sistem", Podgorica (u daljem tekstu: „Društvo”), koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji na dan 31. decembar 2025. godine, iskaz o ukupnom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o tokovima gotovine za godinu koja se završila na taj dan, i napomene uz finansijske iskaze koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski iskazi istinito i objektivno prikazuju finansijsko stanje Društva na dan 31. decembar 2025. godine, rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan u skladu sa Zakonom o računovodstvu i računovodstvenim propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Standardima revizije primjenljivim u Crnoj Gori. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju nezavisnog revizora u sekciji o odgovornostima revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Društva u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Crnoj Gori i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Ključno revizijsko pitanje

Ključna revizijska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih iskaza za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije finansijskih iskaza u cjelini i u formiranju našeg mišljenja o njima, i mi nijesmo iznijeli izdvojeno mišljenje o ovim pitanjima. Za pitanje u nastavku, opis načina na koji je naša revizija riješila pitanje je dat u tom kontekstu.

Ispunili smo odgovornosti definisane u dijelu revizorskog mišljenja *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza*, uključujući ključno revizijsko pitanje. Kao rezultat toga, usluge revizije su obuhvatile određene procedure koje imaju za cilj da odgovore našoj procjeni rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim iskazima. Rezultati revizorskih procedura, uključujući i procedure sprovedene u cilju rješavanja pitanja ispod, pružaju osnovu za naše revizorsko mišljenje na prateće finansijske iskaze.

Priznavanje prihoda

Kao što je objelodanjeno u napomeni 23. Prihodi od prodaje – neto prihod, Društvo je u 2025. godini priznalo prihod u iznosu od EUR 93.306 hiljada. Društvo ima različite tokove prihoda i posluje u složenom regulatornom okruženju.

Značajne procjene i prosuđivanja su neophodni kako bi se odredilo vrijeme priznavanja prihoda za svaki tok prihoda. Pored toga, u određenim slučajevima, iznos prihoda zavisi od usklađivanja podataka sa drugim operatorima prenosnog sistema, što se dešava dugo nakon datuma bilansa stanja. U skladu sa tim, značajno prosuđivanje rukovodstva je neophodno prilikom računovodstvenog obuhvatanja procjena i kalkulacija za kraj godine.

Uzimajući gorenavedeno u obzir, ovo područje smo ocijenili kao ključno revizijsko pitanje.

Stekli smo razumijevanje procesa i relevantnih kontrola vezanih za svaki tok prihoda i ocijenili smo efektivnost njihovog dizajna. Pored toga, stekli smo razumijevanje relevantnog regulatornog okruženja u kojem Društvo posluje čitanjem i analizom odgovarajuće prateće dokumentacije.

Izvršili smo analitičke procedure za svaki tok prihoda kako bismo dodatno razumjeli trendove tokom godine i njihovu povezanost sa potraživanjima od kupaca. Na uzorku ugovora, pregledali smo relevantne uslove i odredbe kako bismo procijenili adekvatnost priznavanja prihoda, i izvršili smo test detalja na uzorku faktura koje se odnose na svaki tok prihoda, zajedno sa relevantnom pratećom dokumentacijom.

Izabranom uzorku kupaca smo uputili zahtjev za potvrdu stanja potraživanja od kupaca na dan bilansa. Testirali smo transakcije oko kraja godine kako bismo procijenili da li su prihodi priznati u ispravnom računovodstvenom periodu.

Takođe, uporedili smo računovodstvene procjene vezane za ukalkulisane prihode iz prethodne godine sa stvarnim rezultatima, stekli smo razumijevanje glavnih pretpostavki za tekuću godinu i procijenili njihovu adekvatnost potvrđujući ih odgovarajućom dokumentacijom. Takođe smo testirali uzorak knjiženja priznatih kao prihod, fokusirajući se na neuobičajene ili neregularne transakcije.

Dodatno, pregledali smo adekvatnost objelodanjivanja prikazanih u Napomeni 2.18 - Priznavanje prihoda i Napomeni 23 - Prihodi od prodaje - neto prihod.

Ostale informacije sadržane u godišnjem izvještaju menadžmenta Društva

Ostale informacije se odnose na informacije sadržane u godišnjem izvještaju menadžmenta, ali ne uključuje finansijske iskaze i izvještaj revizora o njima. Rukovodstvo Društva je odgovorno za pripremu ostalih informacija u skladu sa propisima Crne Gore.

Naše mišljenje o finansijskim iskazima ne obuhvata ostale informacije. U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i time razmotrimo da li su ostale informacije usklađene u svim materijalno značajnim aspektima sa finansijskim iskazima, sa našim saznanjima stečenim u toku revizije ili se na drugi način čine materijalno pogrešnim. Pored toga, izvršili smo procjenu da li su ostale informacije pripremljene, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, posebno da li su ostale informacije u formalnom smislu u skladu sa zahtjevima i postupcima za pripremu ostalih informacija Zakona o računovodstvu Crne Gore u kontekstu materijalnosti, odnosno da li bi neko nepoštovanje ovih zahtjeva moglo uticati na prosuđivanja donijeta na osnovu ovih ostalih informacija.

Na osnovu sprovedenih procedura, u mjeri u kojoj smo u mogućnosti da ih ocijenimo, izvještavamo da:

1. ostale informacije koje opisuju činjenice koje su takođe prikazane u finansijskim izvještajima su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa finansijskim iskazima; i
2. ostale informacije su pripremljene u skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu Crne Gore.

Pored toga, naša odgovornost je da, na osnovu saznanja i razumijevanja Društva stečenih u reviziji, izvijestimo da li ostale informacije sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Na osnovu postupaka koje smo izvršili u vezi sa dobijenim ostalim informacijama, nijesmo utvrdili materijalno značajne pogrešne iskaze.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih iskaza u skladu sa Zakonom o računovodstvu i računovodstvenim propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih iskaza koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed prevarne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih iskaza, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski iskazi, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed prevarne radnje ili greške; i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa standardima revizije primjenljivim u Crnoj Gori uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu uslijed prevarne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih iskaza.

Kao dio revizije u skladu sa standardima revizije primjenljivim u Crnoj Gori, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim iskazima, nastalih uslijed prevarne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevarne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale uslijed greške, zato što prevarna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilazanje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima., ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole entiteta.
- Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezanu objelodanjivanja u finansijskim iskazima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih iskaza, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim iskazima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopstavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih iskaza (nastavljeno)

Od pitanja koja su saopštena licima ovlašćenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih iskaza za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Rukovodeći Partner za reviziju koja je rezultirala Izvještajem Nezavisnog revizora je Danijela Mirković.

Podgorica, 26. Mart 2026.

Danijela Mirković
Ovlašćeni revizor

Ernst & Young Montenegro d.o.o.
Podgorica, Montenegro

